

УДК_502.7; 712.23; 630*907.1(477.83)

КП_34

№ держреєстрації 0122U002250

Інв. №:

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ НАН УКРАЇНИ

вул. Козельницька, 4, м. Львів, 26, 79026, Україна
тел. 270-74-30

ЗАТВЕРДЖУЮ:

директор Інституту екології Карпат

НАН України, д.б.н., с.н.с.

Іван Данилик

« 06 » лютого 2024 р.

З В І Т

про науково-дослідну роботу
НА ВИКОНАННЯ ПОСЛУГ ЩОДО
«ВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ВПЛИВУ НА ФЛОРУ Й ФАУНУ ТА
ПРИРОДНІ ОСЕЛИЩА ДІЯЛЬНОСТІ СТОЯНІВСЬКОГО
ТОРФОБРИКЕТНОГО ЗАВОДУ У 2023 РОЦІ»
(завершальний за 2023 р.)

Керівник НДР,
зав. відділу охорони природних
екосистем Інституту, к.б.н., с.н.с.

О.О.Кагало

2024

Рукопис закінчено: 06.02.2024 р.

ПЕРЕЛІК ВИКОНАВЦІВ

Керівник теми:

Кагало О.О., к.б.н., с.н.с., завідувач відділу охорони природних екосистем Інституту екології Карпат НАН України (ІЕК НАН України) _____

Відповідальні виконавці теми:

Башта А.-Т.В., к.б.н., с.н.с., с.н.с. відділу екосистемології ІЕК НАН України _____

Геряк Ю.М., к.б.н., н.с. відділу охорони природних екосистем ІЕК НАН України _____

Гірна А.Я., к.б.н., с.н.с. відділу екосистемології ІЕК НАН України _____

Канарський Ю.В., к.б.н., с.н.с. відділу екосистемології ІЕК НАН України з наукової роботи _____

Сичак Н.М., к.б.н., с.н.с. відділу охорони природних екосистем ІЕК НАН України _____

СТРУКТУРА ЗВІТУ

ВСТУП.....	4
1. ІСТОРИЧНА ДОВІДКА ПРО СТАН ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМ СТОЯНІВСЬКОГО ТОРФОВИЩА, А ТАКОЖ ОЦІНКА ЙОГО СУЧАСНОГО ЗАГАЛЬНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ	6
2. ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ ТОРФОВИЩА	10
3. ТОПОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ МАСИВУ	11
4. ВОДНИЙ РЕЖИМ БОЛОТА	13
5. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ 2023 РОКУ	16
5.1. Рослинний світ.....	16
5.1.1. Доповнення характеристики видового складу флори за результатами обстежень 2023 р.	17
5.1.2. Раритетна складова флори.....	32
5.2. Тваринний світ.....	44
5.2.1. Ентомофауна.....	44
5.2.2. Павукоподібні.....	53
5.2.3. Хребетні тварини.....	57
5.2.3.1. Орнітофауна.....	57
5.2.3.2. Теріофауна	64
5.2.4. Раритетна складова орніто- й теріофауни	70
6. ОСЕЛИЩНЕ РІЗНОМАНІТТЯ	73
7. ПІДСУМКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДРУГОГО ЕТАПУ МОНІТОРИНГУ	80
ЛІТЕРАТУРА.....	83
ДОДАТКИ.....	86

ВСТУП

У рамках цієї роботи, протягом 2023 року, з дотриманням стандартних методик були проведені комплексні дослідження флори й фауни та природних оселищ території діяльності ТзОВ «Стоянівський торфобрикетний завод», у тому числі оцінка значення цієї території для міграції фауни, виявлення видів мігруючої фауни, перш за все птахів, а також забезпечено формування баз даних для щорічного моніторингу флори й фауни в межах планованої діяльності, зокрема, виявлених видів, що включені до Червоної книги України, Резолюції № 6 Постійного комітету Бернської конвенції та оселищ, що включені до Резолюції № 4 Постійного комітету Бернської конвенції.

На підставі результатів досліджень підготовано цей звіт, який містить:

Кількісні та якісні дані щодо стану видів флори й фауни, популяцій охоронюваних видів та оселищ;

Дані щодо значення території діяльності для міграції фауни, зокрема, списки виявлених видів мігруючої фауни (перш за все, птахів) та їх кількісні характеристики за період спостережень;

Результати моніторингу флори, фауни та природних оселищ території актуальної та планованої діяльності упродовж 2023 р.;

Інформацію про стан популяцій видів флори й фауни, що включені до Червоної книги України та Резолюції 6 Постійного комітету Бернської конвенції, що трапляються на території актуальної та планованої діяльності;

Результати оцінки впливу на оселища Резолюції 4 Постійного комітету Бернської конвенції та угруповань Зеленої книги України (2009), що представлені на території актуальної та планованої діяльності.

Звітний рік є другим роком ведення комплексного моніторингу біоти й оселищ у межах актуальної та планованої діяльності підприємства, відповідно, продовжено формування інформаційних баз даних щодо видового складу й

поширення флори й фауни території, оселищного різноманіття та оцінкам їхнього природоохоронного стану й перспектив трансформації в ході актуальної та планованої діяльності.

Усі дані щодо видового різноманіття включені в базу даних національної платформи з біорізноманіття UkrBIN.

Загалом дослідження проведені протягом 4 сезонів 2023 року. Усі маршрути задокументовані A-GPS треками.

1. Історична довідка про стан природних екосистем Стоянівського торфовища, а також оцінка його сучасного загального екологічного стану

З метою ретроспективної оцінки стану об'єкта досліджень до початку експлуатації родовища було проаналізовано вихідну документацію підприємства (ТзОВ «Стоянівський торфобрикетний завод»), зокрема, відповідні частини проекту створення підприємства:

Проектне завдання. Будівництво торфобрикетного заводу й торфопідприємства «Стоянів» Львівської і Волинської областей. Том 3.осушення і протипожежна частини. 25 вересня 1953 р.

Проектне завдання. Будівництво торфобрикетного заводу й торфопідприємства «Стоянів» у Львівській області. Том 1. Загальна і економічна частини. Документація. Вересень 1955 р.

Проектне завдання. Будівництво торфобрикетного заводу й торфопідприємства «Стоянів» у Львівській області. Том 2. Технологічна частина торфопідприємства. 1955 р.

За результатами цього аналізу встановлено, що експлуатація родовища триває вже понад 60 років. Початку експлуатації передували комплексні заходи щодо осушення території, тобто, проведення так званої осушувальної меліорації, початок якої належить до кінця 19 століття. На початок проектування створення торфобрикетного заводу й розробки родовища (1953 р.) по торфовищу проходили два магістральні канали з північного заходу на південний схід – «Північний» і «Небожа», який проходить, переважно, по центру масиву. Крім цього, на той час, на масиві був цілий ряд невеличких каналів, проритих безсистемно (колишні межі сінокосів, частково

землекористування) і численних кар'єрів ручного видобутку торфу. Як канали, так і кар'єри в багатьох місцях були засмічені, зарослі кущами верб, замулені.

У північній частині масиву є озеро Божек, очевидно, карстового походження, глибина якого досягає 14 м. Слід відзначити, що це озеро відзначається стабільним рівнем води, що й дає підстави вважати його карстовим і пов'язаним з підземними водоносними горизонтами крейдяного ярусу.

Особливу увагу заслуговує той факт, що в довоєнній літературі не вдалося віднайти інформації щодо цього болотного масиву. Попри то, що польські автори, зокрема ботаніки та палеогеографи досить детально досліджували болотні масиви Львівщини, про що свідчать відповідні публікації (Koczwara, 1927, 1928, 1931; Тоґра, 1927; Tymrakiewicz, 1928, 1931; Jaron, 1933; Kozij, 1934; Mryc, 1934; Kostyniuk, 1938; Srodon, 1948, 1952, 1985, 1990; Szafer, 1954).

На наш погляд, така ситуація зумовлена тим, що вже в першій чверті ХХ століття територія цього масиву зазнала істотних антропогенних змін, які призвели до значних втрат первинного різноманіття болотних екосистем території. Про це свідчить й інформація наведена у класичній монографії «Торфово-болотний фонд УРСР, його районування та використання» (Брадїс та ін., 1973), де практично відсутня інформація про наявність оригінальних ценотичних утворень на цій території. Звичайно, можна припускати, спираючись на цитовану монографію, що на середину 50-х років минулого століття на цій території ще зберігалися окремі популяції тофільдії чашечкової, 2-3 видів пальчатокорінників, сашника іржавого, який домінував на частині площі. Однак, з огляду на стислість інформації, порівняно з іншими болотними масивами, можна зробити висновок, що вже тоді ця територія не була власне болотом, а мала характер істотно осушеного торфовища.

Станом на сьогодні, як свідчать результати проведених обстежень практично всієї території торфовища, можна однозначно стверджувати (і це буде показано в наступних розділах звіту), що сучасний стан досліджуваної

території не дає жодних підстав вважати її болотним масивом. Екосистеми цієї території зазнали істотних змін унаслідок тривалої (впродовж майже 130 років) експлуатації та осушення. Найвні природні комплекси представлені виключно прибережно-водними, чагарниковими та лучними типами. Жодних елементів власне болотних типів екосистем не виявлено.

Таким чином, на сьогодні цей об'єкт можна вважати торфовищем, а назву «Стоянівське болото» вважати історичною, як це, наприклад, має місце на Закарпатті щодо території «Чорний мочар». Відповідно, далі за текстом використано назву «торфовище «Стоянів»». Разом з цим, вторинні екосистеми торфовища також мають певну екостабілізаційну та водорегіляційну цінність, яка має бути збережена в ході подальшої експлуатації родовища.

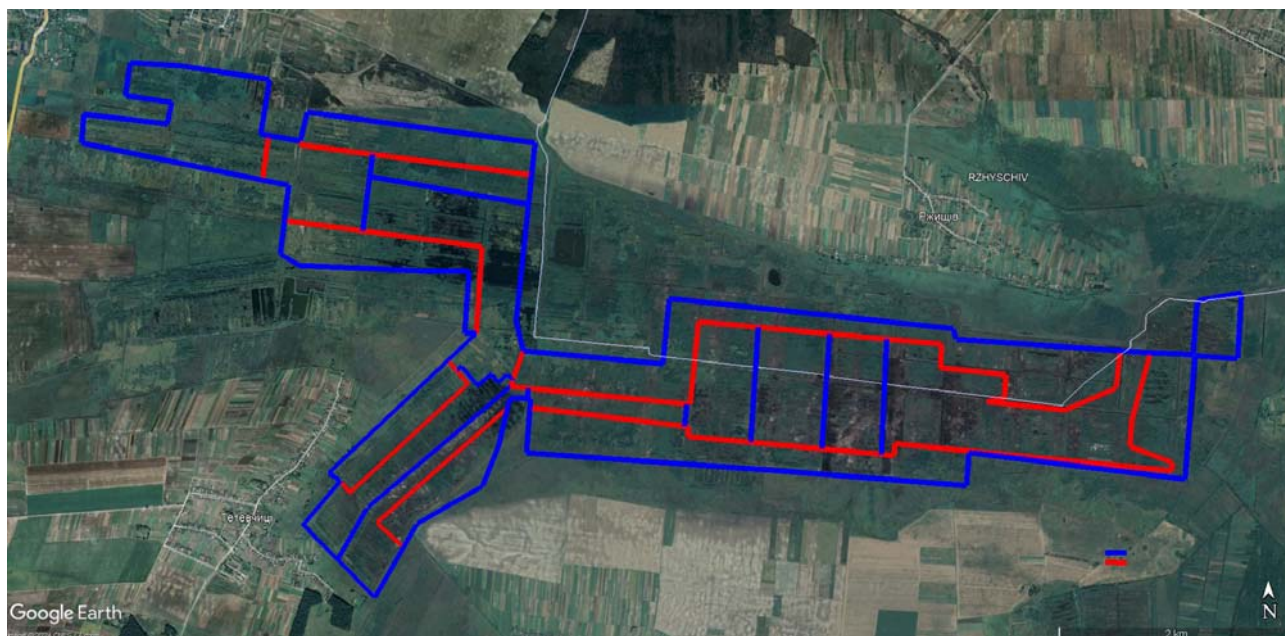

Рис. 1. Межі торфовища «Стоянів (синій контур) та нові межі експлуатаційної території (червоний контур).

При цьому слід зауважити, що 2023 року відбулося документальне затвердження зміни експлуатаційних площ торфовища «Стоянів» (рис. 1), що має важливе значення для подальшої стабілізації екологічної ситуації на територіях, що зазнали експлуатаційного впливу. Крім цього, новий експлуатаційний контур дає підстави під час аналізу отриманих даних щодо видового, ценотичного та оселищного різноманіття по іншому оцінювати роль

виведених з експлуатації територій в контексті збереження біорізноманіття. Відповідно, результати досліджень 2023 року вже наведені в контексті цієї різниці функціонального значення різних частин території досліджень.

Як показали обстеження 2021-2023 рр., в експлуатаційній частині торфoviща рівень води знаходиться на глибині до 4 м у період осінньої межени та є досить стабільним. Натомість, зимові обстеження 2022 року, а також обстеження наприкінці весни та на початку літа 2023 року свідчать, що на більшості території торфoviща рівень води піднімається до глибини 0,5-0,4 м, що створює досить сприятливі умови для виживання залишків болотної флори в еколого-едафічних рефугіумах території.

Слід відзначити, що сучасний водний стік на цій території вже впродовж щонайменше 90 років відповідає стану осушеного торфoviща.

Разом з цим слід відзначити, що впродовж 2023 року виявлено стабільну тенденцію до позитивного балансу зволоження територій, які виведені з промислового використання.

2. Географічне положення торфовища

Торфовище «Стоянів» розташоване на території Червоноградського району (колись – Радехівського) Львівської області та Луцького району (колись – Горохівського) Волинської області. Координати центру масиву: східна довгота $24^{\circ}13'$, південна широта $50^{\circ}05'$.

Найближчі населені пункти від меж торфовища розташовані:

- с. Стоянів – на північно-західному краю торфовища;
- с. Ржищів – на північному краю торфовища;
- с. Бужани – на північно-східному краю торфовища;
- с. Волиця-Барилова – на східному краю торфовища;
- с. Корчівка – на східному краю торфовища;
- с. Куликів – південно-східніше на 0,4 км;
- с. Синьків – південно-західніше 0,4 км від південно-східної частини масиву;
- с. Пиратин – південніше 1,2 км;
- с. Тетевчиці – на південно-західному краю торфовища.

Залізнична станція Стоянів розташована північно-західніше торфовища на 1,5 км, місто Радехів – південно-східніше на 8 км від центра масиву, смт Лопатин – південно-східніше на 14 км, обласний центр Львів розташований на південний захід за 75 км.

Розташування торфовища, а також контури затвердженого родовища, показані на рис. 1.

3. Топографічне положення масиву

Торфовище «Стоянів» розташоване у верхів'ях р. Судилівка, яка є притокою р. Стир, що впадає в р. Припять. Рекогносціувальним дослідженням охоплена вся територія торфовища.

Опис рельєфу наведено за матеріалами топонімання станом на час проектування підприємства в 1953 р.

Рельєф поверхні торфовища рівнинний зі значним ухилом з північного заходу на південний схід. У районі поперечника № 68 пікет 14 є суходільний острів, припіднятий над поверхнею масиву на 3,2 м. Окрім цього острова, у верхів'ях масиву й південного краю є декілька малих суходільних островів, які припідняті над поверхнею на 0,3-0,6 м.

Рельєф довколишньої місцевості злегка горбистий.

Прибережна смуга використовується, переважно (за виключенням населених пунктів), як оранка, незначно припіднята над поверхнею масиву.

Станом на 1953 рік значна частина масиву була представлена купинно-осоковими угрупованнями. На сьогодні визначити вид осоки купиноутворювача неможливо, оскільки подібні типи угруповань на території відсутні. Так, центральна частина торфовища, між поперечниками 84-120, була вкрита купинами щільністю 1-3 купини на 1 м² за середніх розмірів купин: висота – 0,1-0,3 м; діаметр – 0,2-0,4 м. Вказані купини, переважно, осокового походження. Купини також були в районі поперечників 60-68 південно-західніше суходільного острова. Щільність купин на цій ділянці 2-3 штуки на 1 м², розміри: висота – 0,1 м; діаметр – 0,1-0,15 м. Частина купин на цій ділянці осокового походження, частина штучного, поверхня була розорана під посадку дерев, але дерева не були висаджені й розорана поверхня перетворилася на купини. Поверхня торфовища, вкритого купинами, становила 400-450 га.

По торфовищу проходить два магістральні канали з північного заходу на південний схід – МК-2 (у минулому мав назву «Північний») і МК-1 (у минулому мав назву «Небожка»), який проходить, переважно, по центру масиву. Ці канали були споруджені наприкінці ХІХ ст.

Крім цього, на масиві є цілий ряд невеличких каналів, проритих безсистемно (колишні межі сінокосів, частково землекористування) і численних кар'єрів ручного видобутку торфу на територіях, що вийшли з промислової експлуатації.

Як канали, так і кар'єри в деяких місцях засмічені, зарослі чагарниками, замулені.

У північній частині масиву по поперечнику № 90 є озеро Божек, глибина якого досягає 14 м. Біля берегів озеро заросле очеретом.

На час проектування підприємства (1953 р.), на ділянці торфовища північно-східніше с. Ржищев були рибні ставки колгоспу ім. Малюнкova, Берестечківського району Волинської області. Рибні ставки штучні, тобто частина торфовища була огорожена дамбами з мінерального ґрунту, висота дамб в середньому 2 м, ширина поверху 5 м, ширина понизу 8 м. Рибні ставки були поділені дамбами на секції. У зимовий період вода з усіх секцій за виключенням однієї, спускалася. Нині цих ставків нема і навіть за космознімками важко виявити сліди від відповідних гідротехнічних споруд.

На тепер частина територій, що зазнали експлуатації в минулому, але лишаються в межах сучасного експлуатаційного контура, затоплені для запобігання загрози загоряння торфу та виникнення пожеж. Це сприяє збереженню певної стабільності водного режиму території, зберігає її водорегуляційні функції та створює водні типи оселищ, сприятливі для водопланної орнітофауни, інших гідробіонтів, а також іхтіофауни, зокрема як кормової бази для орнітофауни та деяких ссавців.

4. Водний режим болота

Джерелом водного живлення болота є атмосферні опади, що випадають на поверхню болота і його водозбірну площу. Водозбірна площа болота для створу в поперечника 162, визначена за картою М 1 : 100000, становить 176 км².

Водозбірна площа на 25% зайнята торфовищем «Стоянів», близько 10% під населеними пунктами, 10% під лісом, решта частина – орні землі. Рельєф водозбору горбистий.

Магістральні канали, що проходять по торфовищу в південно-східному напрямку мають середні розміри:

– Магістральний канал № 2 –

ширина по верху – 5,0 м;

ширина по низу – 2,5 м;

глибина – 1,20 м;

нахил по горизонту води – 0,001.

– Магістральний канал № 1 (на карті – Небожа):

ширина по верху – 6,6 м;

ширина по низу – 1,85 м;

нахил по горизонту води – 0,001.

Канал Небожа (МК 1) перебуває в кращому стані й по розмірам більший за МК 2, але, як вказано в аналізованих документах, у літній сезон іноді пересихає. Це пояснюється тим, що в районі кута 68 – репер № 4 канал проходить по суходільному острову, дно каналу в цьому місці значно вище і в літній період горизонт води в каналі нижчий за дно каналу, тому вода тече по МК 2, уздовж якого й прокладений теодолітно-нівелювальний хід.

Однак, слід зауважити, що в період проведення досліджень 2021-2023 років, рівень води в каналі Небожа (МК 1) відзначався стабільним рівнем, а в 2023 році дещо вищим від середнього.

Інші канали, що є на торфовищі, незначних розмірів, пересічно ширина 0,7-1,2 м по верху, глибина 0,5-1,0 м.

Варто зауважити канал, що проходить у районі поперечників 62-82 у південній частині торфовища. Розміри цього каналу близькі до таких МК 2, на час початку діяльності підприємства перебував в задовільному стані. Цей канал відводив воду с ділянки торфовища, розташованої між поперечниками А-П.

У районі поперечників 130-132 з півдня на північ тече струмок Великий рів, середні розміри струмка: ширина по верху 2,0 м, глибина 0,7-0,9 м. Цей струмок у районі поперечника 132 пікета 43 перегороджений шлюзом Корчівського водяного млину.

Уздовж північного каналу на ділянці кута 77 – кута 83 наявний вихід ґрунтових вод, при цьому вихід відбувається на рівні горизонту води в каналі.

Нині більшість дрібних каналів території замулені. На ділянці де продовжується видобуток поглиблені картові, валові, магістральні канали на глибину до 2-3 м. Однак, як показують спостереження, вони істотно не впливають на водність основних каналів.

У багатоводні роки для території торфовища була характерна часткова затоплюваність паводковими водами.

Ділянку від ПП 0 до ПП 62 заливало весняними паводковими водами шаром 0,2-0,3 м (у магістрального каналу заливається смуга шириною 110-150 м в кожен бік від каналу). Тривалість стояння води була до 2-2,5 тижнів.

Під час літніх злив масив заливався в магістральному каналі до 0,4 м (максимальний шар води). Тривалість стояння води 1 доба. Ширина смуги, яку заливає вода – 50-70 м у кожен бік від каналу.

Бужанська ділянка заливалася повністю паводковими водами шаром до 0,3 м. Тривалість стояння води – 10-12 днів.

Синьківська і Тетевчицька ділянки паводковими водами заливалися шаром до 0,1 м. Тривалість стояння води – 3-5 днів.

Решта частина масиву водою не заливалися. До 2005 року початок паводка для всіх ділянок був 15-20 березня, кінець – до 1 квітня. Нині ця ритміка порушена й паводків практично не спостерігається через аномально сухі й безсніжні зими.

Натомість, з метою запобігання горінню торфів, як зазначалося вище, підприємством було затоплено частину відпрацьованих кар'єрів видобутку торфу, а також деякі інші периферійні ділянки. Це сприяло формуванню низки водойм, що створило додаткові оселища для водоплавних птахів і деяких видів ссавців. Частина водойм знаходяться на територіях, які планується в перспективі вилучити з користування, частина лишаються в межах експлуатаційного контура. Водойми, що знаходяться поза межами експлуатаційного контура доцільно включити до складу потенційного об'єкта Смарагдової мережі.

Крім цього, на частині території практикується кар'єрний спосіб видобутку торфу, що створює додаткові водойми глибиною до 2-3 м. За умови залишення достатньо широких роздільних територій між кар'єрами (до 10-15 м), такий спосіб видобутку є екологічно ощадливішим і менше шкодить видовому різноманіттю флори, крім того сприяє формуванню нових типів водних оселищ.

5. Результати досліджень 2023 року

5.1. Рослинний світ

Загальна характеристика рослинного світу території торфовища була наведена у звіті 2022 року.

Як зазначалося, практична відсутність даних щодо первинного рослинного покриву болотного масиву до проведення осушувальних заходів унеможливило ретроспективний аналіз наслідків проведення видобувної діяльності. Тому, аналітичні аспекти моніторингу стосуються лише оцінки потенційної здатності до ренатуралізації тих територій, що вийшли з-рід експлуатаційного впливу, а також до пошуку та інвентаризації осередків раритетних видів, ценозів та оселищ, як потенційних еколого-едафічних рефугіумів, з яким можливе подальше відновлення раритетної складової біоти на території відпрацьованого торфовища.

Як зазначалося у звіті 2022 року, нині деревна рослинність займає більшу частину масиву й відсутня лише на ділянках затоплених кар'єрів видобутку торфу, а також на порівняно невеликих площах, що зайняті молінієвими луками та заростями очеретів у північно-західній частині масиву. У більшості випадків характер деревно-чагарникових угруповань має характер піонерних лісових стадій сільватизаційної сукцесії осушених торфовищ. У складі деревостанів представлені сосна звичайна, осика звичайна та подекуди підріст дуба звичайного.

Відповідно, такий видовий склад угруповань свідчить про те, що в подальшому буде відбуватися на більшій частині площі формування лісових низькобонітетних фітоценозів.

На підставі аналізу загальнодоступних космоснімків цієї території, проведено аналіз динаміки покриву в 10-річній ретроспекції, що, однак, не дає

можливості оцінювати реальний ступінь трансформації рослинного покриву території.

На підставі аналізу результатів польових досліджень та гербарних фондів складено робочі списки флори, які наведені в Таблиці й представлені за контрольними точками на території торфовища для яких вказані географічні координати. Основні дані щодо видового складу в контрольних точках наведені за оригінальними описами, що здійснені під час натурних обстежень території.

Слід відзначити, що від часу початку експлуатації родовища (від 1953 р.) рослинний покрив зазнав практично повної трансформації й нині представлений виключно прибережно-водними, деревно-чагарниковими піонерними та лучними угрупованнями. У процесі польових досліджень зібрано додатковий матеріал для проведення фітосоціологічного аналізу, однак, його ще недостатньо для складання відповідного продромусу рослинності території за еколого-флористичною класифікацією та характеристики просторового розподілу синтаксонів. Такий просторовий аналіз буде можливий за результатами третього етапу моніторингу.

5.1.1. Доповнення характеристики видового складу флори за результатами обстежень 2023 р.

Обстеженнями в рамках моніторингу біоти торфового масиву охоплена практично вся територія. На рис. 2 показано загальний обсяг маршрутів і зафіксовані точки виростання певних видів флори, що включені до бази даних UkrBIN. Загалом зафіксовано понад 1500 точок.

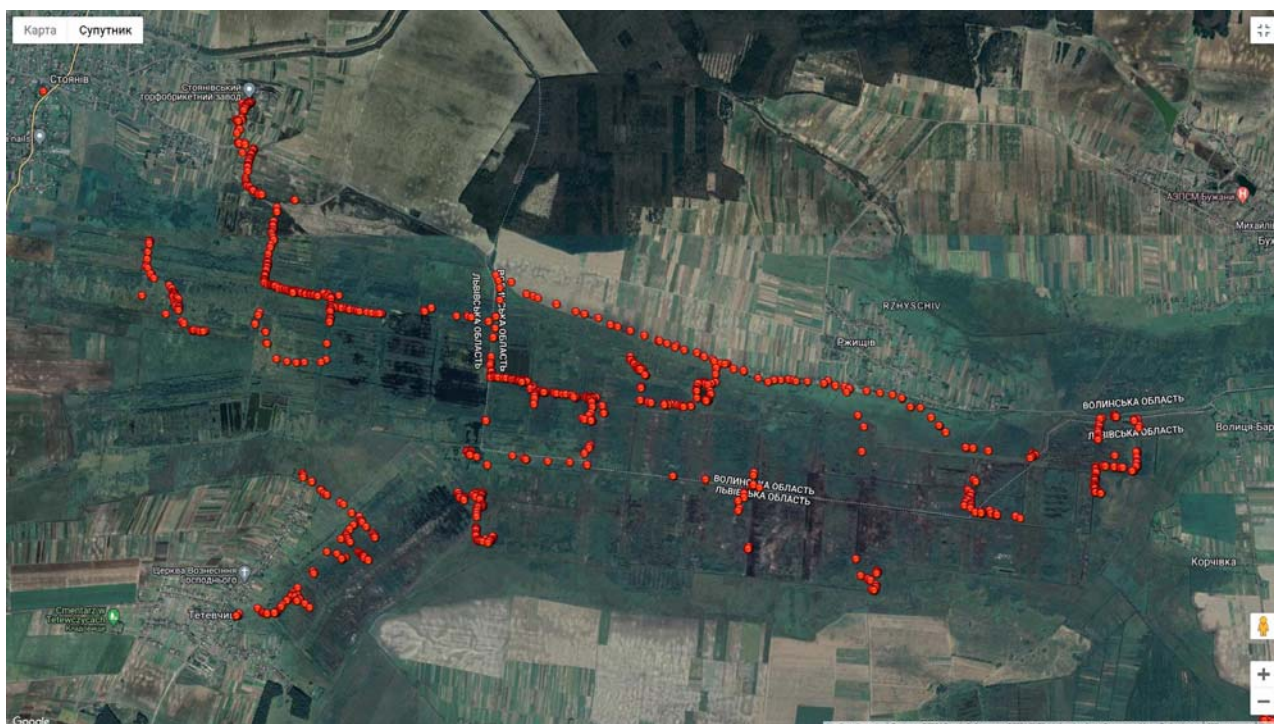

Рис. 2. Загальна схема обстежених маршрутів 2021-2023 років та обліку видового складу флори (за даними, що включені до UkrBIN).

У таблиці 1 наведено загальний видовий склад території торфового масиву Стоянів та прилеглих відпрацьованих у промисловому аспекті територій за матеріалами обстежень 2021-2023 років.

Порівняно з 2022 роком, список збільшився на 79 видів. Станом на 2023 рік виявлено 352 види судинних рослин. Додалося по 2 види ЧКУ і РР (фото наведені у додатку)

Таблиця 1.

Видовий склад судинних рослин території торфовища «Стоянів»

РР – рослини, які підлягають регіональній охороні на території Львівської області; ЧКУ – рослини, які включені до Червоної книги України.

№	Таксон	Українська назва	Родина	Охоронний статус
1.	<i>Sambucus nigra</i> L.	бузина чорна	Adoxaceae	
2.	<i>Sambucus racemosa</i> L.	бузина червона	Adoxaceae	
3.	<i>Viburnum opulus</i> L.	калина звичайна	Adoxaceae	
4.	<i>Alisma plantago-</i>	частуха	Alismataceae	

	<i>aquatica</i> L.	подорожникова		
5.	<i>Sagittaria sagittifolia</i> L.	стрілолист стрілолистий	Alismataceae	
6.	<i>Amaranthus albus</i> L.	щириця біла	Amaranthaceae	
7.	<i>Amaranthus powellii</i> S.Watson	щириця Пауелла	Amaranthaceae	
8.	<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	щириця загнута	Amaranthaceae	
9.	<i>Atriplex patula</i> L.	лутига розлога	Amaranthaceae	
10.	<i>Chenopodium album</i> L.	лобода біла	Amaranthaceae	
11.	<i>Oxybasis rubra</i> (L.) S.Fuentes, Uotila & Borsch	лобода червона	Amaranthaceae	
12.	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffm.	буги́ла лісова	Apiaceae	
13.	<i>Conium maculatum</i> L.	болиголов плямистий	Apiaceae	
14.	<i>Daucus carota</i> L.	морква звичайна	Apiaceae	
15.	<i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden.	борщівник Сосновського	Apiaceae	
16.	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	борщівник звичайний	Apiaceae	
17.	<i>Oenanthe aquatica</i> (L.) Poir.	омег водяний	Apiaceae	
18.	<i>Ostericum palustre</i> Besser	маточник болотний	Apiaceae	
19.	<i>Pastinaca sativa</i> L.	пастернак посівний	Apiaceae	
20.	<i>Pimpinella saxifraga</i> L.	бедринець ломикаменевий	Apiaceae	
21.	<i>Thyselium palustre</i> (L.) Rafin.	смовдь болотяна	Apiaceae	
22.	<i>Asparagus officinalis</i> L.	холодок лікарський	Asparagaceae	
23.	<i>Achillea millefolium</i> L.	деревій звичайний	Asteraceae	
24.	<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.	амброзія полинолиста	Asteraceae	
25.	<i>Arctium tomentosum</i> Mill.	лопух павутинистий	Asteraceae	
26.	<i>Artemisia absinthium</i> L.	полин гіркий	Asteraceae	
27.	<i>Artemisia annua</i> L.	полин однорічний	Asteraceae	

28.	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	полин звичайний	Asteraceae	
29.	<i>Bellis perennis</i> L.	стокротки звичайні	Asteraceae	
30.	<i>Bidens frondosa</i> L.	череда листяна	Asteraceae	
31.	<i>Bidens tripartita</i> L.	череда трироздільна	Asteraceae	
32.	<i>Carduus acanthoides</i> L.	будяк акантоподібний	Asteraceae	
33.	<i>Carduus crispus</i> L.	будяк кучерявий	Asteraceae	
34.	<i>Carlina vulgaris</i> L.	відкасник звичайний	Asteraceae	
35.	<i>Centaurea jacea</i> L.	волошка лучна	Asteraceae	
36.	<i>Centaurea rhenana</i> Boreau	волошка рейнська	Asteraceae	
37.	<i>Cichorium intybus</i> L.	цикорій дикий	Asteraceae	
38.	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	осот польовий	Asteraceae	
39.	<i>Cirsium</i> × <i>hybridum</i> W.D.J.Koch ex DC.	осот гібридний	Asteraceae	
40.	<i>Cirsium oleraceum</i> (L.) Scop.	осот городній	Asteraceae	
41.	<i>Cirsium palustre</i> (L.) Scop.	осот болотний	Asteraceae	
42.	<i>Cirsium rivulare</i> (Jacq.) All.	осот прибережний	Asteraceae	
43.	<i>Crepis biennis</i> L.	скереда дворічна	Asteraceae	
44.	<i>Crepis foetida</i> subsp. <i>rhoeadifolia</i> (M.Bieb.) Čelak.	скереда маколиста	Asteraceae	
45.	<i>Crepis tectorum</i> L.	скереда покрівельна	Asteraceae	
46.	<i>Cyclachaena xanthiifolia</i> (Nutt.) Fresen.	чорношир нетреболистий	Asteraceae	
47.	<i>Echinops sphaerocephalus</i> L.	головатень круглоголовий	Asteraceae	
48.	<i>Erigeron acris</i> L.	злінка гостра	Asteraceae	
49.	<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.	злінка однорічна	Asteraceae	
50.	<i>Erigeron canadensis</i> L.	злінка канадська	Asteraceae	
51.	<i>Erigeron strigosus</i> Muhl. ex Willd.	злінка щетиняста	Asteraceae	
52.	<i>Eryngium planum</i> L.	миколайчики плоскі	Asteraceae	
53.	<i>Eupatorium cannabinum</i> L.	сідач конопляний	Asteraceae	
54.	<i>Galinsoga parviflora</i>	галінсога дрібноцвіта	Asteraceae	

	Cav.			
55.	<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench	цмин пісковий	Asteraceae	
56.	<i>Hieracium umbellatum</i> L.	нечуйвітер зонтичний	Asteraceae	
57.	<i>Hypochaeris radicata</i> L.	поросинець укорінливий	Asteraceae	
58.	<i>Inula britannica</i> L.	оман британський	Asteraceae	
59.	<i>Inula salicina</i> L.	оман верболистий	Asteraceae	
60.	<i>Jacobaea vulgaris</i> Gaertn.	якобея звичайна	Asteraceae	
61.	<i>Lactuca serriola</i> L.	латук дикий	Asteraceae	
62.	<i>Lapsana communis</i> L.	празелень звичайна	Asteraceae	
63.	<i>Leontodon danubialis</i> Jacq.	любочки дунайські	Asteraceae	
64.	<i>Leontodon hispidus</i> L.	любочки шорсткі	Asteraceae	
65.	<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.	королиця звичайна	Asteraceae	
66.	<i>Onopordum acanthium</i> L.	татарник звичайний	Asteraceae	
67.	<i>Picris hieracioides</i> L.	гірчанка нечуйвітрова	Asteraceae	
68.	<i>Pilosella officinarum</i> F.W.Schultz & Sch.Bip.	нечуйвітер звичайний	Asteraceae	
69.	<i>Pilosella</i> sp.	нечуйвітер	Asteraceae	
70.	<i>Solidago canadensis</i> L.	золотушник канадський	Asteraceae	
71.	<i>Solidago gigantea</i> Aiton	золотушник пізній	Asteraceae	
72.	<i>Sonchus arvensis</i> L.	жовтий осот польовий	Asteraceae	
73.	<i>Sonchus arvensis</i> subsp. <i>uliginosus</i> (M.Bieb.) Nyman	жовтий осот багновий	Asteraceae	
74.	<i>Sonchus asper</i> (L.) Hill	жовтий осот шорсткий	Asteraceae	
75.	<i>Sonchus palustris</i> L.	жовтий осот болотний	Asteraceae	
76.	<i>Symphotrichum</i> × <i>salignum</i> (Willd.) G.L.Nesom	сімфіотріхум верболистий	Asteraceae	
77.	<i>Tanacetum vulgare</i> L.	пижмо звичайне	Asteraceae	
78.	<i>Taraxacum officinale</i> affr.	кульбаба лікарська	Asteraceae	
79.	<i>Tragopogon</i> sp.	козельці	Asteraceae	

80.	<i>Tussilago farfara</i> L.	підбіл звичайний	Asteraceae	
81.	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	розрив-трава дрібноквіткова	Balsaminaceae	
82.	<i>Betula pendula</i> Roth	береза повисла	Betulaceae	
83.	<i>Betula pubescens</i> Ehrh.	береза пухнаста	Betulaceae	
84.	<i>Cerithe minor</i> L.	вощанка мала	Boraginaceae	
85.	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	чорнокорінь лікарський	Boraginaceae	
86.	<i>Echium vulgare</i> L.	синяк звичайний	Boraginaceae	
87.	<i>Lithospermum officinale</i> L.	горобейник лікарський	Boraginaceae	
88.	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) Hill	незабудка польова	Boraginaceae	
89.	<i>Myosotis scorpioides</i> L.	незабудка болотна	Boraginaceae	
90.	<i>Myosotis sparsiflora</i> Pohl	незабудка рідкоцвіта	Boraginaceae	
91.	<i>Arabidopsis arenosa</i> (L.) Lawalrée	різушка піскова	Brassicaceae	
92.	<i>Arabis hirsuta</i> (L.) Scop.	гусимець шорстковолосистий	Brassicaceae	
93.	<i>Armoracia rusticana</i> P.Gaertn., B.Mey. & Scherb.	хрін звичайний	Brassicaceae	
94.	<i>Bunias orientalis</i> L.	свербіга східна	Brassicaceae	
95.	<i>Camelina microcarpa</i> Andr. ex DC.	рижій дрібноплодий	Brassicaceae	
96.	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	грицики звичайні	Brassicaceae	
97.	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb ex Prantl	кудрявець Софії	Brassicaceae	
98.	<i>Diplotaxis muralis</i> (L.) DC.	дворядник муровий	Brassicaceae	
99.	<i>Erucastrum gallicum</i> (Willd.) O.E.Schulz	рогачка французька	Brassicaceae	
100.	<i>Erysimum cheiranthoides</i> L.	жовтушник лакфіолоподібний	Brassicaceae	
101.	<i>Hesperis matronalis</i> L.	вечорниці духмяні	Brassicaceae	
102.	<i>Lepidium draba</i> L.	хрiниця крупкова	Brassicaceae	
103.	<i>Rorippa sylvestris</i> (L.) Besser	водяний хрін лісовий	Brassicaceae	

104.	<i>Sinapis arvensis</i> L.	гірчиця польова	Brassicaceae	
105.	<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop.	сухоребрик лікарський	Brassicaceae	
106.	<i>Thlaspi arvense</i> L.	талабан польовий	Brassicaceae	
107.	<i>Campanula patula</i> L.	дзвоники розлогі	Campanulaceae	
108.	<i>Campanula rotundifolia</i> L.	дзвоники круглолисті	Campanulaceae	
109.	<i>Valeriana exaltata</i> Baumg.	валеріана висока	Caprifoliaceae	
110.	<i>Valeriana officinalis</i> L.	валеріана лікарська	Caprifoliaceae	
111.	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	піщанка чебрецелиста	Caryophyllaceae	
112.	<i>Cerastium arvense</i> L.	роговик польовий	Caryophyllaceae	
113.	<i>Cerastium holosteoides</i> Fr.	роговик ланцетоподібний	Caryophyllaceae	
114.	<i>Cerastium semidecandrum</i> L.	роговик п'ятитичинковий	Caryophyllaceae	
115.	<i>Cucubalus baccifer</i> L.	смілка ягідна	Caryophyllaceae	
116.	<i>Herniaria glabra</i> L.	остудник голий	Caryophyllaceae	
117.	<i>Myosoton aquaticum</i> (L.) Moench	слабник водяний	Caryophyllaceae	
118.	<i>Sagina nodosa</i> (L.) Fenzl	моховинка вузловата	Caryophyllaceae	
119.	<i>Saponaria officinalis</i> L.	мильнянка лікарська	Caryophyllaceae	
120.	<i>Silene flos-cuculi</i> (L.) Greuter & Burdet	смілка зозулин цвіт	Caryophyllaceae	
121.	<i>Silene latifolia</i> subsp. <i>alba</i> (Mill.) Greuter & Burdet	смілка широколиста біла	Caryophyllaceae	
122.	<i>Silene vulgaris</i> (Moench) Garcke	смілка звичайна	Caryophyllaceae	
123.	<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.	зірочник середній	Caryophyllaceae	
124.	<i>Helianthemum nummularium</i> (L.) Mill.	сонцецвіт звичайний	Cistaceae	
125.	<i>Calystegia sepium</i> (L.) R.Br.	плетуха звичайна	Convolvulaceae	
126.	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	берізка польова	Convolvulaceae	
127.	<i>Cuscuta campestris</i> Yunck.	повитиця польова	Convolvulaceae	

128.	<i>Swida sanguinea</i> (L.) Opiz	дерен-свидина	Cornaceae	
129.	<i>Sedum acre</i> L.	очиток їдкий	Crassulaceae	
130.	<i>Echinocystis lobata</i> (Michx.) Torr. & A.Gray	ехіноцистис шипуватий	Cucurbitaceae	
131.	<i>Thladiantha dubia</i> Bunge	тладіанта сумнівна	Cucurbitaceae	
132.	<i>Carex acuta</i> L.	осока гостра	Сyperaceae	
133.	<i>Carex appropinquata</i> Schumach.	осока зближена	Сyperaceae	
134.	<i>Carex cespitosa</i> L.?	осока дерниста	Сyperaceae	
135.	<i>Carex flacca</i> Schreb.	осока повисла	Сyperaceae	
136.	<i>Carex flava</i> L.	осока жовта	Сyperaceae	
137.	<i>Carex hirta</i> L.	осока шершава	Сyperaceae	
138.	<i>Carex lepidocarpa</i> Tausch	осока лускоплода	Сyperaceae	
139.	<i>Carex oederi</i> Retz.	осока Едера	Сyperaceae	
140.	<i>Carex panicea</i> L.	осока просоподібна	Сyperaceae	
141.	<i>Carex paniculata</i> L.	осока волотиста	Сyperaceae	
142.	<i>Carex pseudocyperus</i> L.	осока несправжньосмикавцева	Сyperaceae	
143.	<i>Carex riparia</i> Curtis	осока побережна	Сyperaceae	
144.	<i>Carex vulpina</i> L.	осока лисяча	Сyperaceae	
145.	<i>Cladium mariscus</i> (L.) Pohl	меч-трава болотна	Сyperaceae	ЧКУ
146.	<i>Cyperus fuscus</i> L.	смикавець бурий	Сyperaceae	
147.	<i>Schoenoplectus lacustris</i> (L.) Palla	куга озерна	Сyperaceae	
148.	<i>Eriophorum latifolium</i> Hoppe	пухівка широколиста	Сyperaceae	
149.	<i>Schoenus ferrugineus</i> L.	сашник іржавий	Сyperaceae	ЧКУ
150.	<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult.	свербіжниця польова	Dipsacaceae	
151.	<i>Succisa pratensis</i> Moench?	комонник лучний	Dipsacaceae	
152.	<i>Dryopteris carthusiana</i> (Vill.) H.P.Fuchs	щитник шартрський	Dryopteridaceae	
153.	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott	щитник чоловічий	Dryopteridaceae	

154.	<i>Equisetum arvense</i> L.	хвощ польовий	Equisetaceae	
155.	<i>Equisetum fluviatile</i> L.	хвощ річковий	Equisetaceae	
156.	<i>Equisetum palustre</i> L.	хвощ болотний	Equisetaceae	
157.	<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.	хвощ великий	Equisetaceae	
158.	<i>Pyrola rotundifolia</i> L.	грушанка круглолиста	Ericaceae	PP
159.	<i>Euphorbia cyparissias</i> L.	молочай кипарисовий	Euphorbiaceae	
160.	<i>Euphorbia esula</i> L.	молочай гострий	Euphorbiaceae	
161.	<i>Astragalus glycyphyllos</i> L.	астрагал солодколистий	Fabaceae	
162.	<i>Glycine max</i> (L.) Merr.	соя звичайна	Fabaceae	
163.	<i>Lathyrus pratensis</i> L.	чина лучна	Fabaceae	
164.	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	чина бульбиста	Fabaceae	
165.	<i>Lotus corniculatus</i> L.	лядвенець рогатий	Fabaceae	
166.	<i>Medicago falcata</i> L.	люцерна серпоподібна	Fabaceae	
167.	<i>Medicago lupulina</i> L.	люцерна хмелеподібна	Fabaceae	
168.	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Lam.	буркун лікарський	Fabaceae	
169.	<i>Onobrychis arenaria</i> (Kit.) DC.	еспарцет піщаний	Fabaceae	
170.	<i>Ononis arvensis</i> L.	вовчуг польовий	Fabaceae	
171.	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	робінія звичайна	Fabaceae	
172.	<i>Securigera varia</i> (L.) Lassen	секуригера барвіста	Fabaceae	
173.	<i>Trifolium campestre</i> Schreb.	конюшина рівнинна	Fabaceae	
174.	<i>Trifolium dubium</i> Sibth.	конюшина сумнівна	Fabaceae	
175.	<i>Trifolium fragiferum</i> L.	конюшина суніцеподібна	Fabaceae	
176.	<i>Trifolium medium</i> (Hazsl.) Simonk.	конюшина середня	Fabaceae	
177.	<i>Trifolium pratense</i> L.	конюшина лучна	Fabaceae	
178.	<i>Trifolium repens</i> L.	конюшина повзуча	Fabaceae	
179.	<i>Trifolium sativum</i> (Schreb.) Crome	конюшина сійна	Fabaceae	
180.	<i>Vicia cracca</i> L.	горошок мишачий	Fabaceae	
181.	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) Gray	горошок шорсткий	Fabaceae	
182.	<i>Vicia sativa</i> L. subsp.		Fabaceae	

	<i>nigra</i> (L.) Ehrh.			
183.	<i>Vicia sepium</i> L.	горошок плотовий	Fabaceae	
184.	<i>Centaurium erythraea</i> Rafn	золототисячник звичайний	Gentianaceae	
185.	<i>Centaurium pulchellum</i> (Sw.) Druce	золототисячник гарненький	Gentianaceae	
186.	<i>Geranium pratense</i> L.	герань лучна	Geraniaceae	
187.	<i>Geranium robertianum</i> L.	герань Роберта	Geraniaceae	
188.	<i>Geranium sibiricum</i> L.	герань сибірська	Geraniaceae	
189.	<i>Myriophyllum</i> sp.	водопериця	Haloragaceae	
190.	<i>Hydrocharis morsus-</i> <i>ranae</i> L.	жабурник звичайний	Hydrocharitaceae	
191.	<i>Hypericum perforatum</i> L.	звіробій звичайний	Hypericaceae	
192.	<i>Hypericum tetrapterum</i> Fr.	звіробій чотирикрилий	Hypericaceae	
193.	<i>Juncus articulatus</i> L.	ситник членистий	Juncaceae	
194.	<i>Juncus inflexus</i> L.	ситник пониклий	Juncaceae	
195.	<i>Juncus tenuis</i> Willd.	ситник тонкий	Juncaceae	
196.	<i>Juncus</i> sp.	ситник	Juncaceae	
197.	<i>Triglochin palustris</i> L.	тризубець болотний	Juncaginaceae	
198.	<i>Ballota nigra</i> L.	м'яточник чорний	Lamiaceae	
199.	<i>Clinopodium acinos</i> (L.) Kuntze	щербрушка польова	Lamiaceae	
200.	<i>Galeopsis speciosa</i> Mill.	жабрій гарний	Lamiaceae	
201.	<i>Glechoma hederacea</i> L.	розхідник звичайний	Lamiaceae	
202.	<i>Lamium album</i> L.	глуха кропива біла	Lamiaceae	
203.	<i>Lamium purpureum</i> L.	глуха кропива пурпурова	Lamiaceae	
204.	<i>Leonurus quinquelobatus</i> Gilib.	собача кропива п'ятилопатева	Lamiaceae	
205.	<i>Lycopus europaeus</i> L.	вовконіг європейський	Lamiaceae	
206.	<i>Mentha aquatica</i> L.	м'ята водяна	Lamiaceae	
207.	<i>Mentha arvensis</i> L.	м'ята польова	Lamiaceae	
208.	<i>Mentha longifolia</i> (L.) Huds.	м'ята довголиста	Lamiaceae	
209.	<i>Mentha</i> × <i>verticillata</i> L.	м'ята кільчаста	Lamiaceae	

210.	<i>Prunella vulgaris</i> L.	суховершки звичайні	Lamiaceae	
211.	<i>Salvia pratensis</i> L.	шавлія лучна	Lamiaceae	
212.	<i>Salvia verticillata</i> L.	шавлія кільчаста	Lamiaceae	
213.	<i>Scutellaria galericulata</i> L.	шоломниця звичайна	Lamiaceae	
214.	<i>Stachys palustris</i> L.	чистець болотний	Lamiaceae	
215.	<i>Teucrium chamaedrys</i> L.	самосил гайовий	Lamiaceae	
216.	<i>Thymus serpyllum</i> L.	чебрець повзучий	Lamiaceae	
217.	<i>Lemna minor</i> L.	ряска мала	Lemnaceae	
218.	<i>Lemna trisulca</i> L.	ряска триборозенчаста	Lemnaceae	
219.	<i>Spirodela polyrhiza</i> (L.) Schleid.	спіродела багатокоренева	Lemnaceae	
220.	<i>Utricularia vulgaris</i> L.	пухирник звичайний	Lentibulariaceae	
221.	<i>Linum catharticum</i> L.	льон проносний	Linaceae	
222.	<i>Lythrum salicaria</i> L.	плакун верболистий	Lythraceae	
223.	<i>Alcea rosea</i> L.	рожа рожева	Malvaceae	
224.	<i>Malva sylvestris</i> L.	калачики лісові	Malvaceae	
225.	<i>Nuphar lutea</i> (L.) Sibth. & Sm.	глечики жовті	Nymphaeaceae	
226.	<i>Nymphaea candida</i> C.Presl	латаття сніжно-біле	Nymphaeaceae	PP
227.	<i>Epilobium hirsutum</i> L.	зніт шорсткий	Onagraceae	
228.	<i>Epilobium parviflorum</i> Schreb.	зніт дрібноквітковий	Onagraceae	
229.	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soó	зозульки м'ясочервоні	Orchidaceae	ЧКУ
230.	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F.Hunt & Summerh.	зозульки травневі	Orchidaceae	ЧКУ
231.	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	коручка болотна	Orchidaceae	ЧКУ
232.	<i>Neottia ovata</i> (L.) Bluff & Fingerh.	гніздівка яйцеподібна	Orchidaceae	ЧКУ
233.	<i>Orchis militaris</i> L.	зозулинець шоломоносний	Orchidaceae	ЧКУ
234.	<i>Odontites vulgaris</i> Moench	кравник звичайний	Orobanchaceae	
235.	<i>Rhinanthus minor</i> L.	дзвінець малий	Orobanchaceae	
236.	<i>Chelidonium majus</i> L.	чистотіл великий	Papaveraceae	
237.	<i>Fumaria officinalis</i> L.	рутка лікарська	Papaveraceae	
238.	<i>Fumaria</i> sp.	рутка	Papaveraceae	

239.	<i>Glaucium corniculatum</i> (L.) J.H.Rudolph	мачок рогатий	Papaveraceae	
240.	<i>Papaver rhoeas</i> L.	мак дикий	Papaveraceae	
241.	<i>Pinus sylvestris</i> L.	сосна звичайна	Pinaceae	
242.	<i>Chaenorhinum minus</i> (L.) Lange	вушкоцвіт малий	Plantaginaceae	
243.	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	льонок звичайний	Plantaginaceae	
244.	<i>Plantago lanceolata</i> L.	подорожник ланцетолистий	Plantaginaceae	
245.	<i>Plantago major</i> L.	подорожник великий	Plantaginaceae	
246.	<i>Plantago media</i> L.	подорожник середній	Plantaginaceae	
247.	<i>Veronica anagallis-aquatica</i> L.	вероніка джерельна	Plantaginaceae	
248.	<i>Veronica arvensis</i> L.	вероніка польова	Plantaginaceae	
249.	<i>Veronica beccabunga</i> L.	вероніка струмкова	Plantaginaceae	
250.	<i>Veronica chamaedrys</i> L.	вероніка дібровна	Plantaginaceae	
251.	<i>Veronica longifolia</i> L.	вероніка довголиста	Plantaginaceae	
252.	<i>Veronica officinalis</i> L.	вероніка лікарська	Plantaginaceae	
253.	<i>Veronica persica</i> Poir.	вероніка персидська	Plantaginaceae	
254.	<i>Agrostis stolonifera</i> L.	мітлиця повзуча	Poaceae	
255.	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P.Beauv. ex J.Presl & C.Presl.	райграс високий	Poaceae	
256.	<i>Avena sativa</i> L.	овес посівний	Poaceae	
257.	<i>Briza media</i> L.	трясучка середня	Poaceae	
258.	<i>Bromus hordeaceus</i> L.	бромус м'який	Poaceae	
259.	<i>Bromus inermis</i> Leyss.	бромус безостий	Poaceae	
260.	<i>Calamagrostis epigejos</i> (L.) Roth	куничник наземний	Poaceae	
261.	<i>Catabrosa aquatica</i> (L.) P.Beauv.	катаброза водяна	Poaceae	
262.	<i>Dactylis glomerata</i> L.	грястиця збірна	Poaceae	
263.	<i>Deschampsia cespitosa</i> (L.) P.Beauv.	щучник дернистий	Poaceae	
264.	<i>Echinochloa crus-galli</i> (L.) P.Beauv.	плоскуха звичайна	Poaceae	
265.	<i>Festuca orientalis</i> (Hack.) V. Krecz. & Bobr.	костриця східна	Poaceae	

266.	<i>Festuca ovina</i> L.	костриця овеча	Poaceae	
267.	<i>Festuca pratensis</i> Huds.	костриця лучна	Poaceae	
268.	<i>Festuca rubra</i> L.	костриця червона	Poaceae	
269.	<i>Holcus lanatus</i> L.	медова трава вовниста	Poaceae	
270.	<i>Lolium perenne</i> L.	пажитниця багаторічна	Poaceae	
271.	<i>Molinia caerulea</i> (L.) Moench	молінія блакитна	Poaceae	
272.	<i>Phleum pratense</i> L.	тимофіївка лучна	Poaceae	
273.	<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin. ex Steud.	очерет звичайний	Poaceae	
274.	<i>Poa compressa</i> L.	тонконіг стиснутий	Poaceae	
275.	<i>Poa palustris</i> L.	тонконіг болотний	Poaceae	
276.	<i>Poa pratensis</i> L.	тонконіг лучний	Poaceae	
277.	<i>Poa</i> sp.	тонконіг	Poaceae	
278.	<i>Sclerochloa dura</i> (L.) P.Beauv.	твердоколос стиснутий	Poaceae	
279.	<i>Setaria pumila</i> (Poir.) Roem. & Schult.	мишій сизий	Poaceae	
280.	<i>Setaria viridis</i> (L.) P.Beauv.	мишій зелений	Poaceae	
281.	<i>Polygala amarella</i> Crantz	китятки гіркуваті	Polygalaceae	
282.	<i>Polygala comosa</i> Schkuhr	китятки чубаті	Polygalaceae	
283.	<i>Polygala vulgaris</i> L.	китятки звичайні	Polygalaceae	
284.	<i>Fallopia convolvulus</i> (L.) Á.Löve	витка гречка беріzkова	Polygonaceae	
285.	<i>Fallopia dumetorum</i> (L.) Holub	витка гречка чагарникова	Polygonaceae	
286.	<i>Persicaria amphibia</i> (L.) Gray	гірчак земноводний	Polygonaceae	
287.	<i>Persicaria lapathifolia</i> subsp. <i>pallida</i> (With.) Á.Löve & D.Löve	гірчак шорсткий	Polygonaceae	
288.	<i>Persicaria maculosa</i> Gray	гірчак попечуйний	Polygonaceae	
289.	<i>Polygonum aviculare</i> L.	спориш звичайний	Polygonaceae	
290.	<i>Rumex acetosa</i> L.	щавель кислий	Polygonaceae	
291.	<i>Rumex crispus</i> L.	щавель кучерявий	Polygonaceae	

292.	<i>Rumex hydrolapathum</i> Huds.	щавель прибережний	Polygonaceae	
293.	<i>Rumex maritimus</i> L.	щавель приморський	Polygonaceae	
294.	<i>Potamogeton crispus</i> L.	рдесник кучерявий	Potamogetonaceae	
295.	<i>Potamogeton natans</i> L.	рдесник плаваючий	Potamogetonaceae	
296.	<i>Lysimachia nummularia</i> L.	вербозілля лучне	Primulaceae	
297.	<i>Lysimachia vulgaris</i> L.	вербозілля звичайне	Primulaceae	
298.	<i>Aquilegia vulgaris</i> L.	орлики звичайні	Ranunculaceae	PP
299.	<i>Ranunculus acris</i> L.	жовтець їдкий	Ranunculaceae	
300.	<i>Ranunculus repens</i> L.	жовтець повзучий	Ranunculaceae	
301.	<i>Ranunculus sceleratus</i> L.	жовтець отруйний	Ranunculaceae	
302.	<i>Ranunculus sardous</i> Crantz	жовтець сардинський	Ranunculaceae	
303.	<i>Ranunculus stevenii</i> Andrz.	жовтець Стевена	Ranunculaceae	
304.	<i>Thalictrum lucidum</i> L.	рутвиця блискуча	Ranunculaceae	
305.	<i>Reseda lutea</i> L.	резеда жовта	Resedaceae	
306.	<i>Frangula alnus</i> Mill.	крушина ламка	Rhamnaceae	
307.	<i>Rhamnus cathartica</i> L.	жостір проносний	Rhamnaceae	
308.	<i>Argentina anserina</i> (L.) Rydb.	перстач гусячий	Rosaceae	
309.	<i>Crataegus</i> sp.	глід	Rosaceae	
310.	<i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim.	гадючник болотяний	Rosaceae	
311.	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench	гадючник звичайний	Rosaceae	
312.	<i>Fragaria vesca</i> L.	суниці лісові	Rosaceae	
313.	<i>Geum rivale</i> L.	гравілат річковий	Rosaceae	
314.	<i>Potentilla erecta</i> (L.) Rauschel	перстач випрямлений	Rosaceae	
315.	<i>Potentilla reptans</i> L.	перстач повзучий	Rosaceae	
316.	<i>Prunus avium</i> L.	черешня	Rosaceae	
317.	<i>Prunus spinosa</i> L.	терен колючий	Rosaceae	
318.	<i>Pyrus communis</i> L.	груша звичайна	Rosaceae	
319.	<i>Rosa</i> sp.	шипшина	Rosaceae	
320.	<i>Rubus caesius</i> L.	ожина звичайна	Rosaceae	
321.	<i>Sanguisorba officinalis</i> L.	родовик лікарський	Rosaceae	

322.	<i>Asperula cynanchica</i> L.	маренка рожева	Rubiaceae	
323.	<i>Galium album</i> Mill.	підмаренник білий	Rubiaceae	
324.	<i>Galium aparine</i> L.	підмаренник чіпкий	Rubiaceae	
325.	<i>Galium palustre</i> L.	підмаренник болотний	Rubiaceae	
326.	<i>Galium boreale</i> L.	підмаренник північний	Rubiaceae	
327.	<i>Populus tremula</i> L.	осика	Salicaceae	
328.	<i>Salix alba</i> L.	верба біла	Salicaceae	
329.	<i>Salix aurita</i> L.	верба вушката	Salicaceae	
330.	<i>Salix caprea</i> L.	верба козяча	Salicaceae	
331.	<i>Salix cinerea</i> L.	верба попеляста	Salicaceae	
332.	<i>Salix fragilis</i> L.	верба ламка	Salicaceae	
333.	<i>Salix myrsinifolia</i> Salisb.	верба чорнична	Salicaceae	PP
334.	<i>Salix pentandra</i> L.	верба п'ятитичинкова	Salicaceae	
335.	<i>Salix purpurea</i> L.	верба пурпурова	Salicaceae	
336.	<i>Salix rosmarinifolia</i> L.	верба розмаринолиста	Salicaceae	
337.	<i>Salix triandra</i> L.	верба тритичинкова	Salicaceae	
338.	<i>Viscum album</i> L.	омела біла	Santalaceae	
339.	<i>Acer negundo</i> L.	клен ясенелистий	Sapindaceae	
340.	<i>Saxifraga tridactylites</i> L.	ломикамінь трипальчастий	Saxifragaceae	PP
341.	<i>Scrophularia umbrosa</i> Dum.	ранник затінковий	Scrophulariaceae	
342.	<i>Physalis philadelphica</i> subsp. <i>ixocarpa</i>	фізаліс клейкоплодий	Solanaceae	
343.	<i>Solanum dulcamara</i> L.	паслін солодко-гіркий	Solanaceae	
344.	<i>Solanum tuberosum</i> L.	картопля	Solanaceae	
345.	<i>Sparganium</i> sp.	їжача голівка	Sparganiaceae	
346.	<i>Typha angustifolia</i> L.	рогіз вузьколистий	Typhaceae	
347.	<i>Typha latifolia</i> L.	рогіз широколистий	Typhaceae	
348.	<i>Typha laxmannii</i> Lepech.	рогіз Ляксманна	Typhaceae	
349.	<i>Urtica dioica</i> L.	кропива дводомна	Urticaceae	
350.	<i>Verbena officinalis</i> L.	вербена лікарська	Verbenaceae	
351.	<i>Viola arvensis</i> Murray	фіалка польова	Violaceae	
352.	<i>Viola hirta</i> L.	фіалка шершава	Violaceae	

PP – рослини, які підлягають регіональній охороні на території Львівської області;
ЧКУ – рослини, які включені до Червоної книги України.

5.1.1. Раритетна складова флори

Що стосується раритетної складової фітобіоти, то, у 2023 році виявлені нові локалітети видів, що були ідентифіковані протягом досліджень 2001-2022 рр.: *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó, *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt & Summerh., *Epipactis palustris* (L.) Crantz, *Neottia ovata* (L.) Bluff & Fingerh. (= *Listera ovata* (L.) R.Br.), *Schoenus ferrugineus* L., а також виявлено два нових види, що включено до Червоної книги України: *Cladium mariscus* (L.) Pohl та *Orchis militaris* L. Картографи поширення усіх виявлених видів наведені на рис. 3-9.

Як видно на наведених картографіях поширення видів, більшість їх локалітетів розташовані за межами території промислової експлуатації торфовища, а також на відпрацьованих територіях, що перебувають на різних стадіях демутації рослинного покриву. Це може бути свідченням позитивного тренду відновлення рослинного покриву на територіях, що виведені з експлуатації.

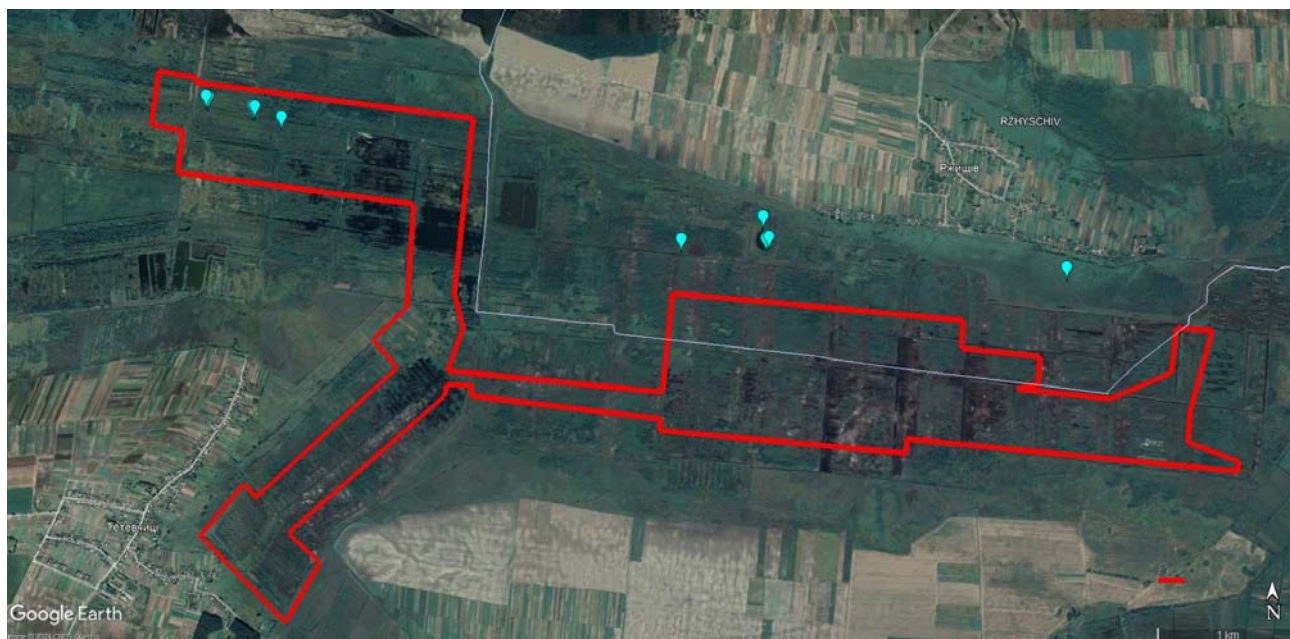

Рис. 3. Локалітети *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó. (Тут і на подальших картографіях червоний контур – нові межі затвердженої експлуатаційної території.)

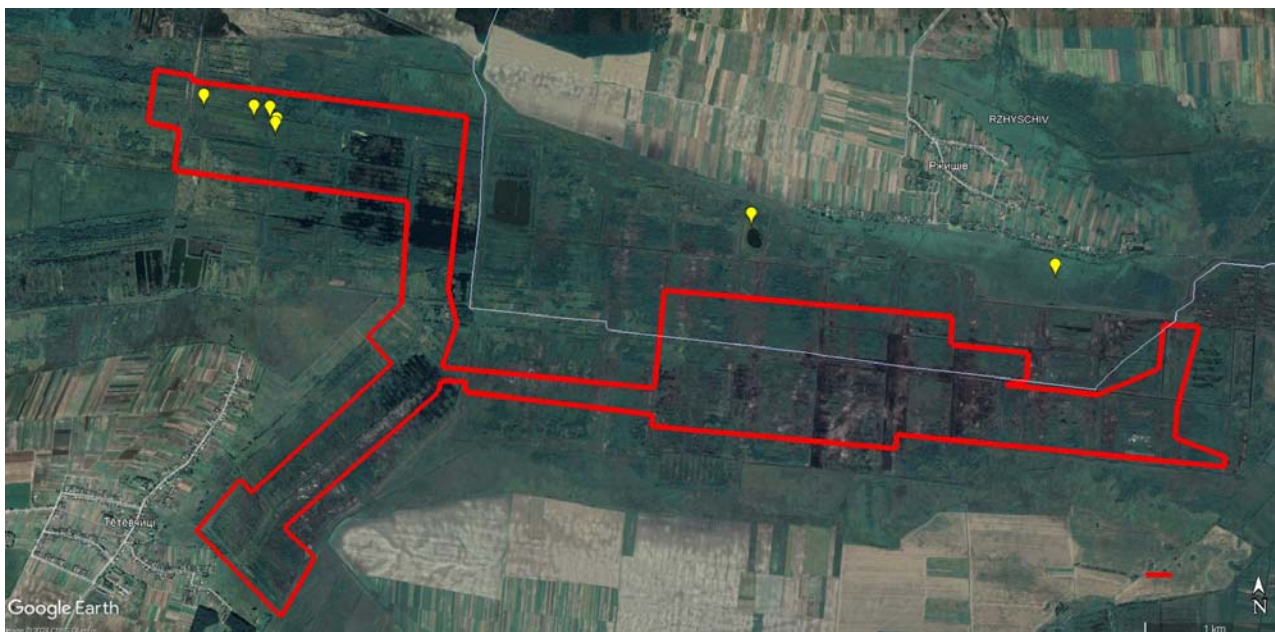

Рис. 4. Виявлені локалітети *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt & Summerh.

Стан популяцій виявлених видів нормальний, вони повночленні, життєздатні. Більш детальний опис популяційної структури буде наведено за результатами наступних етапів моніторингу.

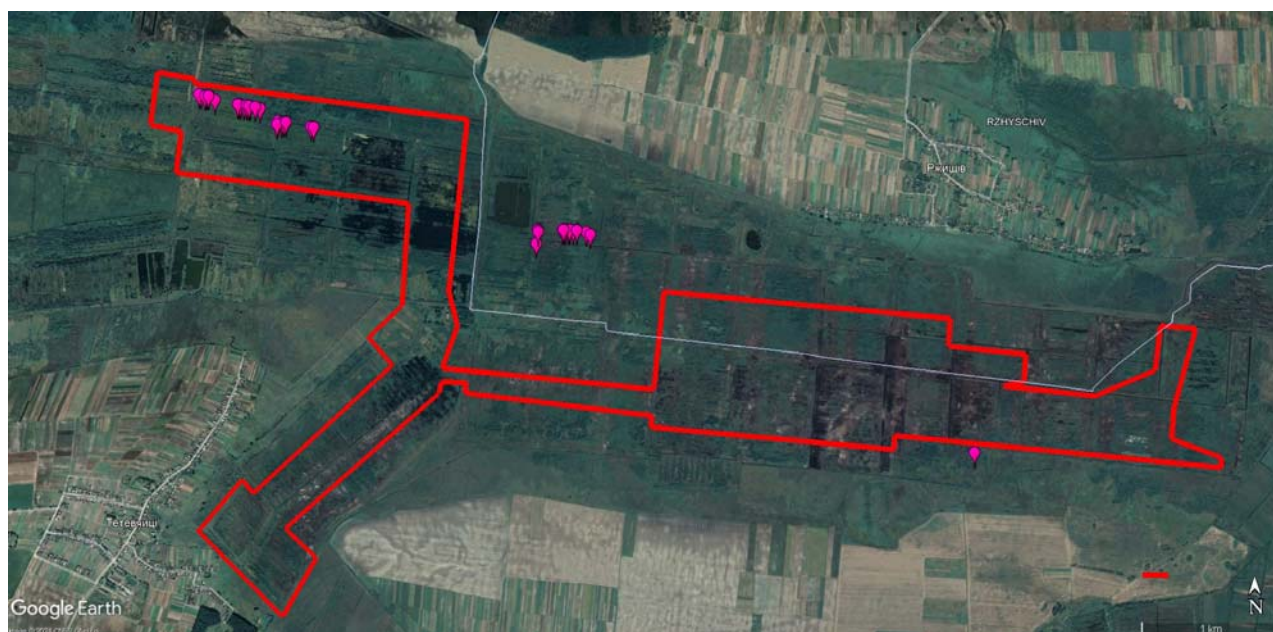

Рис. 5. Виявлені локалітети *Eriactis palustris* (L.) Crantz.

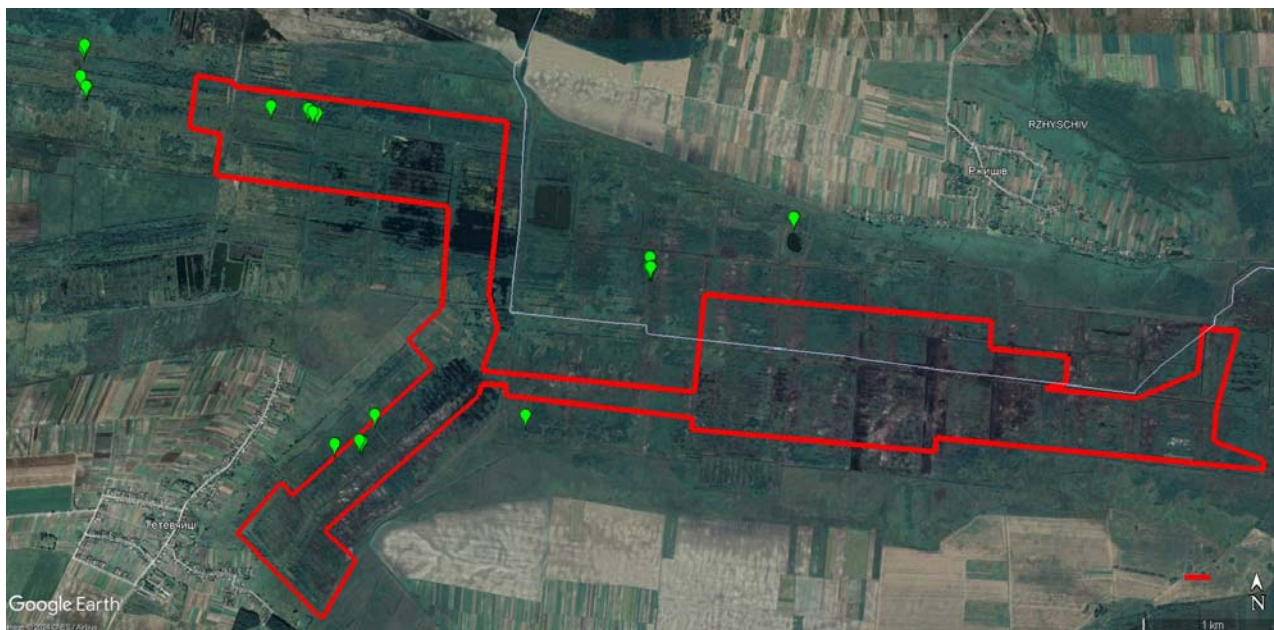

Рис. 6. Виявлені локалітети *Neottia ovata* (L.) Bluff & Fingerh. (= *Listera ovata* (L.) R.Br.)

Рис. 7. Виявлені локалітети *Schoenus ferrugineus* L.

Однак, на багатьох територіях торфовища, що виведені з експлуатації, продовжується стихійний видобуток торфу населенням, що має загалом негативний вплив на середовище. Формуються малоплощинні мілкі водойми, або формується складна ярково-ямкова система мікрорельєфу, що не сприяє

відновленню потенційно відповідної екологічним умовам рослинності.

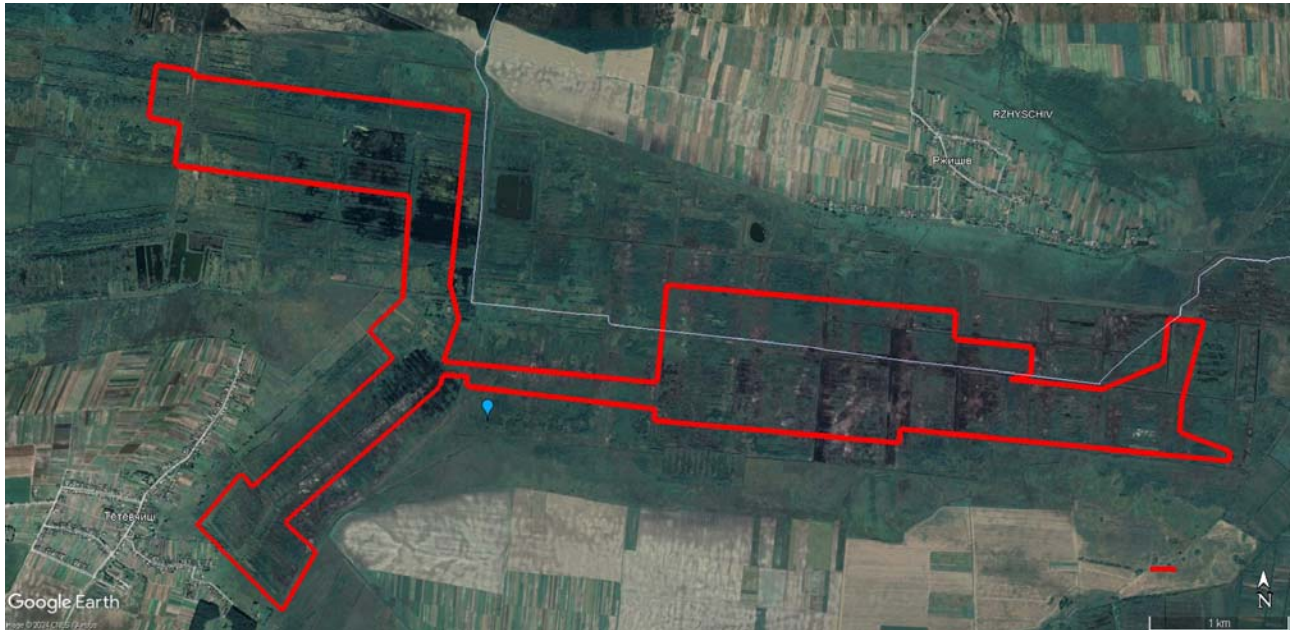

Рис. 8. Виявлений локалітет *Orchis militaris* L.

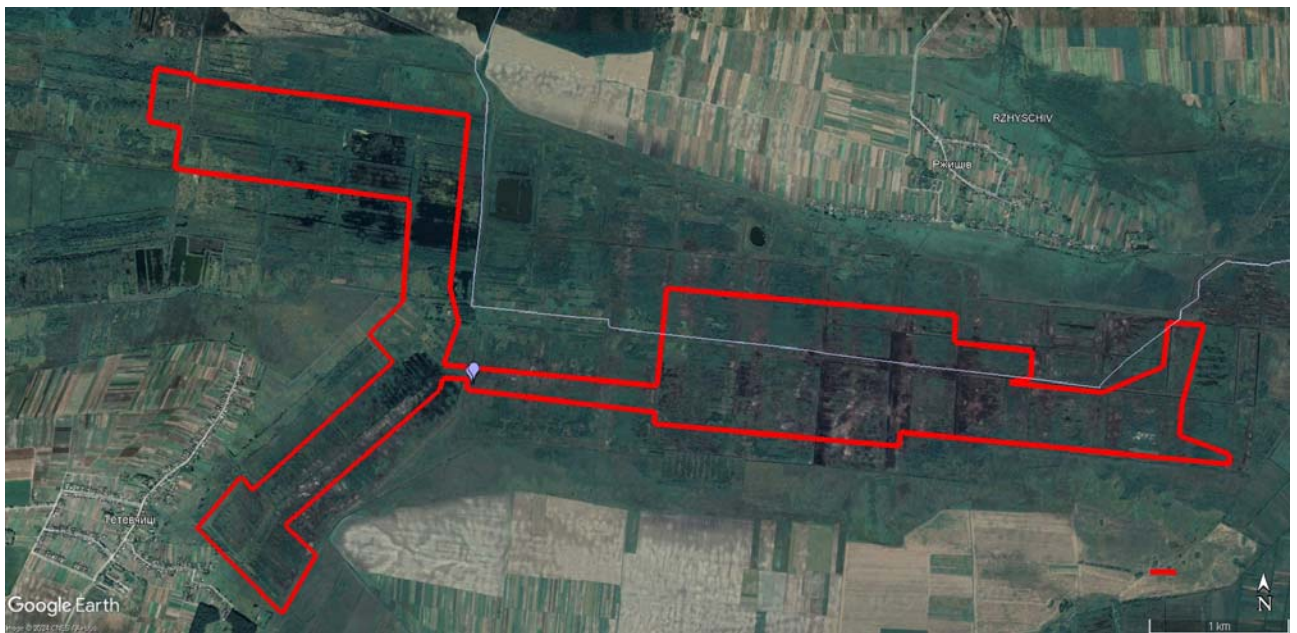

Рис. 8. Виявлені локалітети *Cladium mariscus* (L.) Pohl

Слід відзначити, що в подальшому, під час експлуатації родовища, є питання лише щодо збереження локалітету з популяцією *Cladium mariscus* (L.) Pohl, яка розташована в межах експлуатаційного контура й потрапить,

очевидно в межі потенційного розташування технологічного транспортного коридора. З метою її збереження доцільним є більш детальне вивчення цього локалітету й екотопу загалом з подальшим обґрунтуванням рекомендацій щодо демутацій цього виду на відпрацьованих територіях родовища.

Як видно на рис. 5, значний за розмірами популяційний локус *Eriopactis palustris* (L.) Crantz. розташований у північно-західній частині родовища в межах контура планованої експлуатації. Однак, якщо на цій ділянці буде застосований карєрний метод видобутку, популяційний локус виду вдасться зберегти, за умови залишення міжкарєрних смуг завширки до 15 м. На користь цього твердження свідчать результати досліджень на так званому Гарбузівському болоті (околиці с. Гарбузів Зборівської МГ, Тернопільського р-ну Тернопільської обл.). Тут, на ділянках, де було застосовано карєрний спосіб видобутку, збереглися практично всі раритетні види лучно-болотного комплексу, на відміну від ділянок, де застосовували комбайновий метод.

З числа угруповань, що включені до Зеленої книги України (2009), крім виявленого раніше (2022 р.) варіанту асоціації молінієво-іржавосашниково-гіпнової (*Molinieta (caeruleae)-Schoenetum (ferruginei) hypnosum*) з формації іржавосашниково-гіпнової (*Schoeneto (ferruginei)-Hypneta*), виявлено також деградовані фрагменти асоціацій іржавосашниково-болотномечтравової (*Cladietum (marisci) schoenosum (ferruginei)*) та очеретово-болотномечтравової (*Cladietum (marisci) phragmitosum (australis)*) з формації меч-трави болотної (*Cladieta marisci*).

Однак, в обох типах угруповань, через значну мезофітизацію та осушувальну дегресію, відсутні характерні болотні види, такі як осока Девелла (*Carex davalliana*), сверція багаторічна (*Swertia perennis*), товстянка звичайна (*Pinguicula vulgaris*).

Видів рослин, що включені до Резолюції 6 Постійного комітету Бернської конвенції в ході проведених обстежень не виявлено.

Проведено також контрольні обстеження видового складу у фіксованих контрольних точках на території торфовища. Видовий склад наведений у табл. 2. За результатами обстежень 2023 року змін видового складу не виявлено.

Видовий склад судинних рослин у контрольних точках обстеження на території торфовища «Стоянів»

Латинська назва	Українська назва	Родина	Номер контрольної точки опису та її координати							
			1	2	3	4	5	6	7	8
			50.357245N, 24.686446E	50.353407N, 24.715229E	50.349649N, 24.715212E	50.339136N, 24.713242E	50.335359N, 24.715175E	50.3399780N, 24.7493340E	50.332525N, 24.763156E	50.347592N, 24.743816E
<i>Sambucus racemosa</i> L.	бузина червона	Adoxaceae	+	+						
<i>Viburnum opulus</i> L.	калина звичайна	Adoxaceae								+
<i>Amaranthus albus</i> L.	щириця біла	Amaranthaceae						+		
<i>Daucus carota</i> L.	морква звичайна	Ariaceae	+	+		+	+		+	+
<i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden.	борщівник Сосновського	Ariaceae	+							
<i>Heracleum sphondylium</i> L.	борщівник звичайний	Ariaceae	+							
<i>Oenanthe aquatica</i> (L.) Poir.	омег водяний	Ariaceae	+			+		+		
<i>Pastinaca sativa</i> L.	пастернак посівний	Ariaceae	+	+	+					
<i>Pimpinella saxifraga</i> L.	бедринець ломикаменевиї	Ariaceae							+	
<i>Thyselium palustre</i> (L.) Rafin.	смовдь болотяна	Ariaceae				+				
<i>Asparagus officinalis</i> L.	холодок лікарський	Asparagaceae		+						
<i>Achillea millefolium</i> L.	деревій звичайний	Asteraceae	+	+		+	+		+	+
<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.	амброзія полинолиста	Asteraceae			+					
<i>Artemisia absinthium</i> L.	полин гіркий	Asteraceae	+			+				
<i>Artemisia vulgaris</i> L.	полин звичайний	Asteraceae	+	+			+	+	+	

<i>Bidens frondosa</i> L.	череда листяна	Asteraceae	+							
<i>Carduus crispus</i> L.	будяк кучерявий	Asteraceae	+	+			+	+		+
<i>Centaurea jacea</i> L.	волошка лучна	Asteraceae	+	+			+			+
<i>Centaurea rhenana</i> Boreau	волошка рейнська	Asteraceae	+	+						+
<i>Cichorium intybus</i> L.	цикорій дикий	Asteraceae		+	+					
<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	осот польовий	Asteraceae	+	+				+		
<i>Cirsium oleraceum</i> (L.) Scop.	осот городній	Asteraceae	+							
<i>Cirsium palustre</i> (L.) Scop.	осот болотний	Asteraceae	+							
<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.	злінка однорічна	Asteraceae	+	+			+	+		+
<i>Erigeron canadensis</i> L.	злінка канадська	Asteraceae							+	+
<i>Eupatorium cannabinum</i> L.	сідач конопляний	Asteraceae	+	+			+	+	+	+
<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	галінсога дрібноцвіта	Asteraceae				+				
<i>Inula britannica</i> L.	оман британський	Asteraceae								+
<i>Inula salicina</i> L.	оман верболистий	Asteraceae		+						
<i>Leontodon danubialis</i> Jacq.	любочки дунайські	Asteraceae	+							+
<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.	королиця звичайна	Asteraceae	+				+			+
<i>Picris hieracioides</i> L.	гірчанка нечуйвітрова	Asteraceae		+	+			+		
<i>Pilosella officinarum</i> F.W.Schultz & Sch.Bip.	нечуйвітер звичайний	Asteraceae							+	
<i>Senecio erraticus</i> Bertol.	жовтозілля блукаюче	Asteraceae						+		
<i>Solidago</i> sp.	золотушник	Asteraceae		+						
<i>Solidago canadensis</i> L.	золотушник канадський	Asteraceae						+		+
<i>Solidago gigantea</i> Aiton	золотушник пізній	Asteraceae	+							+
<i>Sonchus arvensis</i> L.	жовтий осот польови	Asteraceae		+			+			+
<i>Tanacetum vulgare</i> L.	пижмо звичайне	Asteraceae				+				
<i>Taraxacum officinale</i> affr.	кульбаба лікарська	Asteraceae	+	+						+
<i>Tussilago farfara</i> L.	підбіл звичайний	Asteraceae						+		
<i>Betula pendula</i> Roth	береза повисла	Betulaceae	+					+		+
<i>Betula pubescens</i> Ehrh.	береза пухнаста	Betulaceae	+							
<i>Echium vulgare</i> L.	синяк звичайний	Boraginaceae		+			+			+
<i>Lithospermum officinale</i> L.	горобейник лікарський	Boraginaceae						+		

<i>Cardaminopsis arenosa</i> (L.) Hayek	жерушник пісковий	Brassicaceae	+			+	+		+	+
<i>Diplotaxis muralis</i> (L.) DC.	дворядник муровий	Brassicaceae	+	+		+		+	+	
<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop.	сухоребрик лікарський	Brassicaceae			+					
<i>Campanula rotundifolia</i> L.	дзвоники круглолисті	Campanulaceae			+				+	
<i>Cerastium holosteoides</i> Fr.	роговик ланцетоподібний	Caryophyllaceae	+							
<i>Cucubalus baccifer</i> L.	смілка ягідна	Caryophyllaceae	+							
<i>Myosoton aquaticum</i> (L.) Moench	слабник водяний	Caryophyllaceae	+							
<i>Silene behen</i> L.	смілка звичайна	Caryophyllaceae							+	
<i>Silene latifolia</i> subsp. <i>alba</i> (Mill.) Greuter & Burdet	смілка широколиста біла	Caryophyllaceae	+	+		+			+	
<i>Atriplex patula</i> L.	лутига розлога	Chenopodiaceae	+							
<i>Chenopodium album</i> L.	лобода біла	Chenopodiaceae	+							
<i>Swida sanguinea</i> (L.) Opiz	дерен-свидина	Cornaceae		+						
<i>Carex acuta</i> L.	осока гостра	Cyperaceae	+							
<i>Carex appropinquata</i> Schumach. (<i>paniculata</i> ?)	осока зближена	Cyperaceae	+							
<i>Carex cespitosa</i> L.?	осока дерниста	Cyperaceae								+
<i>Carex flava</i> L.	осока жовта	Cyperaceae	+			+				
<i>Carex oederi</i> Retz.	осока Едера	Cyperaceae				+				
<i>Carex paniculata</i> L.?	осока волотиста	Cyperaceae						+		
<i>Carex pseudocyperus</i> L.	осока несправжньоосмикавцева	Cyperaceae				+				
<i>Carex riparia</i> Curtis	осока побережна	Cyperaceae	+							+
<i>Carex serotina</i> M'erat	осока пізня	Cyperaceae	+							
<i>Carex vulpina</i> L.	осока лисяча	Cyperaceae	+							
<i>Schoenoplectus lacustris</i> (L.) Palla	куга озерна	Cyperaceae								

<i>Schoenus ferrugineus</i> L.	сашник іржавий	Cyperaceae								+	
<i>Succisa pratensis</i> Moench?	комонник лучний	Dipsacaceae									+
<i>Equisetum fluviatile</i> L.	хвощ річковий	Equisetaceae		+			+	+		+	
<i>Equisetum palustre</i> L.	хвощ болотний	Equisetaceae									+
<i>Euphorbia cyparissias</i> L.	молочай кипарисовий	Euphorbiaceae					+				
<i>Medicago lupulina</i> L.	люцерна хмелеподібна	Fabaceae								+	
<i>Melilotus</i> sp.	буркун	Fabaceae						+		+	
<i>Securigera varia</i> (L.) Lassen	секуригера барвиста	Fabaceae	+							+	
<i>Trifolium fragiferum</i> L.	конюшина суницеподібна	Fabaceae	+								
<i>Trifolium medium</i> (Hazsl.) Simonk.	конюшина середня	Fabaceae				+					
<i>Trifolium pratense</i> L.	конюшина лучна	Fabaceae	+	+							
<i>Trifolium repens</i> L.	конюшина повзуча	Fabaceae	+	+							
<i>Trifolium sativum</i> (Schreb.) Crome	конюшина сійна	Fabaceae				+					
<i>Vicia cracca</i> L.	горошок мишачий	Fabaceae	+								
<i>Centaurium erythraea</i> Rafn	золототисячник звичайний	Gentianaceae	+				+				
<i>Myriophyllum</i> sp.	водопериця	Haloragaceae		+							
<i>Hypericum maculatum</i> Crantz	звіробій плямистий	Hypericaceae								+	+
<i>Juncus articulatus</i> L.	ситник членистий	Juncaceae	+				+				
<i>Juncus inflexus</i> L.	ситник пониклий	Juncaceae				+					
<i>Juncus tenuis</i> Willd.	ситник тонкий	Juncaceae		+							
<i>Galeopsis speciosa</i> Mill.	жабрій гарний	Lamiaceae	+								
<i>Glechoma hederacea</i> L.	розхідник звичайний	Lamiaceae	+								
<i>Lycopus europaeus</i> L.	вовконіг європейський	Lamiaceae	+				+				+
<i>Mentha aquatica</i> L.	м'ята водяна	Lamiaceae					+		+		
<i>Mentha arvensis</i> L.	м'ята польова	Lamiaceae	+	+			+				+
<i>Mentha longifolia</i> (L.) Huds.	м'ята довголиста	Lamiaceae									+
<i>Prunella vulgaris</i> L.	суховершки звичайні	Lamiaceae	+	+			+				

<i>Salvia verticillata</i> L.	шавлія кільчаста	Lamiaceae			+					
<i>Scutellaria galericulata</i> L.	шоломниця звичайна	Lamiaceae	+							
<i>Teucrium chamaedrys</i> L.	самосил гайовий	Lamiaceae				+				
<i>Thymus serpyllum</i> L.	чебрець повзучий	Lamiaceae	+			+				
<i>Lemna minor</i> L.	ряска мала	Lemnaceae	+							
<i>Linum catharticum</i> L.	льон проносний	Linaceae	+							
<i>Lythrum salicaria</i> L.	плакун верболистий	Lythraceae	+					+		+
<i>Nuphar lutea</i> (L.) Sibth. & Sm.	глічки жовті	Nymphaeaceae			+					+
<i>Nymphaea candida</i> C.Presl	латаття сніжно-біле	Nymphaeaceae			+					
<i>Epilobium hirsutum</i> L.	зніт шорсткий	Onagraceae				+				+
<i>Epilobium parviflorum</i> Schreb.	зніт дрібноквітковий	Onagraceae	+							
<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	коручка болотна	Orchidaceae	+						+	
<i>Pinus sylvestris</i> L.	сосна звичайна	Pinaceae	+	+		+	+			
<i>Plantago lanceolata</i> L.	подорожник ланцетолистий	Plantaginaceae				+			+	
<i>Plantago major</i> L.	подорожник великий	Plantaginaceae	+	+		+				
<i>Agrostis stolonifera</i> L.	мітлиця повзуча	Poaceae	+			+			+	
<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P.Beauv. ex J.Presl & C.Presl.	райграс високий	Poaceae			+					
<i>Bromus inermis</i> Leyss.	бромус безостий	Poaceae								+
<i>Calamagrostis epigejos</i> (L.) Roth	куничник наземний	Poaceae	+	+		+	+	+	+	+
<i>Dactylis glomerata</i> L.	грястиця збірна	Poaceae		+	+					+
<i>Deschampsia cespitosa</i> (L.) P.Beauv.	щучник дернистий	Poaceae			+					
<i>Echinochloa crus-galli</i> (L.) P.Beauv.	плоскуха звичайна	Poaceae			+		+			
<i>Festuca orientalis</i> (Hack.) V. Krecz. & Bobr.	костриця східна	Poaceae								
<i>Festuca ovina</i> L.	костриця овеча	Poaceae							+	
<i>Festuca pratensis</i> Huds.	костриця лучна	Poaceae							+	

<i>Festuca rubra</i> L.	костриця червона	Poaceae	+			+			+	
<i>Lolium perenne</i> L.	пажитниця багаторічна	Poaceae			+					
<i>Molinia caerulea</i> (L.) Moench	молінія блакитна	Poaceae	+	+		+	+		+	+
<i>Phleum pratense</i> L.	тимофіївка лучна	Poaceae			+					
<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin. ex Steud.	очерет звичайний	Poaceae	+	+		+	+	+		+
<i>Poa palustris</i> L.	тонконіг болотний	Poaceae				+				
<i>Setaria pumila</i> (Poir.) Roem. & Schult.	мишій сизий	Poaceae		+						
<i>Persicaria amphibia</i> (L.) Gray	гірчак земноводний	Polygonaceae								+
<i>Persicaria maculosa</i> Gray	гірчак попечуйний	Polygonaceae	+					+		
<i>Persicaria</i> sp.	гірчак	Polygonaceae	+							
<i>Polygonum aviculare</i> L.	спориш звичайний	Polygonaceae	+					+		
<i>Rumex hydrolapathum</i> Huds.	щавель прибережний	Polygonaceae								+
<i>Rumex maritimus</i> L.	щавель приморський	Polygonaceae	+							
<i>Lysimachia nummularia</i> L.	вербозілля лучне	Primulaceae						+	+	
<i>Lysimachia vulgaris</i> L.	вербозілля звичайне	Primulaceae	+			+		+		+
<i>Ranunculus acris</i> L.	жовтець їдкий	Ranunculaceae	+							+
<i>Ranunculus repens</i> L.	жовтець повзучий	Ranunculaceae	+	+						+
<i>Ranunculus sceleratus</i> L.	жовтець отруйний	Ranunculaceae				+				
<i>Ranunculus stevenii</i> Andr.	жовтець Стевена	Ranunculaceae			+					
<i>Reseda lutea</i> L.	резеда жовта	Resedaceae	+	+				+	+	+
<i>Frangula alnus</i> Mill.	крушина ламка	Rhamnaceae	+	+		+	+		+	+
<i>Rhamnus cathartica</i> L.	жостір проносний	Rhamnaceae		+		+				
<i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim.	гадючник болотяний	Rosaceae	+							
<i>Geum rivale</i> L.	гравілат річковий	Rosaceae	+							
<i>Potentilla anserina</i> L.	перстач гусячий	Rosaceae	+	+		+			+	+
<i>Potentilla erecta</i> (L.) Räuschel	перстач випрямлений	Rosaceae	+	+						+
<i>Potentilla reptans</i> L.	перстач повзучий	Rosaceae	+			+			+	+
<i>Rubus caesius</i> L.	ожина звичайна	Rosaceae	+	+					+	

<i>Sanguisorba officinalis</i> L.	родовик лікарський	Rosaceae	+	+						
<i>Galium album</i> Mill.	підмаренник білий	Rubiaceae	+			+			+	+
<i>Galium palustre</i> L.	підмаренник болотний	Rubiaceae	+			+				
<i>Galium</i> sp.	підмаренник	Rubiaceae	+	+				+		
<i>Populus tremula</i> L.	осика	Salicaceae				+	+			
<i>Salix caprea</i> L.	верба козяча	Salicaceae				+	+			+
<i>Salix cinerea</i> L.	верба попеляста	Salicaceae	+	+		+	+	+	+	+
<i>Salix fragilis</i> L.	верба ламка	Salicaceae		+						
<i>Salix myrsinifolia</i> Salisb.	верба чорнична	Salicaceae	+			+	+	+		
<i>Salix pentandra</i> L.	верба п'ятитичинкова	Salicaceae	+							
<i>Salix purpurea</i> L.	верба пурпурова	Salicaceae					+			
<i>Salix rosmarinifolia</i> L.	верба розмаринолиста	Salicaceae	+			+				
<i>Chaenorhinum minus</i> (L.) Lange	вушкоцвіт малий	Scrophulariaceae	+					+	+	
<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	льонок звичайний	Scrophulariaceae	+						+	+
<i>Odontites vulgaris</i> Moench	кравник звичайний	Scrophulariaceae	+			+				
<i>Scrophularia umbrosa</i> Dum.	ранник затінковий	Scrophulariaceae	+							
<i>Veronica anagallis-aquatica</i> L.	вероніка джерельна	Scrophulariaceae	+			+				
<i>Veronica beccabunga</i> L.	вероніка струмкова	Scrophulariaceae				+				
<i>Veronica chamaedrys</i> L.	вероніка дібровна	Scrophulariaceae	+						+	
<i>Veronica officinalis</i> L.	вероніка лікарська	Scrophulariaceae	+							
<i>Solanum dulcamara</i> L.	паслін солодко-гіркий	Solanaceae	+	+						+
<i>Sparganium</i> sp.	їжача голівка	Sparganiaceae								
<i>Typha angustifolia</i> L.	рогіз вузьколистий	Typhaceae				+				
<i>Typha latifolia</i> L.	рогіз широколистий	Typhaceae	+				+			+
<i>Typha laxmannii</i> Lepech.	рогіз Ляксманна	Typhaceae					+			
<i>Urtica dioica</i> L.	кропива дводомна	Urticaceae	+	+		+				+
<i>Valeriana exaltata</i> Baumg.	валеріана висока	Valerianaceae	+	+						+
<i>Valeriana officinalis</i> L.	валеріана лікарська	Valerianaceae	+							
176			98	53	19	58	27	21	46	48

5.2. Тваринний світ

5.2.1. Ентомофауна

До початку наших науково-дослідних робіт у 2021 році, територія Стоянівського торфового родовища, як і прилеглі терени, були практично зовсім недослідженими на предмет різноманіття ентомофауни, тому ретроспективний порівняльний аналіз його змін, що відбулися від початку інтенсивної експлуатації родовища у 1950-60-х роках, виявився неможливим.

Польові дослідження ентомофауни проводили протягом вегетаційних сезонів 2022-2023 років, здебільшого за загальноприйнятими методиками (Nowak 1969; Gibb & Oseto 2006: etc.). Вони включали візуальні спостереження і обліки на довільних маршрутах, збір комах повітряним сачком, ручний збір та закладання ґрунтових пасток Барбера на визначених дослідних ділянках.

У 2023 році також були проведені дослідження комах з нічною активністю із використанням методу приваблювання на світло. Для цього застосовували стаціонарні світлові екрани з лампами денного світла типу ДРВ-250 та ДРЛ-500, які мають високу ефективність завдяки невеликій частці випромінювання в УФ-спектрі, що є найбільш привабливим джерелом світла для комах з нічною активністю.

Водночас, протягом останніх років, завдяки розвитку й поступовому наповненню бази даних Національної мережі інформації з біорізноманіття (Ukrainian Biodiversity Information Network, UkrBIN), став доступним значний обсяг фотоматеріалів щодо регіональної ентомофауни, зокрема й з району досліджуваної території. Ці матеріали, разом із результатами польових досліджень, також були використані для оцінки різноманіття ентомофауни торфовища «Стоянів».

Пріоритетними таксономічними та екологічними групами індикаторних видів комах визначено наступні (Kanarsky, 2017):

1) жуки-туруни (Coleoptera, Carabidae) – репрезентують епігеобіонтний комплекс хижаків та міксофагів;

2) денні метелики (Lepidoptera: Papilionoidea [Rhopalocera], Zygaenidae) – дендро-тамно-хортобіонтний комплекс фітофагів з денною активністю імаго;

3) вищі різновусі метелики (Lepidoptera: [Metaheterocera]) – дендро-тамно-хортобіонтний комплекс фітофагів із переважно нічною активністю імаго;

4) сапроксилі жуки (Coleoptera p.p.) – дендро-сапробіонтний комплекс.

Разом із цим, за можливістю, проводили збір матеріалу щодо інших таксономічних груп комах та інших безхребетних тварин, зокрема павуків (Aranei).

На підставі еколого-фауністичного та геоботанічного аналізу району досліджень, у межах Стоянівського родовища попередньо вважали імовірним поширення 15 раритетних видів комах (табл. 3), у тому числі: 11 – включених до Червоної книги України (2021), 5 – до Додатку II та Резолюції 6 Бернської конвенції і 3 види – до регіонального списку рідкісних видів тварин Львівської області (Рідкісні та зникаючі види тварин..., 2013).

Таблиця 3

Потенційно поширені рідкісні та зникаючі види ентомофауни території торфовища «Стоянів»

Українська назва	Наукова назва	Охоронний статус		
		ЧКУ (2021)	Міжнародний	Регіональний *
Красуня-діва	<i>Calopteryx virgo</i> (Linnaeus, 1758)	вразливий	–	поза загрозою
Дозорець-імператор	<i>Anax imperator</i> Leach, 1815	вразливий	–	поза загрозою
Турун Менетріє	<i>Carabus menetriesi</i> Faldermann, 1827	вразливий	–	вразливий
Турун золотоямковий	<i>Carabus clathratus</i> Linnaeus, 1761	–	–	вразливий
Вусач мускусний	<i>Aromia moschata</i> (Linnaeus, 1758)	вразливий	–	близький до загрози

Мінливець великий	<i>Apatura iris</i> (Linnaeus, 1758)	вразливий	–	поза загрозою
Перлівець евномія	<i>Boloria eunomia</i> (Esper, 1799)	вразливий	–	вразливий
Прочанок геро	<i>Coenonympha hero</i> (Linnaeus, 1761)	вразливий	Бернська конвенція (II) Резолюція 6	вразливий
Дукачик гелла	<i>Lycaena helle</i> (Denis et Schiffermueller, 1775)	вразливий	Резолюція 6	під загрозою
Дукачик непарний	<i>Lycaena dispar</i> (Haworth, 1803)	–	Бернська конвенція (II)	поза загрозою
Синявець телей	<i>Maculinea teleius</i> (Bergstraesser, 1779)	–	Бернська конвенція (II) Резолюція 6	близький до загрози
Синявець навситой	<i>Maculinea nausithous</i> (Bergstraesser, 1779)	–	Бернська конвенція (II) Резолюція 6	близький до загрози
Сатурнія мала	<i>Saturnia pavonia</i> (Linnaeus, 1758)	рідкісний	–	поза загрозою
Ведмедиця-господиня	<i>Callimorpha dominula</i> (Linnaeus, 1758)	вразливий	–	поза загрозою
Джміль моховий	<i>Bombus muscorum</i> (Linnaeus, 1758)	рідкісний	–	близький до загрози

* Сучасний стан загрози у Львівській області

Далі докладніше розглянемо актуальні дані щодо різноманіття окремих таксономічних груп ентомофауни, отримані на підставі описаних вище польових та аналітичних досліджень. Загальний систематичний список таксономічного різноманіття ентомофауни досліджуваної території наведений у Додатку 1.

Тип **ARTHROPODA**

Клас **INSECTA – КОМАХИ**

Ряд **Odonata – Бабки**

На території досліджень виявлено 17 видів бабок, що становить 23% фауни України (73 види) і 30% видів, відомих у Львівській області (57 видів; Горб, Павлюк, Спуріс, 2000). Таке різноманіття пов'язане з наявністю численних водойм, у яких відбувається розвиток бабок у їх личинковій фазі. Зокрема, тут присутні й 2 види бабок, включених до Червоної книги України (2009, 2021): *Calopteryx virgo*, *Anax imperator*; які, проте, перебувають поза загрозою у Львівській області (див. табл. 1).

Ряд **Orthoptera – Прямокрилі**

Комах цього ряду не досліджували цілеспрямовано. Загалом було відзначено 10 видів, серед яких немає рідкісних чи таких, що підлягають охороні.

Так само отримано лише фрагментарні дані щодо різноманіття комах з рядів Blattodea, Neuroptera, Hemiptera, Trichoptera, Hymenoptera, Diptera.

Ряд **Coleoptera – Твердокрилі, або жуки**

Підряд **Adephaga**

Родина **Carabidae – Туруни**

З метою досліджень жуків-турунів у характерних для території досліджень оселищах було закладено 3 серії ґрунтових пасток Барбера. Пастки експонувалися протягом червня – серпня на ділянках, що репрезентують рослинні угруповання торфово-лучно-болотних асоціацій *Molinietum caeruleae* (ПП 1), *Schoeneto-Phragmitetum* (ПП 2) та пустищних лук і псамофітних пустищ угруповань союзу *Violion caninae* (ПП 3). У результаті було зареєстровано 63 особини із 14 видів турунів (табл. 4).

Перелік видів жуків-турунів, виявлених на стаціонарних дослідних ділянках

№	Вид	Кількість особин		
		ПП 1	ПП 2	ПП 3
1	<i>Carabus cancellatus</i>	–	14	9
2	<i>Carabus granulatus</i>	1	1	–
3	<i>Poecilus cupreus</i>	–	–	1
4	<i>Poecilus versicolor</i>	–	8	–
5	<i>Pterostichus niger</i>	2	2	3
6	<i>Pterostichus melanarius</i>	1	3	1
7	<i>Pterostichus anthracinus</i>	–	–	3
8	<i>Pterostichus nigrita</i>	–	–	1
9	<i>Pterostichus oblongopunctatus</i>	–	–	4
10	<i>Platynus assimile</i>	–	–	3
11	<i>Agonum duftschmidi</i>	1	–	1
12	<i>Amara aulica</i>	–	1	–
13	<i>Amara similata</i>	1	–	–
14	<i>Harpalus rufipes</i>	–	–	2
	Разом видів	5	6	10
	Разом особин	6	29	28
	Експозиція, пастко-діб	292	340	195
	Сумарна чисельність*, у.ос.	2,1	8,5	14,4

* Динамічна щільність (уловистість): відношення кількості зібраних особин до експозиції (на 100 пастко-діб).

Показники видового різноманіття і чисельності на ПП 1-2 не відповідають таким для відносно добре збережених торфово-лучно-болотних оселищ регіону. Наприклад, на лучно-болотній ділянці в урочищі Заливки (природний заповідник «Розточчя») у 2019 році за експозиції 420 пастко-діб було зареєстровано 226 особин 18 видів турунів (сумарна чисельність 53,8 у.ос.), зокрема такі характерні та рідкісні види, як *Carabus menetriesi*, *Dyschirius globosus*, *Acupalpus flavicollis*, *Stelolophus mixtus*, *Bembidion mannerheimii*.

Серед дослідних ділянок найбільшим показником чисельності вирізнялося угруповання псамофітної пустищної луки (ПП 3), хоча й тут воно поступалося за видовим різноманіттям і чисельністю деяким аналогічним угрупованням Західного Полісся (Канарський, 2022).

На підставі проведених досліджень можемо зробити висновок про крайню бідність угруповань турунів, зумовлену деградацією або піонерним характером оселищ.

Крім зібраних за допомогою стаціонарних ґрунтових пасток, на території Стоянівського родовища було відзначено ще 4 види Carabidae: *Cicindela campestris*, *Carabus coriaceus*, *C. glabratus*, *C. violaceus*. Всі вони є звичайними в регіоні та здебільшого євритопними видами.

Загалом було виявлено 93 види твердокрилих (Coleoptera). Особливо цікавою та несподіваною є знахідка рідкісного й охоронюваного сапроксильного виду *Cisujus cinnaberinus*, який вважається індикатором природних старовікових лісів. Серед інших видів, занесених до Червоної книги України (2009, 2021), відзначено вусача мускусного (*Aromia moschata*), який, проте, локально є досить звичайним на території Львівської області.

Ряд **Lepidoptera** – Лускокрилі, або метелики

Сучасний систематичний поділ цього ряду не відповідає загальноприйнятому раніше умовному (вернакулярному) поділу на такі групи:

- 1) Булавовусі метелики [Rhopalocera]) – надродина (Papilionoidea [= Diurna]);
- 2) «Вищі» різновусі метелики [Metaheterocera] – включає надродини Drepanoidea, Lasiocampoidea, Bombycoidea, Geometroidea, Noctuoidea;
- 3) «Нижчі» різновусі метелики [Protoheterocera] – надродини Nepialoidea, Cossioidea, Sesiioidea, Zygaenoidea.

Ці три умовні групи об'єднують у групу «більших» лускокрилих [Macrolepidoptera].

Всі решта надродин становлять умовну групу «менших» лускокрилих [Microlepidoptera], у т.ч. Nepticuloidea, Gracillarioidea, Yponomeutoidea, Gelechioidea, Pterophoroidea, Choreutoidea, Tortricoidea, Pyraloidea, etc.

Далі наводимо дані щодо видового різноманіття лепідоптерофауни досліджуваної території за надродинами, отримані на підставі результатів проведених досліджень:

- Nepialoidea – 1**
- Nepticuloidea – 3**
- Gracillarioidea – 2**
- Yponomeutoidea – 6**
- Gelechioidea – 4**
- Pterophoroidea – 4**
- Choreutoidea – 1**
- Tortricoidea – 19**
- Cossioidea – 3**
- Zygaenoidea – 2**
- Papilionoidea [= Rhopalocera] – 46**
- Pyraloidea – 37**
- Drepanoidea – 4**
- Lasiocampoidea – 5**

Bombycoidea – 10

Geometroidea – 61

Noctuidea – 152

Разом було відзначено 360 видів Lepidoptera. З них лише один (*Lysaena dispar*) охороняється на міжнародному рівні (Додаток II Бернської конвенції), а *Papilio machaon* охоронявся Червоною книгою України (2009), але був виключений з нового списку Червоної книги (2021). За поодинокими винятками, на досліджуваній території не було зареєстровано індикаторних чи характерних для торфово-лучних і болотних оселищ видів лускокрилих. Абсолютна більшість видів належали до широко розповсюджених євритопних убіквістів та лісо-лучних мезофілів. Показовим також є факт домінування лучно-степового ксерофільного й кальцефільного виду *Polyommatus (Lysandra) bellargus*, що свідчить про значну деградацію та ксерофітизацію екосистем досліджуваної території.

Загалом, проведені у 2022-23 роках дослідження ентомофауни свідчать про глибокий ступінь деградації природних оселищ на території торфовища «Стоянів», що зумовлено тривалим осушенням та промисловою експлуатацією родовища. Разом з цим, слід відзначити, що на постпромислових ділянках відбувається формування нових типів оселищ пустищних лук, гігро-мезофітних чагарників, а в подальшому, можливо, лісових типів з домінуванням регіонально характерних видів-едифікаторів. Тому, ця територія може мати певне опосередковане природоохоронне значення для збереження різноманіття ентомофауни, зокрема декількох виявлених тут охоронюваних видів комах (*Calopteryx virgo*, *Anax imperator*, *Aromia moschata*, *Cucujus cinnaberinus*, *Lysaena dispar*), забезпечуючи просторову безперервність їхніх популяцій у регіоні. Зокрема, у цьому аспекті перспективним видається формування сайту Смарагдової мережі на територіях, що вилучаються з промислового

використання й перебувають у стані посттехногенної ренатуралізації та демутації.

6.2. Павукоподібні

У 2023 році проведено збір матеріалу та опрацювання щодо оцінки видового різноманіття павукоподібних на території торфовища «Стоянів», як потенційно індикаторної групи організмів для оцінки спонтанних природних трендів на ділянках, що перебувають на різних стадіях демутації екосистем.

Збір матеріалу проведено за стандартними в аранеології та ентомології методиками, зокрема за допомогою ґрунтових пасток. Пастки експонувалися протягом червня – серпня на ділянках, що репрезентують рослинні угруповання торфово-лучно-болотних асоціацій *Molinietum caeruleae* (ПП 1), пустищних лук і псамофітних пустищ угруповань союзу *Violion caninae* (ПП 2) та безрангових чагарниково-високотравних заростей на місці торфовидобутку на ділянках, що зазнали вигорання (ПП 3). Визначення здійснене за допомогою онлайн-визначника павуків Європи (Nentwig et al., 2022), номенклатура таксонів наведена за Каталогом павуків світу (WSC, 2022).

Загалом на пробних площах виявлено 35 видів епігеобіонтних павуків, які належать до 12 родин. Найбільшою кількістю таксонів представлені Lycosidae (11 видів) та Gnaphosidae (9 видів).

Для досліджених екосистем характерні багатовидові угруповання з еудомінуванням *Arctosa lutetiana* (понад 31,2% від загальної чисельності особин). На заході України та у Європі вид загалом надає перевагу степовим, лучно-степовим угруповань і ксеротермним узліссям. Проте відомий і для покинутих торфовищ (Kůrka, 1997), а також сирих оліготрофних соснових лісів, які оточують болотні масиви (Гірна та ін., 2020). Вид уключений до Червоних списків павуків деяких європейських країн (зокрема у Польщі та Чехії).

На молінієвій луці виявлено найменше видів павуків (10) і відповідно тут була найменшою їх динамічна щільність (39,0 ос. / 100 пасткодіб). Домінантами (більше 10,1% від загальної чисельності особин) були вологолюбиві *Pardosa prativaga* і *Pardosa sphagnicola*. Останній є типовим мешканцем сфагнових боліт. Уключений до Червоних списків деяких країн Європи. З поміж рідкісних видів на луці також виявлено *Metopobactrus prominulus*.

Для пустища характерна найбільша кількість видів (24) і динамічна щільність особин (77,0 ос. / 100 пасткодіб). Домінантом був евритопний *Pardosa lugubris*. Поряд із видами, що надають перевагу сирим і вологим умовам, зокрема *Pardosa prativaga*, *Pardosa pullata*, *Pardosa sphagnicola*, *Piratula hygrophila*, *Piratula latitans*, а також *Haplodrassus moderatus* і *Liocranoeca striata*, високу чисельність мали теплолюбиві *Trochosa robusta*, *Drassodes pubescens*, *Phrurolithus festivus*, *Euryopis flavomaculata*, що, як і *Arctosa lutetiana*, є типовами елементами фауни ксеротермних оселищ. Присутність *Agyneta rurestris* і *Diplostyla concolor* може свідчити про антропогенне навантаження на екосистему в минулому. Слід зазначити, що *Haplodrassus moderatus* уключений до Червоних списків деяких країн Європи й вперше виявлений на території Львівської області.

На ділянці, що зайнята безранговими чагарниково-високотравними заростями на місці торфовидобутку на ділянках, що зазнали вигоряння, виявлено 18 видів павуків, їх динамічна щільність становила 57,7 ос. / 100 пасткодіб. Домінантами були *Drassyllus praeficus*, *Pardosa lugubris* і *Xerolycosa nemoralis*. Тут відсутній комплекс морфологічно близьких видів родини Lycosidae, характерних для боліт, зокрема *Pardosa prativaga*, *Pardosa pullata*, *Pardosa sphagnicola*, проте видовий склад доповнює низка видів родини Gnaphosidae. З-поміж них слід виокремити тіневитривалі *Haplodrassus silvestris*, *Haplodrassus signifer*, *Zelotes apricorum*. Значна частка гнафозид і присутність таких видів як *Alopecosa farinosa*, *Callilepis nocturna*, *Trochosa robusta*, *Drassodes pubescens*, *Ozyptila scabricula*, а також *Arctosa lutetiana* свідчить про

значну трансформацію торфовища і наявність ксеротермних умов. Рідкісними видами павуків, що включені до європейських червоних списків є *Ozyptila scabricula* та *Callilepis nocturna*.

Таблиця 5.

Угрупування павуків на пробних площах торфовища «Стоянів» за матеріалами 2023 року.

Вид	Молінієва лука		Пустоще		Заростання	
	N	%	N	%	N	%
<i>Cercidia prominens</i> (Westring, 1851)			1	0,4		
<i>Clubiona lutescens</i> Westring, 1851			1	0,4		
<i>Argenna subnigra</i> (O. P.-Cambridge, 1861)	1	0,9				
<i>Callilepis nocturna</i> (Linnaeus, 1758)					2	1,2
<i>Drassodes pubescens</i> (Thorell, 1856)			1	0,4	3	1,7
<i>Drassyllus praeficus</i> (L. Koch, 1866)					18	10,4
<i>Haplodrassus moderatus</i> (Kulczyński, 1897)			1	0,4		
<i>Haplodrassus signifer</i> (C. L. Koch, 1839)					1	0,6
<i>Haplodrassus silvestris</i> (Blackwall, 1833)					3	1,7
<i>Zelotes apricorum</i> (L. Koch, 1876)					2	1,2
<i>Zelotes latreillei</i> (Simon, 1878)			1	0,4	3	1,7
<i>Hahnia pusilla</i> C. L. Koch, 1841			1	0,4		
<i>Agyneta rurestris</i> (C. L. Koch, 1836)			1	0,4		
<i>Diplostyla concolor</i> (Wider, 1834)			1	0,4		
<i>Metopobactrus prominulus</i> (O. P.- Cambridge, 1873)	1	0,9				
<i>Walckenaeria vigilax</i> (Blackwall,	2	1,7	1	0,4		

1853)						
<i>Liocranoeca striata</i> (Kulczyński, 1882)			6	2,6	1	0,6
<i>Alopecosa farinosa</i> (Herman, 1879)					3	1,7
<i>Alopecosa pulverulenta</i> (Clerck, 1757)	1	0,9	7	3,0	7	4,0
<i>Arctosa lutetiana</i> (Simon, 1876)	74	63,2	122	52,8	55	31,8
<i>Aulonia albimana</i> (Walckenaer, 1805)			2	0,9	4	2,3
<i>Pardosa lugubris</i> (Walckenaer, 1802)			29	12,6	23	13,3
<i>Pardosa prativaga</i> (L. Koch, 1870)	20	17,1	6	2,6		
<i>Pardosa pullata</i> (Clerck, 1757)	2	1,7	5	2,2		
<i>Pardosa sphagnicola</i> (Dahl, 1908)	12	10,3	3	1,3		
<i>Piratula hygrophila</i> (Thorell, 1872)			2	0,9		
<i>Piratula latitans</i> (Blackwall, 1841)	3	2,6	1	0,4	1	0,6
<i>Trochosa robusta</i> (Simon, 1876)			9	3,9	7	4,0
<i>Xerolycosa nemoralis</i> (Westring, 1861)			6	2,6	38	22,0
<i>Zora spinimana</i> (Sundevall, 1833)			6	2,6	1	0,6
<i>Phrurolithus festivus</i> (C. L. Koch, 1835)			9	3,9		
<i>Euryopsis flavomaculata</i> (C. L. Koch, 1836)			9	3,9		
<i>Ozyptila scabricula</i> (Westring, 1851)					1	0,6
<i>Ozyptila trux</i> (Blackwall, 1846)	1	0,9				
Загалом:	117	100	231	100	173	100

5.2.3. Хребетні тварини

Обстеження території торфовища «Стоянів» було здійснене у різні періоди року для з'ясування видової різноманітності та біотопічного розподілу представників фауни птахів і ссавців. Обстеженнями охоплені ділянки осушеного болота, зарослого різнотрав'ям, чагарниками і деревами, аналогічні за рослинністю ділянки давно проведеної розробки, підтоплені ділянки, ділянки діючої розробки і площ, що виводяться з експлуатаційної зони.

5.2.3.1. Орнітофауна

Досліджувана територія має досить мозаїчний характер, що дає можливість для гніздування та задоволення інших життєвих функцій для багатьох видів птахів різних таксономічних груп, життєдіяльність яких пов'язана з цими біотопами на різних етапах їхнього життєвого циклу.

Луки, вкриті високим травостаном, на різних стадіях заростання чагарниками (переважно, різні види верби, а також, місцями підріст берези)

Найбагатшим виявилися біотопи, що представляють луки, вкриті високим травостаном, на різних стадіях заростання чагарниками (переважно, різні види верби, а також, місцями підріст берези). Ці біотопи переважно розташовані на території, що запланована на вилучення з зони активної експлуатації. Цей біотоп виявився одним з найбагатших в орнітологічному відношенні, як кількісно, так і якісно. Загалом тут виявлено 52 види птахів, що належать до 11 рядів.

Лучно-чагарникові біотопи приваблюють птахів, що преферують відповідну рослинність, а саме – лучні, чагарникові та екотональні види.

Найбільше видове різноманіття, закономірно, виявлене під час досліджень у гніздовий період. В осінній період значна частина птахів, що гніздяться на цій території, покинула її, відкочувавши в інші місця, або відмігрувавши в кліматично сприятливіші регіони для переживання зимового періоду (табл. 6).

У зимовий період видовий склад орнітофауни істотно бідніший і включає лише осілі види птахів, а також види, що прибувають у цей регіон на зимівлю з північніших широт. В складі орнітофауни переважають види ряду Горобцеподібні. З цікавих спостережень – тут виявлена зграйка шпака *Sturnus vulgaris* (12 ос.), зимівля якого в наших широтах є нетиповим явищем.

Таблиця 6.

Видовий склад птахів, виявлених на території лучно-чагарникових біотопів торфовища «Стоянів» (поля № 8, 9, 10) у сезонному аспекті

№	Вид	Міграційний сезон (весна-осінь)	Гніздовий сезон	Зимовий сезон
1	<i>Egretta alba</i>	+	-	-
2	<i>Buteo buteo</i>	+	+	+
3	<i>Buteo lagopus</i>	-	-	+
4	<i>Circus aeruginosus</i>	+	+	-
5	<i>Accipiter nisus</i>	+	+	+
6	<i>Falco tinnunculus</i>	+	+	-
7	<i>Coturnix coturnix</i>	+	+	-
8	<i>Perdix perdix</i>	+	+	+
9	<i>Crex crex</i>	+	+	-
10	<i>Merops apiaster</i>	+	+	-
11	<i>Upupa epops</i>	+	+	-
12	<i>Cuculus canorus</i>	-	+	-
13	<i>Streptopelia decaocto</i>	+	+	-
14	<i>Columba palumbus</i>	+	+	-
15	<i>Hirundo rustica</i>	+	+	-
16	<i>Delichon urbica</i>	+	+	-
17	<i>Alauda arvensis</i>	+	+	-
18	<i>Motacilla flava</i>	+	+	-
19	<i>Motacilla alba</i>	+	+	-
20	<i>Anthus pratensis</i>	+	+	-

21	<i>Lanius collurio</i>	+	+	-
22	<i>Lanius excubitor</i>	+	-	+
23	<i>Sturnus vulgaris</i>	+	+	+
24	<i>Pica pica</i>	+	+	+
25	<i>Corvus frugilegus</i>	+	+	+
26	<i>Garrulus glandarius</i>	+	+	+
27	<i>Saxicola rubetra</i>	+	+	-
28	<i>Saxicola torquata</i>	+	+	-
29	<i>Luscinia luscinia</i>	-	+	-
30	<i>Erithacus rubecula</i>	+	+	-
31	<i>Troglodytes troglodytes</i>	+	-	+
32	<i>Hippolais icterina</i>	-	+	-
33	<i>Sylvia atricapilla</i>	+	+	-
34	<i>Sylvia communis</i>	+	+	-
35	<i>Sylvia curruca</i>	+	+	-
36	<i>Phylloscopus collybita</i>	+	+	-
37	<i>Parus major</i>	+	+	+
38	<i>Parus caeruleus</i>	+	+	+
39	<i>Parus palustris</i>	+	+	+
40	<i>Turdus merula</i>	+	+	-
41	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	+	+	-
42	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	+	+	-
43	<i>Acrocephalus palustris</i>	+	+	-
44	<i>Fringilla coelebs</i>	+	+	-
45	<i>Cannabina cannabina</i>	+	+	-
46	<i>Carduelis carduelis</i>	+	+	+
47	<i>Serinus serinus</i>	+	+	-
48	<i>Chloris chloris</i>	+	+	-
49	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	-	-	+
50	<i>Emberiza citrinella</i>	+	+	+
51	<i>Emberiza schoeniclus</i>	+	+	-
52	<i>Emberiza calandra</i>	-	+	-

Наявність на території різного роду водойм: ставків, підтоплених ділянок, меліоративних каналів, зарослих гідрофільною рослинністю, а також, відповідно, прибережних біотопів, сприяє формуванню умов для поселення низки водоплавних і коловодних птахів. Тут виявлене значне видове різноманіття птахів, пов'язаних з цими біотопами (табл. 7). Мозаїка

різноманітних біотопів на достатньо невеликій площі зумовила найбільше представництво видів орнітофауни на цій території. Відповідно видовий склад птахів досліджуваних ділянок такого типу налічує 64 види.

Таблиця 7.

Видовий склад птахів, виявлених на території ставків, заливних ділянок і прилеглих лучно-чагарникових біотопів торфовища «Стоянів», у сезонному аспекті

№	Вид	Міграційний сезон (весна-осінь)	Гніздовий сезон	Зимовий сезон
1	<i>Egretta alba</i>	+	+	-
2	<i>Ardea cinerea</i>	+	+	-
3	<i>Botaurus stellaris</i>	-	+	-
4	<i>Podiceps cristatus</i>	-	+	-
5	<i>Podiceps ruficollis</i>	-	+	-
6	<i>Cygnus olor</i>	+	+	+
7	<i>Anas platyrhynchos</i>	+	+	-
8	<i>Aythya ferina</i>	+	-	-
9	<i>Buteo buteo</i>	+	+	+
10	<i>Buteo lagopus</i>	-	-	+
11	<i>Circus aeruginosus</i>	+	+	-
12	<i>Accipiter gentilis</i>	+	+	+
13	<i>Falco tinnunculus</i>	+	+	-
14	<i>Coturnix coturnix</i>	-	+	-
15	<i>Perdix perdix</i>	+	+	+
16	<i>Fulaca atra</i>	+	+	-
17	<i>Gallinula chloropus</i>	+	+	-
18	<i>Crex crex</i>	-	+	-
19	<i>Larus ridibundus</i>	+	+	-
20	<i>Larus cachinnans</i>	+	-	-
21	<i>Sterna hirundo</i>	-	+	-
22	<i>Chlidonias nigra</i>	-	+	-
23	<i>Merops apiaster</i>	-	+	-
24	<i>Upupa epops</i>	-	+	-
25	<i>Alcedo attis</i>	+	+	-
26	<i>Cuculus canorus</i>	-	+	-
27	<i>Columba palumbus</i>	+	+	-
28	<i>Hirundo rustica</i>	+	+	-
29	<i>Delichon urbica</i>	+	+	-

30	<i>Riparia riparia</i>	+	+	-
31	<i>Motacilla flava</i>	+	+	-
32	<i>Motacilla alba</i>	+	+	-
33	<i>Anthus pratensis</i>	-	+	-
34	<i>Lanius collurio</i>	+	+	-
35	<i>Sturnus vulgaris</i>	+	+	-
36	<i>Pica pica</i>	+	+	+
37	<i>Corvus cornix</i>	+	+	+
38	<i>Corvus corax</i>	+	+	+
39	<i>Corvus frugilegus</i>	+	+	+
40	<i>Garrulus glandarius</i>	+	+	+
41	<i>Saxicola rubetra</i>	+	+	-
42	<i>Luscinia luscinia</i>	-	+	-
43	<i>Erithacus rubecula</i>	+	+	-
44	<i>Sylvia atricapilla</i>	+	+	-
45	<i>Sylvia communis</i>	+	+	-
46	<i>Sylvia curruca</i>	+	+	-
47	<i>Sylvia borin</i>	+	+	-
48	<i>Phylloscopus collybita</i>	+	+	-
49	<i>Aegithalos caudatus</i>	+	+	+
50	<i>Parus major</i>	+	+	+
51	<i>Parus caeruleus</i>	+	+	+
52	<i>Parus palustris</i>	+	+	+
53	<i>Turdus merula</i>	+	+	+
54	<i>Remez pendulinus</i>	-	+	-
55	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	+	+	-
56	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	+	+	-
57	<i>Acrocephalus palustris</i>	+	+	-
58	<i>Locustella naevia</i>	-	+	-
59	<i>Cannabina cannabina</i>	+	+	-
60	<i>Carduelis carduelis</i>	+	+	-
61	<i>Serinus serinus</i>	+	+	-
62	<i>Chloris chloris</i>	+	+	-
63	<i>Emberiza citrinella</i>	+	+	+
64	<i>Emberiza schoeniclus</i>	+	+	-

Ділянки, на яких формуються **фітоценози з наявністю підросту різних видів дерев**, переважно листяних, а також хвойних (сосна звичайна),

представляють умови для гніздування лісових, лучно-чагарникових та екотонних видів птахів (табл. 8). Загалом тут виявлено 44 види птахів.

Таблиця 8.

Видовий склад птахів, виявлених на території лучно-чагарникових ділянок з підростом деревної рослинності (сосни звичайної, берези та ін.) на території торфовища «Стоянів» у сезонному аспекті

№	Вид	Міграційний сезон (весна-осінь)	Гніздовий сезон	Зимовий сезон
1	<i>Buteo buteo</i>	+	+	+
2	<i>Buteo lagopus</i>	-	-	+
3	<i>Accipiter gentilis</i>	+	+	+
4	<i>Falco tinnunculus</i>	+	+	+
5	<i>Coturnix coturnix</i>	-	+	-
6	<i>Perdix perdix</i>	+	+	+
7	<i>Merops apiaster</i>	+	+	-
8	<i>Upupa epops</i>	-	+	-
9	<i>Cuculus canorus</i>	-	+	-
10	<i>Columba palumbus</i>	+	++	-
11	<i>Dendrocopos major</i>	+	+	+
12	<i>Picus canus</i>	+	+	-
13	<i>Hirundo rustica</i>	+	+	-
14	<i>Delichon urbica</i>	+	+	-
15	<i>Riparia riparia</i>	+	+	-
16	<i>Lanius collurio</i>	+	+	-
17	<i>Sturnus vulgaris</i>	+	+	-
18	<i>Pica pica</i>	+	+	+
19	<i>Corvus cornix</i>	+	+	+
20	<i>Corvus corax</i>	+	+	+
21	<i>Corvus frugilegus</i>	+	+	+
22	<i>Garrulus glandarius</i>	+	+	+
23	<i>Saxicola rubetra</i>	+	+	-
24	<i>Luscinia luscinia</i>	-	+	-
25	<i>Erithacus rubecula</i>	+	+	-
26	<i>Sylvia atricapilla</i>	+	+	-
27	<i>Sylvia communis</i>	+	+	-
28	<i>Sylvia curruca</i>	+	+	-
29	<i>Sylvia borin</i>	+	+	-

30	<i>Phylloscopus collybita</i>	+	+	-
31	<i>Aegithalos caudatus</i>	+	-	+
32	<i>Parus major</i>	+	+	+
33	<i>Parus caeruleus</i>	+	+	+
34	<i>Parus palustris</i>	+	+	+
35	<i>Sitta europaea</i>	+	+	-
36	<i>Turdus merula</i>	+	+	-
37	<i>Turdus pilaris</i>	+	+	-
38	<i>Fringilla coelebs</i>	+	+	-
39	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	+	+	-
40	<i>Cannabina cannabina</i>	+	+	-
41	<i>Carduelis carduelis</i>	+	+	-
42	<i>Chloris chloris</i>	+	+	-
43	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	-	-	+
44	<i>Emberiza citrinella</i>	+	+	+

Отже, у результаті досліджень фауни птахів різноманітні типи біотопів на території торфовища «Стоянів» слугують місцями поселення 98 видів птахів, значна частина яких належить до гніздових, інші – перелітні та зимові.

Обстежена територія є надзвичайно важливою для птахів як у гніздовий період, так і під час **сезонних міграцій**. Про істотне значення деяких ділянок обстеженого торфовища для перелітних птахів свідчить поява видів, що не спостерігалися тут під час періоду гніздування. Зокрема, в цьому відношенні важливими ділянками є стави з прибережними біотопами, різного роду заливани пониження (давні та свіжі) на місцях видобування торфу у минулому, меліоративні (водовідвідні) канали. Зокрема, місця видобутку торфу, де роботи припинені досить недавно (2-8 р.), виявилися ключовими для відпочинку перелітних зграй журавля сірого *Grus grus*, надаючи їм безпечні місця (щодо впливу хижих ссавців) ночівлі завдяки наявності неглибоких обширних водойм. Обширні плеса ставів і заповнених водою ділянок колишніх торфорозробок слугують місцями міграційного перепочинку водоплавних птахів (чернь червоноголова *Aythya ferina*, крижень *Anas platyrhynchos*, лиска *Fulica atra*, курочка водяна *Gallinula chloropus*, пастушок *Rallus aquaticus*). Зарості

гідрофільної рослинності у пониженнях є місцями тимчасового перебування багатьох дрібних горобиних видів птахів (зокрема, очеретянок *Acrocephalus* spp., плисок *Motavilla* spp., ластівок *Hirundinidae* та ін.) під час сезону міграцій.

5.2.3.2. Теріофауна

Загалом на досліджуваній території виявлено 37 видів ссавців, що належать до 6 рядів: Комахоїдні *Insectivora*, Рукокрилі *Chiroptera*, Хижі *Carnivora*, Зайцеподібні *Lagomorpha*, Гризуни *Rodentia*, Парнокопитні *Artiodactyla*.

Гідрологічні умови території, а саме – значна обводненість біотопів, сприяла поселенню тут видів, тісно пов'язаних з водним середовищем. Так, на цій території живе значна кількість бобрів (бобер європейський *Castor fiber*). Нами обстежені місця поселення бобрів (житлові хатки і нори). Крім того, на території виявлена значна кількість стежок і переходів (рис. 9-10), якими бобри користуються для переміщення між місцями поселення та водоймами.

Рис. 9-10. Сліди і стежка бобра європейського *Castor fiber*

Крім того, наявні водойми, завдяки значного представництва гідрофітів, є сприятливим місцем поселення ондатру *Ondatra zibethicus*. Це вид, що походить з Північної Америки та інтродукований на території Європи. Наявність цього виду підтверджена на території ставів.

Наявність інших видів гризунів, зокрема - миші маленької *Micromys minutus*, підтвержене завдяки знахідках покинутих гнізд. Окрім того, на досліджуваній території виявлені полівка руда лісова *Myodes glareolus*, полівка звичайна *Microtus arvalis*, миша польова *Apodemus agrarius* (рис. 11). Ймовірними представниками ряду Гризуни Rodentia на цій території також можуть бути вовчок горішковий *Muscardinus avellanarius*, миша лісова *Sylvaemus sylvaticus*, миша жовтогорла *Sylvaemus flavicollis* (лісові екосистеми), полівка водяна *Arvicola amphibious* (водні екосистеми), полівка підземна *Microtus subterraneus*, миша звичайна *Mus musculus* (лучні, лучно-чагарникові екосистеми, прилеглі до населених пунктів ділянки).

Рис. 11. Сліди лісової миші (рід *Apodemus*)

Звичайним видом значної частини території є кріт європейський *Talpa europaea*, куртини його виявлені на багатьох ділянках, зокрема – по краях торфовища (рис. 12-13). Також на досліджуваній території підтверджена наявність бурозубки звичайної *Sorex araneus*, бурозубки малої *Sorex minutus*, білозубки малої *Crocidura suaveolens*. Зважаючи на гідрологічні характеристики території, тут можуть також поселятися деякі інші види ссавців з ряду

комахоїдних Insectivora, а саме – їжак білочеревий *Erinaceus roumanicus*, деякі інші види землерийок і кутор.

Рис. 12-13. Кротовини у літній і зимовий період

Біотопічна мозаїчність території, розташування поблизу торфовища лісових ділянок і населених пунктів сприяє появі на цих ділянках різних видів кажанів. Так, на межі лучно-чагарникових ділянок та зарослим очеретом понижень з допомогою ультразвукових досліджень ми виявили дев'ять видів кажанів: кажан пізній *Eptesicus serotinus*, вечірниця руда *Nyctalus noctula*, лилик двоколірний *Vespertilio murinus*, нетопир лісовий *Pipistrellus nathusii*, нетопир білосмугий *Pipistrellus kuhlii*, нетопир-карлик *Pipistrellus pygmaeus*, нічниця водяна *Myotis daubentonii*, нічниця північна *Myotis brandtii*, вухань австрійський *Plecotus austriacus*.

Ці угіддя належать до кормодобувних біотопів деяких видів кажанів, зокрема – тих, що полюють на відкритому повітрі. Відповідно, найбільша активність зареєстрована в вечірниці дозірної *Nyctalus noctula* (66,4%) та кажана пізнього *Eptesicus serotinus* (12,8%), а також лилика двоколірного (4%). поблизу водойм (нетопир-карлик *Pipistrellus pygmaeus*, нетопир лісовий *Pipistrellus nathusii*). Наявність чагарникових заростей приваблює нетопирів, три види яких сукупно становили 5,6%.

Лучно-чагарникові угіддя, завдяки багатству різнотрав'я та відповідними захисними умовами, є сприятливими біотопами для поселення зайця сірого

Lepus europaeus, послід якого неодноразово знаходили на різних ділянках торфовища (рис. 14-15).

Рис. 14-15. Послід і сліди зайця сірого *Lepus europaeus*

З представників ряду Хижі Carnivora на досліджуваній території виявлені сліди життєдіяльності лисиці звичайної *Vulpes vulpes* (зокрема – сліди на вологому ґрунті, снігу та послід (рис. 16-17)), а також заселені нори (у районі ділянок № 9 і 10).

Рис. 16-17. Сліди лисиці звичайної *Vulpes vulpes* на болоті та на снігу

Також були виявлені кормові столики видри річкової *Lutra lutra* на берегах меліоративних каналів і прибережній зоні ставків (рис. 18).

Рис. 18. Кормовий столик видри річкової *Lutra lutra*

З інших представників родини куницевих Mustelidae на досліджуваній території регулярно спостерігали сліди норки американської *Mustela vison*, інвазійного виду, що походить з Північної Америки (рис. 19-20). Крім виявлених видів, тут можлива поява й інших представників ряду Хижі: єнотоподібний собака *Nyctereutes procyonoides*, горностаї *Mustela erminea*, тхір лісовий *Mustela putorius*.

Рис. 19-20. Сліди норки американської *Mustela vison*

З представників ряду ратичні Artiodactyla на досліджуваній території підтвержене трапляння козулі європейської *Capreolus capreolus* (виявлені сліди) (рис. 21-22), свині дикої *Sus scrofa* (сліди). За словами працівників торфодобувного підприємства, на території торфовища фіксувалася періодична поява лося звичайного *Alces alces* (рис. 23).

Рис. 21-22. Сліди козулі європейської *Capreolus capreolus*

Рис. 23. Слід лося звичайного *Alces alces*

5.2.4. Раритетна складова орніто- й теріофауни

Загалом орнітофауна досліджуваного регіону, враховуючи структуру обстежених біотопів, потенційно може налічувати понад 98 видів птахів. З них до Червоної книги України занесено 3 види (журавель сірий, сова болотяна, сорокопуд сірий), до Додатків Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних оселищ існування у Європі – 91, до Додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин – 43 видів, Додатків Пташиної директиви (Директива щодо збереження біотопів, флори та фауни Європи) – 34 види птахів.

Серед видів ссавців території торфовища «Стоянів» до Червоної книги України занесені 11 видів ссавців: 8 видів кажанів, горностай *Mustela erminea*, видра річкова *Lutra lutra*, лось звичайний *Alces alces*. У Додатках I і II Бернської конвенції (Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних

середовищ існування в Європі) наведено 22 види ссавців цієї території, у Додатку II Боннської конвенції (Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин) – 8 видів.

Журавель сірий *Grus grus*

Окремі ділянки обстеженої території відіграють важливу роль для гніздування (*це потребує додаткових досліджень*), і, особливо, для збору перед відльотом і відпочинку на міграція для журавля сірого (Червона книга України, статус – рідкісний вид). У літній період голоси журавлів були локалізовані на заболочених ділянках на пд-сх від с. Ржищев. За словами мисливця – 15-20 ос.

У північно-східній частині території, на ділянках видобутку торфу у минулому, виявлено численні сліди перебування журавлів у осінній період (рис. 24-25, 26-27).

Рис. 24-25. Сліди журавля сірого та біотоп осіннього перебування.

Рис. 26-27. Послід журавля сірого

Сова болотяна *Asio flammeus*

З видів, що занесені до Червоної книги України (2009), на досліджуваній території також виявлена сова болотяна, вид, характерний для відкритих територій, в т.ч. лук і торфовищ. Оскільки виробіток ведеться (і запланований) на досить незначній території, його функціонування може відігравати позитивну роль для цього виду, оскільки збільшується мозаїчність території, а також значні ділянки території залишаються непорушеними, що, в сукупності, формує оптимальні оселища для цього виду, надаючи йому якісні угіддя для кормодобування, а також для гніздування.

Сорокопуд сірий *Lanius excubitor*

Поодинокі особини сірого сорокопуда періодично спостерігалися на ділянках лучно-чагарникових заростей у різних частинах досліджуваної території.

Таким чином, проведені результати обстеження території торфовища дають змогу зі значним ступенем ймовірності зробити попередній висновок про

те, що розробка покладів торфу буде мати мінімальний вплив на фауну цієї території. Місця найвищої концентрації і видової різноманітності в основному поза межами запланованої розробки торфу. Окрім того, підтоплення деяких понижень з метою протипожежної безпеки зумовило істотне збільшила фауністичного різноманіття і чисельні показники популяцій ссавців і птахів на цій території. Доцільними будуть додаткові обстеження ділянок, запланованих для вилучення з користування, з метою підготовки обґрунтування для присвоєння їм природоохоронного статусу. Важливим є проведення моніторингу ділянок з активною експлуатацією торфу та прилеглих до них частин, для подальшого стеження за можливим впливом торфорозробки на досліджувані екосистеми та їх тваринний світ.

6. Оселищне різноманіття

Оселищне різноманіття території визначали згідно з класифікацією EUNIS, з урахуванням положень РЕЗОЛЮЦІЯ № 4 (1996) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» (схвалена Постійним комітетом Бернської конвенції 6 грудня 1996 року), зокрема з урахуванням Ревізованого Додатку I Резолюції № 4 (1996) Бернської конвенції щодо зникаючих типів природних середовищ (оселищ), що враховує класифікацію оселищ EUNIS (схвалено Постійним комітетом 9 грудня 2010 року).

За результатами досліджень 2023 року виявлено новий для території тип оселища D5.24 : Fen [*Cladium mariscus*] beds / Багна з угрупованнями *Cladium mariscus*. Цей тип оселища представлений на досліджуваній території фрагментарно, але має регіональний статус раритетності.

Загалом класифікаційна схема оселищного різноманіття досліджуваної території у відповідності з класифікацією EUNIS виглядає таким чином:

- C : Inland surface waters – Поверхневі води суші
- C1 : Surface standing waters – Поверхневі стоячі водойми
- C1.4 : Permanent dystrophic lakes, ponds and pools – Постійні
    дистрофні озера, ставки і ставочки (заводи)
- !C1.44 : Charophyte submerged carpets in dystrophic waterbodies
      – Занурені килими харових у дистрофних водоймах
- C3 : Littoral zone of inland surface waterbodies – Прибережні зони
  внутрішніх водних об'єктів
- C3.4 : Species-poor beds of low-growing water-fringing or amphibious
  vegetation – Бідні на види береги з низькорослою рослинністю на каймі
  води або повітряно-водної рослинності
- !C3.41 : Euro-Siberian perennial amphibious communities –
      Євро-сибірські угруповання багаторічної повітряно-
      водної рослинності
- D : Mires, bogs and fens / Багна, торфовища і болота
- D2 : Valley mires, poor fens and transition mires / Низинні і перехідні болота
- D2.1 : Valley mires / Низинні болота
- D2.11 : Acid valley mires / Кислі низинні болота
- D2.12 : Basic and neutral valley mires / Лужні та нейтральні
      низинні болота
- D4 : Base-rich fens and calcareous spring mires / Карбонатні болота
- D4.1 : Rich fens, including eutrophic tall-herb fens and calcareous
    flushes and soaks / Високотравні угруповання карбонатних
    боліт
- D4.12 : [*Schoenus ferrugineus*] fens / Осочники зі *Schoenus
      ferrugineus*
- D5 : Sedge and reedbeds, normally without free-standing water / Осочники та
  очерети, зазвичай без стоячої води
- D5.1 : Reedbeds normally without free-standing water / Очерети,

зазвичай без стоячої води

D5.11 : [Phragmites australis] beds normally without free-standing water / Мочарі зі Phragmites australis, зазвичай без стоячої води

D5.111 : Dry freshwater [Phragmites] beds / Сухі очерети над проточною водою

D5.13 : [Typha] beds normally without free-standing water / Мочарі з рогозу, зазвичай без стоячої води

D5.131 : [Typha latifolia] beds normally without free-standing water / Мочарі з Typha latifolia, зазвичай без стоячої води

D5.132 : [Typha angustifolia] beds normally without free-standing water / Мочарі з Typha angustifolia, зазвичай без стоячої води

D5.2 : Beds of large sedges normally without freestanding water / Зарості великих осок переважно без застою води

D5.24 : Fen [Cladium mariscus] beds / Багна з угрупованнями Cladium mariscus

E : Grasslands and lands dominated by forbs, mosses or lichens – грасленди (трав'яні угруповання) та території з домінуванням чагарників, мохів або лишайників

E3 : Seasonally wet and wet grasslands – сезонно зволожені та мокрі грасленди

E3.4 : Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland – вологі або мокрі евтрофні та мезотрофні грасленди

E3.43 : Subcontinental riverine meadows – субконтинентальні прирічкові луки

E3.5 : Moist or wet oligotrophic grassland – вологі або мокрі оліготрофні грасленди

- E3.51 : [*Molinia caerulea*] meadows and related communities –
луки з *Molinia caerulea* та пов'язані угруповання
- E3.511 : Calcicline purple moorgrass meadows –
кальциклінальні луки з молінією голубою
- E3.512 : Acidocline purple moorgrass meadows –
ацидоклінальні луки з молінією голубою
- E3.514 : Boreal purple moorgrass meadows – бореальні
луки з молінією голубою
- E5 : Woodland fringes and clearings and tall forb stands – узлісся, галявини
та високотрав'я
  - E5.1 : Anthropogenic herb stands – антропогенні травостої
    - E5.11 : Lowland habitats colonised by tall nitrophilous herbs –
рівнинні оселища, колонізовані нітрофільним
високотрав'ям
    - E5.14 : Weed communities of recently abandoned extractive
industrial sites – угруповання бур'янів нещодавно
занедбаних видобувних промислових ділянок
    - E5.15 : Land reclamation forb fields – меліоровані території

Відповідно, можна однозначно стверджувати, що оселища території представлені, переважно, вторинними типами, які відзначаються доволі посереднім природоохоронним значенням і відіграють здебільшого лише загальну екостабілізаційну роль, зокрема забезпечуючи місця існування видів тваринного світу.

Через багаторічний антропогенний вплив на екосистеми цього масиву, справжні болотні типи оселищ практично зникли й нині ця територія є лише майже повністю осушеним торфовищем, яке перебуває в процесі постмеліоративної дегресії. Лише завдяки унікально потужному торфовому покладу вона зберігає певні ознаки, що забезпечують існування залишкових

популяцій деяких гігрофільних раритетних видів.

Подальші моніторингові дослідження дадуть підстави оцінити просторову диференціацію оселищного різноманіття. Однак, зважаючи на те, що суб'єкт діяльності вже вивів з експлуатації практично половину площі масиву, у подальшому доцільно забезпечити повну інвентаризацію оселищного різноманіття й надання виведеним з експлуатації площам статусу об'єктів Смарагдової мережі. Хоча, оселищ європейського пріоритету на цей етап досліджень виявлено тільки два: !C1.44 : Charophyte submerged carpets in dystrophic waterbodies – Занурені килими харових у дистрофних водоймах та !C3.41 : Euro-Siberian perennial amphibious communities – Євро-сибірські угруповання багаторічної повітряно-водної рослинності, які власне й знаходяться на відпрацьованих територіях які нині затоплені водою й плануються до виведення зі складу території родовища загалом. Причому, судячи з результатів натурних спостережень, площі цих оселищ є дуже малими. Зокрема, другий тип оселища європейського пріоритету !C3.41 : Euro-Siberian perennial amphibious communities – Євро-сибірські угруповання багаторічної повітряно-водної рослинності трапляється фрагментарно й наведений лише умовно, оскільки обсяг проведених досліджень не дає підстави визначити його реальні площі: Відповідно, він не позначений на доданих картосхемах. Однозначно, що для адекватної оцінки реального соцологічного статусу цих типів оселищ необхідні додаткові дослідження впродовж усього вегетаційного сезону.

З локально соцологічно цінних типів оселищ слід відзначити D4.12 : [Schoenus ferrugineus] fens – осочники зі Schoenus ferrugineus, E3.511 : Calcicline purple moorgrass meadows – кальциклінальні луки з молінією голубою, які також мають у своєму складі Schoenus ferrugineus, а також виявлені в 2023 році D5.24 : Fen [Cladium mariscus] beds – багна з угрупованнями Cladium mariscus. Перші два типи оселищ виявлені поза межами експлуатаційної ділянки. Цим типам оселищ відповідають угруповання Зеленої книги України (2009) про які

йшлося у відповідному розділі.

Що стосується D5.24 : Fen [Cladium mariscus] beds – багна з угрупованнями Cladium mariscus, а також нових локусів з домінуванням сашника іржавого, то вони розташовані в межах планованої діяльності, але їх локалізація дозволяє корегування потенційного впливу й подальше збереження та відновлення на більших площах.

Відповідне позначення локалізації зазначених типів оселищ і, відповідно, угруповань Зеленої книги, наведене на доданих картосхемах (рис. 28-30).

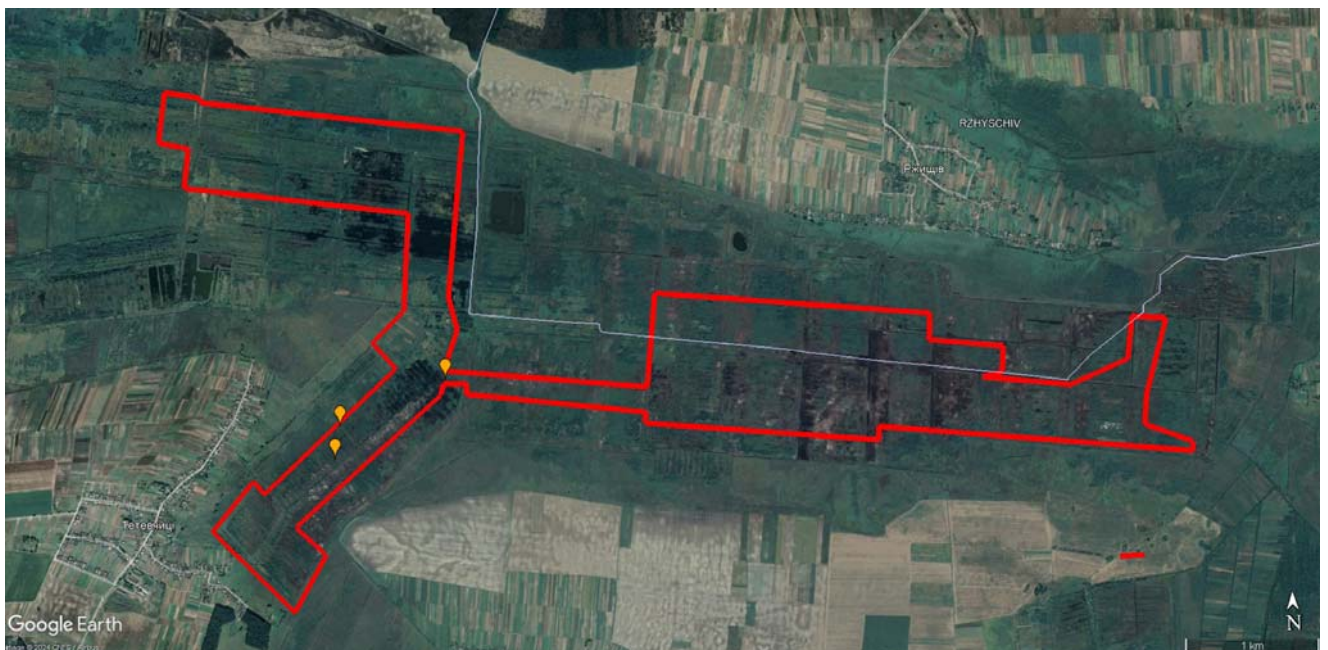

Рис. 28. Розташування оселища !C1.44 : Charophyte submerged carpets in dystrophic waterbodies – Занурені килими харових у дистрофних водоймах

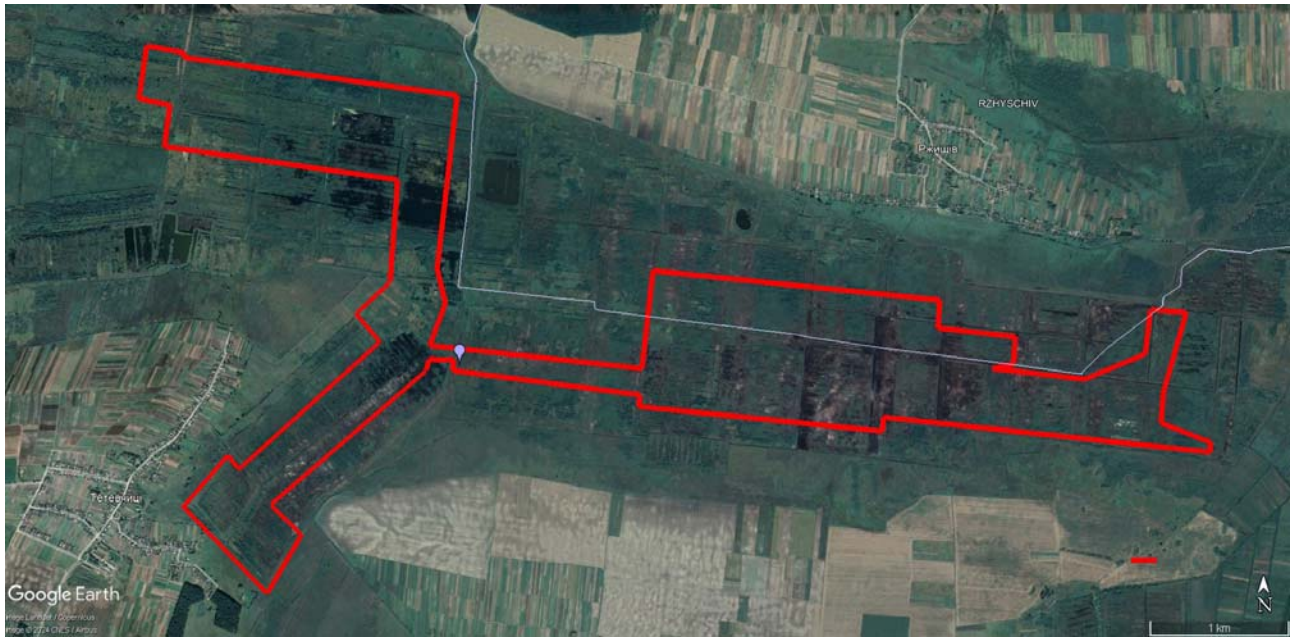

Рис. 29. Розташування оселища D5.24 : Fen [*Cladium mariscus*] beds – багна з угрупованнями *Cladium mariscus*.

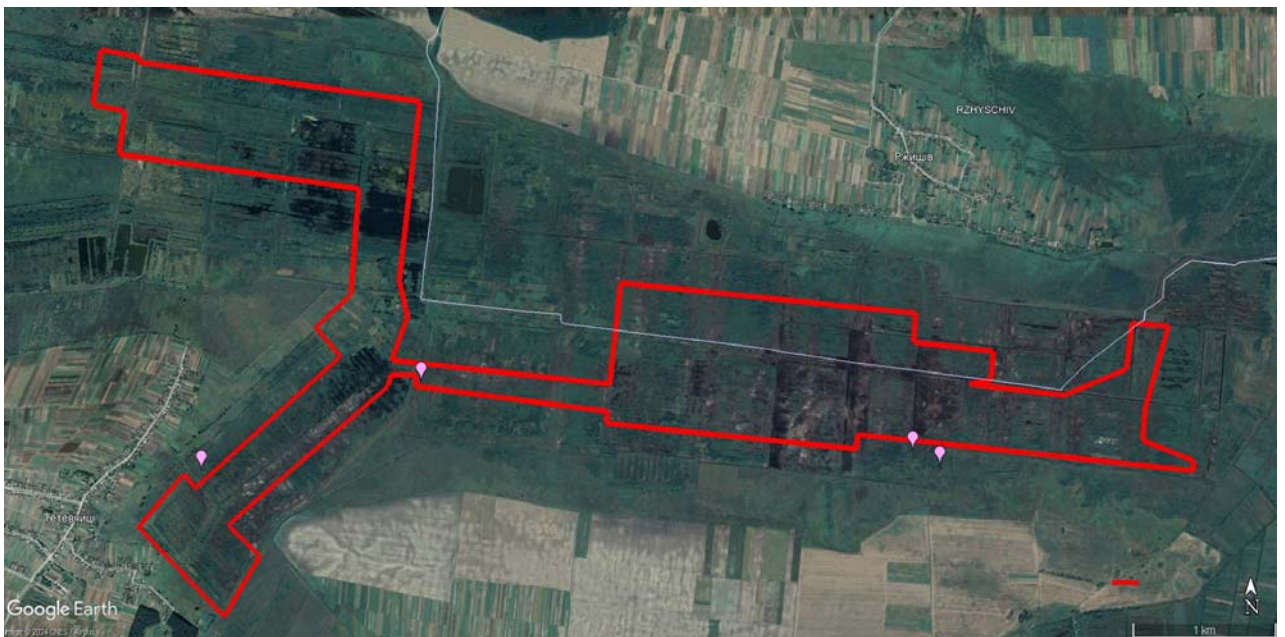

Рис. 30. Розташування оселища D4.12 : [*Schoenus ferrugineus*] fens – осочники зі *Schoenus ferrugineus*.

7. Підсумки за результатами другого етапу моніторингу

Екостабілізаційне, водорегуляційне, кліматорегуляційне та біотопічне значення болотних екосистем є загальновідомим. Однак, оцінюючи вплив на природні комплекси та об'єкти актуальної і планованої діяльності ТзОВ «Стоянівський торфобрикетний завод» щодо видобутку торфу, слід зважати на той факт, що нині торфовище «Стоянів» давно втратило свої ознаки як болотний масив і, фактично, є вкрай осушеним торфовищем, що, у значній частині території, перебуває в стадії спонтанного заліснення. Ступінь антропогенної трансформації екотопу, едафотопу та геотопу території досяг межі «неповернення» задовго до початку діяльності підприємства, тому, розглядати можливості ренатуралізації болотної екосистеми в цих умовах є некоректним з екологічної точки зору.

Ці особливості території та її екосистем були підтверджені впродовж другого етапу моніторингових досліджень протягом 2023 року. Сучасне видове різноманіття території, як рослинного, так і, першочергово, тваринного світу, зумовлене вже не болотним типом екосистеми, а тими антропогенними похідними, що утворилися внаслідок майже 130-річної її антропогенної трансформації.

Унаслідок осушувальних заходів, що тривають до тепер упродовж понад як 130 років, рослинний покрив території болотного масиву зазнав докорінної трансформації, що призвело до зміни видового складу флори й, частково, фауни території. Відповідно, на тепер, ми спостерігаємо лише вторинні антропогенні деривати первинного біогеоценотичного покриву цієї території. Отже, сформоване на сьогодні оселищене різноманіття, а відтак і фітоценотичне різноманіття території, є результатом антропогенної діяльності протягом цього часу.

У ході діяльності підприємства не планується залучення в експлуатацію додаткових площ зі сформованими вторинними угрупованнями деревно-чагарникової рослинності, а також більшості торфових лук. Крім цього, було виведено з експлуатації близько 50% площі торфовища. Виявлені локалітети раритетного оселищного та фіторізноманіття знаходяться, здебільшого, поза межами діяльності. Вилучена з користування територія фактично є оптимальним полігоном для реалізації програми сприяння процесу природної демутації рослинного покриву й формування відповідних зональних його дериватів.

Щодо тваринного світу, то більшість видів, що включені до Червоної книги України (2009, 2021), у Львівській області широко розповсюджені й на тепер перебувають поза безпосередньою загрозою зникнення.

Зважаючи на те, що діяльність щодо видобутку торфу проводиться лише на відносно невеликій частині території родовища, представленій деградованими, осушеними в минулому торфово- й лучно-болотними екосистемами та сукцесійними стадіями деревно-чагарникової рослинності, а решта території виводиться з користування і також підлягала експлуатації від 1960-х років, можна стверджувати, що немає істотної загрози з боку як актуальної, так і планованої діяльності підприємства для популяцій більшості рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин (хребетних і безхребетних), які тут збереглися.

Особливо слід відзначити стосовно фауни хребетних, що, здебільшого, її сучасне різноманіття на цій території зумовлене власне наявністю низки похідних типів оселищ, які, очевидно, були відсутні в умовах первинної болотної екосистеми.

Таким чином, результати другого року моніторингу території торфовища дають змогу підтвердити висновок про те, що розробка покладів торфу має мінімальний вплив на сучасний рослинний покрив і фауну цієї території. Окрім цього, підтоплення деяких понижень з метою протипожежної безпеки зумовило

істотне збільшення фауністичного різноманіття і чисельні показники популяцій ссавців і птахів на цій території. Зокрема, вони мають важливе значення як проміжні стації під час міграції птахів.

Крім цього, з метою сприяння збереженню популяцій деяких раритетних видів рослинного світу доцільно реалізувати кар'єрний метод видобутку на окремих ділянках. За умови розробки оптимальної схеми просторового розміщення кар'єрів з достатньо широкими (до 10-15 м) роздільними полосами, можна прогнозувати збереження раритетних видів торфових лук. На користь цього свідчать результати досліджень на аналогічних територіях західних регіонів України які вже давно виведені з експлуатації.

Зважаючи на те, що головним лімітаційним чинником для екосистем цієї території є рівень води та його сезонна динаміка, доцільно доповнити моніторинг біоти моніторингом рівня води та його динаміки в ході сезонних флуктуацій та в контексті проведення планової діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брадiс Є.М. та iн. Торфово-болотний фонд УРСР, його районування та використання. – Київ: Наук. думка, 1973. – 262 с.
2. Гiрна А., Канарський Ю., Яворницький В. Павуки i туруни як складовi рiзноманiття членистоногих (Arthropoda) екосистем Льва-Ствизького межирiччя (Рiвненська обл.) // Вiсник Львiв. ун-ту. Сер. бiол. – 2020. – Вип. 82. – С. 89-100.
3. Горб С.М., Павлюк Р.С., Спурiс З.Д. Бабки (Odonata) України: Фаунiстичний огляд // Вестник зоологии / Supplement. – 2000. – No 15. – 155 с.
4. Канарський Ю. В. Угрупування жукiв-турунiв (Coleoptera, Carabidae) у природних i похiдних екосистемах заходу України пiд впливом спонтанного та штучного залiсення // Науковi основи збереження бiотичної рiзноманiтностi. Спецiальний випуск. – 2022. – in litt.
5. Нецик М.В., Гаськевич В.Г. Торфовi ґрунти Малеого Полiсся. – Львiв: ЛНУ iменi Iвана Франка, 2015. – 198 с.
6. Рiдкiснi та зникаючi види тварин Львiвської облaстi / ред. А.-Т.В.Башта, Ю.В.Канарський, М.П.Козловський. – Львiв: Лiга-Прес, 2013. – 224 с.
7. Червона книга України. Перелiк видiв тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний свiт). – 2021. (Наказ Мiнiстерства захисту довкiлля та природних ресурсiв України вiд 19 сiчня 2021 року № 29).
8. Червона книга України. Тваринний свiт [ред. I. А. Акимов]. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 624 с.
9. Gibb T.J., Oseto C.Y. Arthropod Collection and Identification. Field and Laboratory Techniques. Acad. Press, 2006. 311 p.
10. Gibb T.J., Oseto C.Y. Arthropod Collection and Identification. Field and Laboratory Techniques. Acad. Press, 2006. 311 p.

11. Jaron B. Analiza pyłkowa interglacjalu z Żydowszczyzny koło Grodna, Rocznik Polsk. Tow. Geol, t. IX, 1933.
12. Kanarsky Yu. The indicator value of Insect species (Coleoptera, Lepidoptera) as the markers of natural ecosystems conditions within the Ukrainian Carpathians region // Наукові основи збереження біотичної різноманітності. – 2017. – Том 8(15), № 1. – С. 147-184.
13. Koczwarą M. Rozwoj połowcowej flory i klimatu Podola w swietle analizy pyłkowej. – Pr. Geogr., Romera 1927, 9. – S. 42-57.
14. Koczwarą M. Z badań pyłkowych nad torfowiskami Podola // Kosmos. – Ser. A. – 1928. – 53. – S. 109-120.
15. Koczwarą M. Zespoły stepowe Podola Pokuckiego // Prace geograficzne. Pokucie. Lwów-Warszawa, 1931. –
16. Kostyniuk M. Analiza pyłkowa dwóch torfowisk w okolicy Rudek i Sambora // Kosmos. Ser. A.– 1938. – T. 63, z. 3.– S. 393-412.
17. Kozij G. Stratygrafia i typy florystyczne torfowisk Karpat Pokuchich, Pamietnik Panstw. Inst. Naukow. Gospod. Wieskiego w Pulawach, t. XV, zecz. 1, 1934. – S. 160-226.
18. Kůrka A. The spider fauna of Bohemian peatbogs. Check-list of spider species found in the peatbogs of the Šumava Mts region. Acta Musei Nationalis Pragae, 53: 11–35.
19. Mryc O. Torfowisko wyzynne w Strutynie Wyznim koło Doliny. – Bull. Intern. Acad. Polon. Sci. et Letr. Cracowie, 1934.
20. Nentwig W., Blick T., Bosmans R., Gloor D., Hånggi A., Kropf C. (2023) Spiders of Europe. Version 11.2023. Online at <https://www.araneae.nmbe.ch>, accessed on Dec.2023. <https://doi.org/10.24436/1>
21. Nowak K. (red.) Metody sběru a preparace hmyzu. Praha: Academia, 1969. 244 s.
22. Srodon A. Buk u historii lasow Polskiu Pols Buk Zwyczajnu *Fagus sylvatica* L. – Warszawa. – Pozmen: PWN, 1990. – S. 7-25.

23. Srodon A. *Fagus* in the forest history of Poland // *Acta Paleobotanica*, 1985. – 23, N 1-2. – S. 119-137.
24. Srodon A. Gorna granica lasu na Charnohorze i w Gorach Czywczynskich. – *Rozp. Wydziału Matematyczno-Przyrodn.* – 1948. – 72, № 7. – S. 1-96.
25. Srodon A. Ostatni glacial i postglacial w Karpatach. – *Z badan czwartorzedu w Polsce*, 1952, 3, № 67. – S 27-75.
26. Szafer W. Pliocenska flora Okolic Czorsztyna i jej stosunek do plejstocenu. – Warszawa: wyd-wo geol., 1954. – 238 s. (Pr. Inst. Geol; t. 11).
27. Tołpa S. Analiza pyłowa torfowiska w Janowie na Roztoczu // *Kosmos*, 1927. – 70. – S. 547-552.
28. Tymrakiewicz W. Analiza pyłkowa torfowiska Bilohorszy. – *Kosmos*, 1928, 53, N 3/4. – S. 40-63.
29. Tymrakiewicz W. Stratigraphia des Niedermoores von Dublany und einiger Torfmoore aus Süd-Wolynien. – *Bull. Acad. Polon. Sci. et lett.*, 1931. – S. 149-175.
30. UkrBIN. 2024. UkrBIN: Ukrainian Biodiversity Information Network [public project & web application]. UkrBIN, Database on Biodiversity Information. Available from: <https://www.ukrbin.com> (Accessed: February 04, 2024).
31. WSC (2023). World Spider Catalog. Version 24.5. Natural History Museum Bern, online at <http://wsc.nmbe.ch>, accessed on Dec.2023. doi: 10.24436/2

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

Систематичний список ентомофауки території Стоянівського торфового родовища

Тип **ARTHROPODA**

Клас **INSECTA**

Ряд **ODONATA**

Родина **Calopterygidae**

* *Calopteryx virgo* (Linnaeus, 1758)

Calopteryx splendens (Harris, 1782)

Родина **Coenagrionidae**

Coenagrion puella (Linnaeus, 1758)

Coenagrion pulchellum v. d. Linden, 1823

Enallagma cyathigerum (Charpentier, 1840)

Ischnura elegans (v. d. Linden, 1823)

Родина **Lestidae**

Lestes barbatus (Fabricius, 1798)

Родина **Platycnemididae**

Platycnemis pennipes (Pallas, 1771)

Родина **Aeshnidae**

Aeshna affinis Vander Linden, 1820

Aeshna isoceles (Müller, 1767)

*Anax imperator Leach, 1815

Родина **Corduliidae**

Cordulia aenea (Linnaeus, 1758)

Родина **Libellulidae**

Crocothemis erythraea (Brullé, 1832)

Libellula depressa Linnaeus, 1758

Libellula fulva Müller, 1764

Orthetrum cancellatum (Linnaeus, 1758)

Sympetrum depressiusculum (Selys, 1841)

Sympetrum sanguineum (Muller, 1764)

Sympetrum vulgatum (Linnaeus, 1758)

Ряд **ORTHOPTERA**

Підряд **Ensifera**

Родина **Gryllidae**

Gryllus campestris Linnaeus, 1758

Родина **Gryllotalpidae**

Gryllotalpa gryllotalpa (Linnaeus, 1758)

Родина **Conocephalidae**

Ruspolia nitidula (Scopoli, 1786)

Родина **Tettigoniidae**

Tettigonia cantans (Fuessli, 1775)

Tettigonia viridissima (Linnaeus, 1758)

Підряд **Caelifera**

Родина **Acrididae**

Chorthippus sp.

Chrysochraon dispar (Germar, 1834)

Omocestus rufipes (Zetterstedt, 1821)

Stethophyma grossum (Linnaeus, 1758)

Родина **Tetrigidae**

Tetrix sp.

Ряд **MANTODEA**

Родина **Mantidae**

Mantis religiosa (Linnaeus, 1758)

Ряд **BLATTODEA**

Родина **Ectobiidae**

Ectobius sp.

Ряд **DERMAPTERA**

Родина **Forficulidae**

Forficula auricularia Linnaeus, 1758

Ряд **NEUROPTERA**

Родина **Hemerobiidae**

Drepanopteryx phalaenoides (Linnaeus, 1758)

Родина **Chrysopidae**

Chrysoperla carnea (Stephens, 1836)

Chrysopa sp.

Ряд **HEMIPTERA**

Підряд **Sternorrhyncha**

Надродина **Aphidoidea**

Родина **Aphididae**

Aphis sambuci Linnaeus, 1758

Родина **Cydnidae**

Підродина **Sehirinae**

Tritomegas sexmaculatus (Rambur, 1839)

Підряд **Auchenorrhyncha**

Надродина **Cicadomorpha**

Родина **Cicadellidae**

Eupteryx sp.

Родина **Cercopidae**

Cercopis vulnerata Rossi, 1807

Підряд **Heteroptera**

Інфраряд **Gerromorpha**

Родина **Gerridae** Leach, 1815

Aquarius sp.

Gerris sp.

Інфраряд **Nepomorpha**

Родина **Corixidae**

Corixa sp.

Родина **Nepidae**

Nepa cinerea Linnaeus, 1758

Родина **Notonectidae**

Notonecta sp.

Інфраряд **Cimicomorpha**

Родина **Miridae**

Lygus pratensis (Linnaeus, 1758)

Lygus sp.

Polymerus unifasciatus (Fabricius, 1794)

Інфраряд **Pentatomorpha**

Родина **Coreidae**

Coreus marginatus (Linnaeus, 1758)

Gonocerus acuteangulatus (Goeze, 1778)

Родина **Lygaeidae**

Lygaeus equestris (Linnaeus, 1758)

Родина **Pentatomidae**

Carpocoris purpureipennis (De Geer, 1773)

Dolycoris baccarum (Linnaeus, 1758)

Eurydema oleracea (Linnaeus, 1758)

Graphosoma italicum (O.F.Müller, 1766)

Palomena prasina (Linnaeus, 1761)

Palomena viridissima (Poda von Neuhaus, 1761)

Pentatoma rufipes (Linnaeus, 1758)

Родина **Pyrrhocoridae**

Pyrrhocoris apterus (Linnaeus, 1758)

Ряд **COLEOPTERA**

Підряд **Adephaga**

Родина **Carabidae**

Cicindela campestris Linnaeus, 1758

Carabus cancellatus Illiger, 1798

Carabus coriaceus Linnaeus, 1758

Carabus glabratus Paykull, 1790

Carabus granulatus Linnaeus, 1758
Carabus violaceus Linnaeus, 1758
Poecilus cupreus (Linnaeus, 1758)
Poecilus versicolor (Sturm, 1824)
Pterostichus anthracinus (Illiger, 1798)
Pterostichus melanarius (Illiger, 1798)
Pterostichus niger (Schaller, 1783)
Pterostichus nigrita (Paykull, 1790)
Pterostichus oblongopunctatus (Fabricius, 1787)
Platynus assimile (Paykull, 1790)
Agonum duftschmidi Schmidt, 1994
Amara aulica Panzer, 1797
Amara similata (Gyllenhal, 1810)
Harpalus rufipes (DeGeer, 1774)

Родина **Dytiscidae**

Dytiscus marginalis (Linnaeus 1758)

Родина **Staphylinidae** s.l.

Nicrophorus vespillo (Linnaeus 1758)
Necrodes littoralis (Linnaeus, 1758)
Oiceoptoma thoracicum (Linnaeus, 1758)
Phosphuga atrata (Linnaeus, 1758)
Silpha obscura Linnaeus 1758
Omalium rivulare (Paykull, 1789)
Staphylinus sp.

Підряд **Polyphaga**

Родина **Geotrupidae**

Anoplotrupes stercorosus (Scriba, 1791)

Родина **Scarabaeidae**

Copris lunaris (Linnaeus, 1758)
Melolontha melolontha (Linnaeus, 1758)
Phyllopertha horticola (Linnaeus, 1758)
Amphimallon assimile (Herbst, 1790)
Serica brunnea (Linnaeus, 1758)
Oryctes nasicornis (Linnaeus, 1758)
Oxythyrea funesta (Poda, 1761)
Tropinota hirta (Poda, 1761)
Cetonia aurata (Linnaeus, 1758)
Protaetia cuprea (Fabricius, 1775)

Родина **Lucanidae**

Dorcus parallelipedus (Linnaeus, 1758)

Родина **Elateridae**

Actenicerus siaelandicus (O.F.Muller, 1764)
Agriotes sp.

Agrypnus murinus (Linnaeus, 1758)
Ampedus sp.
Athous haemorrhoidalis (Fabricius, 1801)
Athous sp.
Hemicrepidius niger (Linnaeus, 1758)

Родина **Cantharidae**

Cantharis fusca Linnaeus, 1758
Cantharis livida (Linnaeus, 1758)
Cantharis rufa Linnaeus, 1758
Cantharis rustica Fallen, 1807
Rhagonycha fulva (Scopoli, 1763)

Родина **Cleridae**

Trichodes apiarius (Linnaeus, 1761)

Родина **Byturidae**

Byturus sp.

Родина **Coccinellidae**

Adalia bipunctata (Linnaeus, 1758)
Coccinella septempunctata Linnaeus, 1758
Harmonia axyridis (Pallas, 1773)
Hippodamia variegata (Goeze, 1777)

Родина **Tenebrionidae**

Lagria hirta (Linnaeus, 1758)

Родина **Meloidae**

Meloe violaceus (Linnaeus, 1758)

Родина **Oedemeridae**

Anogcodes seladonius (Fabricius, 1792)
Oedemera podagrariae (Linnaeus, 1767)
Oedemera virescens (Linnaeus, 1767)

Родина **Cucujidae**

**Cucujus cinnaberinus* (Scopoli, 1763)

Родина **Curculionidae**

Підродина **Entiminae**

Foucartia squamulata (Herbst, 1795)
Phyllobius arborator (Herbst, 1797)
Phyllobius pomaceus Gyllenhal, 1834
Phyllobius viridicollis (Fabricius, 1792)
Polydrusus picus (Fabricius, 1792)
Tanymecus palliatus (Fabricius, 1787)

Підродина **Lixinae**

Cyphocleonus dealbatus (Gmelin, 1790)
Larinus turbinatus Gyllenhal, 1835
Lixus iridis (Olivier, 1807)
Lixus cardui Olivier, 1807

Підродина **Molytinae**

Lepyrus palustris (Scopoli, 1763)

Родина **Chrysomelidae**

Підродина **Cassidinae**

Cassida sp.

Підродина **Chrysomelinae**

Chrysolina fastuosa (Scopoli, 1763)

Chrysolina graminis (Linnaeus 1758)

Chrysolina herbacea (Duftschmid, 1825)

Chrysolina polita (Linnaeus 1758)

Chrysolina sp.

Chrysomela populi Linnaeus, 1758

Gastrophysa viridula (De Geer, 1775)

Leptinotarsa decemlineata (Say 1824)

Підродина **Cryptocephalinae**

Cryptocephalus sp.

Підродина **Clytrinae**

Clytra laeviuscula Ratzeburg, 1837

Підродина **Donaciinae**

Donacia sp

Підродина **Galerucinae**

Agelastica alni (Linnaeus, 1758)

Lochmaea caprea (Linnaeus, 1758)

Родина **Cerambycidae**

Prionus coriarius (Linnaeus, 1758)

Stictoleptura rubra (Linnaeus, 1758)

Cerambyx scopoli Fuessly, 1775

*Aromia moschata (Linnaeus, 1758)

Oberea sp.

Agapanthia villosoviridescens (De Geer, 1775)

Ряд **TRICHOPTERA**

Родина **Limnephilidae**

Limnephilus sp.

Ряд **LEPIDOPTERA**

Надродина **Hepialoidea**

Родина **Hepialidae**

Triodia sylvina (Linnaeus, 1761)

Надродина **Nepticuloidea**

Родина **Nepticulidae**

Ectoedemia sp.

Stigmella aceris (Frey, 1857)

Stigmella sp.
Надродина **Gracillarioidea**
Родина **Gracillariidae**
Phyllonorycter coryfoliella (Hübner, 1796)
Phyllonorycter issikii (Kumata, 1963)
Надродина **Yponomeutoidea**
Родина **Lyonetiidae**
Leucoptera malifoliella (O. Costa, 1836)
Lyonetia clerkella (Linnaeus, 1758)
Родина **Yponomeutidae**
Yponomeuta malinella (Zeller, 1838)
Yponomeuta rorrella (Hübner, 1796)
Родина **Plutellidae**
Plutella xylostella (Linnaeus, 1758)
Родина **Ypsolophidae**
Підродина **Ypsolophinae**
Ypsolopha sp.
Надродина **Gelechioidea**
Родина **Depressariidae**
Підродина **Ethmiinae**
Ethmia bipunctella (Fabricius, 1775)
Родина **Gelechiidae**
Підродина **Dichomeridinae**
Acompsia cinerella (Clerck, 1759)
Родина **Elachistidae**
Subfamilia **Elachistinae**
Elachista sp.
Родина **Scythrididae**
Scythris sp.
Надродина **Pterophoroidea**
Родина **Pterophoridae**
Підродина **Pterophorinae**
Emmelina monodactyla (Linnaeus, 1758)
Platyptilia sp.
Pterophorus pentadactyla (Linnaeus, 1758)
Stenoptilia sp.
Надродина **Choreutoidea**
Родина **Choreutidae**
Підродина **Choreutinae**
Anthophila fabriciana (Linnaeus, 1767)
Надродина **Tortricoidea**
Родина **Tortricidae**
Підродина **Olethreutinae**

Celypha lacunana ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Celypha striana ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Cydia pomonella (Linnaeus, 1758)

Dichrorampha sp.

Epiblema foenella (Linnaeus, 1758)

Eucosma metzneriana (Treitschke, 1830)

Hedya nubiferana (Haworth, 1811)

Hedya pruniana (Hübner, [1799])

Hedya salicella (Linnaeus, 1758)

Notocelia cynosbatella (Linnaeus, 1758)

Pammene sp.

Підродина **Tortricinae**

Agapeta hamana (Linnaeus, 1758)

Agapeta zoegana (Linnaeus, 1767)

Archips betulana (Hübner, 1787)

Archips podana (Scopoli, 1763)

Cnephasia stephensiana (Doubleday, 1849)

Cochylidia heydeniana (Herrich-Schäffer, 1851)

Pandemis corylana (Fabricius, 1794)

Pandemis heparana (Denis & Schiffermüller, 1775)

Надродина **Cossoidea**

Родина **Cossidae**

Підродина **Cossinae**

Cossus cossus (Linnaeus, 1758)

Підродина **Zeuzerinae**

Zeuzera pyrina (Linnaeus, 1758)

Phragmataecia castaneae (Hübner, 1870)

Надродина **Zygaenoidea**

Родина **Limacodidae**

Apoda limacodes (Hufnagel, 1766)

Родина **Zygaenidae**

Zygaena filipendulae (Linnaeus, 1758)

Надродина **Papilionoidea** [= **Rhopalocera**]

Родина **Papilionidae**

Papilio machaon Linnaeus, 1758

Родина **Hesperiidae**

Підродина **Hesperiinae**

Ochlodes sylvanus (Esper, 1777)

Thymelicus lineola (Ochsenheimer, 1808)

Thymelicus sylvestris (Poda, 1761)

Підродина **Pyrginae**

Erynnis tages (Linnaeus, 1758)

Pyrgus malvae (Linnaeus, 1758)

Родина **Pieridae**

Підродина **Coliadinae**

Gonepteryx rhamni (Linnaeus, 1758)

Colias hyale (Linnaeus, 1758)

Colias croceus (Fourcroy, 1785)

Підродина **Dismorphiinae**

Leptidea sinapis (Linnaeus, 1758)

Підродина **Pierinae**

Pontia edusa Fabricius, 1777

Pieris brassicae (Linnaeus, 1758)

Pieris rapae (Linnaeus, 1758)

Pieris napi (Linnaeus, 1758)

Anthocharis cardamines (Linnaeus, 1758)

Родина **Lycaenidae**

Підродина **Lycaeninae**

* *Lycaena dispar* (Haworth, 1802)

Lycaena hippothoe (Linnaeus, 1760)

Lycaena phlaeas (Linnaeus, 1760)

Lycaena tityrus (Poda, 1761)

Підродина **Polyommatae**

Celastrina argiolus (Linnaeus, 1758)

Cupido argiades (Pallas, 1771)

Cupido minimus (Fuessly, 1775)

Plebejus argus (Linnaeus, 1758)

Plebejus idas (Linnaeus, 1760)

Cyaniris semiargus (Rottemburg, 1775)

Aricia agestis (Denis & Schiffermüller, 1775)

Lysandra bellargus (Rottemburg, 1775)

Polyommatus icarus (Rottemburg, 1775)

Родина **Nymphalidae**

Підродина **Apaturinae**

Apatura ilia (Denis & Schiffermüller, 1775)

Підродина **Heliconiinae**

Issoria lathonia (Linnaeus, 1758)

Argynnis paphia (Linnaeus, 1758)

Brenthis ino (Rottemburg, 1775)

Clossiana selene (Denis & Schiffermüller, 1775)

Clossiana dia (Linnaeus, 1767)

Підродина **Nymphalinae**

Araschnia levana (Linnaeus, 1758)

Vanessa cardui (Linnaeus, 1758)

Vanessa atalanta (Linnaeus, 1758)

Aglais io (Linnaeus, 1758)

Polygonia c-album (Linnaeus, 1758)

Melitaea athalia (Rottemburg, 1775)

Melitaea cinxia (Linnaeus, 1758)

Підродина **Satyrinae**

Coenonympha pamphilus (Linnaeus, 1758)

Melanargia galathea (Linnaeus, 1758)

Aphantopus hyperantus (Linnaeus, 1758)

Maniola jurtina (Linnaeus, 1758)

Minois dryas (Scopoli, 1763)

Надродина **Pyraloidea**

Родина **Crambidae**

Підродина **Acentropinae**

Parapoynx stratiotata (Linnaeus, 1758)

Підродина **Crambinae**

Calamotropha paludella (Hübner, [1824])

Chrysoteuchia culmella (Linnaeus, 1758)

Catoptria pinella (Linnaeus, 1758)

Catoptria verellus (Zincken, 1817)

Crambus lathoniellus (Zincken, 1817)

Crambus perlella (Scopoli, 1763)

Thisanotia chrysonuchella (Scopoli, 1763)

Підродина **Pyraustinae**

Anania hortulata (Linnaeus, 1758)

Anania verbascalis ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Evergestis extimalis (Scopoli, 1763)

Evergestis forficalis (Linnaeus, 1758)

Evergestis pallidata (Hufnagel, 1766)

Loxostege sticticalis (Linnaeus, 1761)

Nomophila noctuella ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Ostrinia nubilalis (Hübner, 1796)

Patania ruralis (Scopoli, 1763)

Pyrausta aurata (Scopoli, 1763)

Pyrausta despicata (Scopoli, 1763)

Sitochroa palealis ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Sitochroa verticalis (Linnaeus, 1758)

Підродина **Schoenobiinae**

Schoenobius gigantella ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Підродина **Scopariinae**

Scoparia pyralis ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Eudonia lacustrata (Panzer, 1804)

Eudonia sp.

Підродина **Spilomelinae**

Diasemia reticularis (Linnaeus, 1761)

Patania ruralis (Scopoli, 1763)

Родина **Pyralidae**

Підродина **Pyralinae**

Aglossa pinguinalis (Linnaeus, 1758)

Endotricha flammealis ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Hypsopygia costalis (Fabricius, 1775)

Hypsopygia glaucinalis (Linnaeus, 1758)

Pyralis farinalis (Linnaeus, 1758)

Підродина **Phycitinae**

Assara terebrella (Zincken, 1818)

Homoeosoma sinuella (Fabricius, 1794)

Oncocera semirubella (Scopoli, 1763)

Phycitodes binaevella (Hübner, 1813)

Sciota adelphella (Fischer von Röslerstamm, 1836)

Надродина **Drepanoidea**

Родина **Drepanidae**

Підродина **Thyatirinae**

Thyatira batis (Linnaeus, 1758)

Tethea or (Denis & Schiffermüller, 1775)

Habrosyne pyritoides (Hufnagel, 1766)

Підродина **Drepaninae**

Drepana falcataria (Linnaeus, 1758)

Надродина **Lasiocampoidea**

Родина **Lasiocampidae**

Підродина **Lasiocampinae**

Macrothylacia rubi (Linnaeus, 1758)

Lasiocampa quercus (Linnaeus, 1758)

Lasiocampa trifolii (Denis & Schiffermüller, 1775)

Підродина **Pinarinae**

Euthrix potatoria (Linnaeus, 1758)

Odonestis pruni (Linnaeus, 1758)

Надродина **Bombycoidea**

Родина **Sphingidae**

Підродина **Smerinthinae**

Laothoe populi (Linnaeus, 1758)

Smerinthus ocellatus (Linnaeus, 1758)

Mimas tiliae (Linnaeus, 1758)

Підродина **Sphinginae**

Sphinx ligustri Linnaeus, 1758

Sphinx pinastri (Linnaeus, 1758)

Підродина **Macroglossinae**

Macroglossum stellatarum (Linnaeus, 1758)

Hyles euphorbiae (Linnaeus, 1758)

Hyles gallii (Rottemburg, 1775)
Deilephila elpenor (Linnaeus, 1758)
Deilephila porcellus (Linnaeus, 1758)

Надродина **Geometroidea**

Родина **Geometridae**

Підродина **Geometrinae**

Thetidia smaragdaria (Fabricius, 1787)
Thalera fimbrialis (Scopoli, 1763)
Hemithea aestivaria (Hübner, 1789)

Підродина **Ennominae**

Abraxas sylvata (Scopoli, 1763)
Ligdia adustata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Lomaspilis marginata (Linnaeus, 1758)
Chiasmia clathrata (Linnaeus, 1758)
Macaria alternata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Plagodis pulveraria (Linnaeus, 1758)
Plagodis dolabraria (Linnaeus, 1758)
Epione repandaria (Hufnagel, 1767)
Opisthograptis luteolata (Linnaeus, 1758)
Ennomos autumnaria (Werneburg, 1859)
Ennomos erosaria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Selenia dentaria (Fabricius, 1775)
Selenia tetralunaria (Hufnagel, 1767)
Siona lineata (Scopoli, 1763)
Hypoxystis pluviana (Fabricius, 1787)
Angerona prunaria (Linnaeus, 1758)
Hypomecis roboraria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hypomecis punctinalis (Scopoli, 1763)
Ematurga atomaria (Linnaeus, 1758)
Biston betularia (Linnaeus, 1758)
Peribatodes rhomboidaria (Denis & Schiffermüller, 1775)
Alcis repandata (Linnaeus, 1758)
Ascotis selenaria (Denis & Schiffermüller, 1775)

Підродина **Sterrhinae**

Idaea muricata (Hufnagel, 1767)
Idaea ochrata (Scopoli, 1763)
Idaea humiliata (Hufnagel, 1767)
Idaea biselata (Hufnagel, 1767)
Idaea aversata (Linnaeus, 1758)
Idaea straminata (Borkhausen, 1794)
Scopula immorata (Linnaeus, 1758)
Scopula nigropunctata (Hufnagel, 1767)
Scopula virgulata (Denis & Schiffermüller, 1775)

Scopula rubiginata (Hufnagel, 1767)
Timandra comae Schmidt, 1931
Cyclophora punctaria (Linnaeus, 1758)

Підродина **Larentiinae**

Scotopteryx chenopodiata (Linnaeus, 1758)
Xanthorhoe fluctuata (Linnaeus, 1758)
Xanthorhoe biriviata (Borkhausen, 1794)
Xanthorhoe ferrugata (Cleick, 1759)
Xanthorhoe quadrifasciata (Clerck, 1759)
Catarhoe cuculata (Hufnagel, 1767)
Camptogramma bilineata (Linnaeus, 1758)
Epirrhoe tristata (Linnaeus, 1758)
Epirrhoe alternata (Muller, 1764)
Epirrhoe rivata (Hübner, 1813)
Epirrhoe tristata (Linnaeus, 1758)
Euphyia unangulata (Haworth, 1810)
Mesoleuca albicillata (Linnaeus, 1758)
Plemyria rubiginata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Ecliptopera silaceata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Colostygia pectinataria (Knoch, 1781)
Perizoma alchemillata (Linnaeus, 1758)
Perizoma lugdunaria (Herrich-Schäffer, 1855)
Perizoma flavofasciata (Thunberg, 1792)
Chloroclystis v-ata (Haworth, 1809)
Eupithecia centaureata (Denis & Schiffermüller, 1775)
Eupithecia succenturiata (Linnaeus, 1758)
Eupithecia sp.

Надродина **Noctuoidea**

Родина **Notodontidae**

Підродина **Pygaerinae**

Clostera pigra (Hufnagel, 1766)
Clostera curtula (Linnaeus, 1758)

Підродина **Spataliinae**

Pterostoma palpina (Clerck, 1759)

Підродина **Phalerinae**

Phalera bucephala (Linnaeus, 1758)

Підродина **Notodontinae**

Cerura erminea (Esper, 1783)
Furcula bifida (Brahm, 1787)
Drymonia obliterata (Esper, 1785)
Ptilodon capucina (Linnaeus, 1758)
Notodonta dromedarius (Linnaeus, 1758)
Notodonta ziczac (Linnaeus, 1758)

Ptilodon capucina (Linnaeus, 1758)

Pheosia tremula (Clerck, 1759)

Родина **Erebidae**

Підродина **Scoliopteryginae**

Scoliopteryx libatrix (Linnaeus, 1758)

Підродина **Rivulinae**

Rivula sericealis (Scopoli, 1763)

Підродина **Hypeninae**

Hypena proboscidalis (Linnaeus, 1758)

Hypena rostralis (Linnaeus, 1758)

Підродина **Lymantriinae**

Leucoma salicis (Linnaeus, 1758)

Lymantria dispar (Linnaeus, 1758)

Euproctis chrysorrhoea (Linnaeus, 1758)

Sphrageidus similis (Fuessly, 1775)

Calliteara pudibunda (Linnaeus, 1758)

Orgyia antiqua (Linnaeus, 1758)

Підродина **Arctiinae**

Spilarctia lutea (Hufnagel, 1766)

Spilosoma lubricipeda (Linnaeus, 1758)

Hyphantria cunea (Drury, 1773)

Diacrisia sannio (Linnaeus, 1758)

Phragmatobia fuliginosa (Linnaeus, 1758)

Arctia caja (Linnaeus, 1758)

Miltochrista miniata (Forster, 1771)

Thumatha senex (Hübner, 1808)

Lithosia quadra (Linnaeus, 1758)

Eilema complana (Linnaeus, 1758)

Eilema sororcula (Hufnagel, 1766)

Підродина **Herminiinae**

Paracolax tristalis (Fabricius, 1794)

Herminia tarsipennalis Treitschke, 1835

Herminia tarsicrinalis (Knoch, 1782)

Polypogon tentacularia (Linnaeus, 1758)

Підродина **Boletobiinae**

Colobochyla salicalis (Denis & Schiffermüller, 1775)

Laspeyria flexula (Denis & Schiffermüller, 1775)

Підродина **Erebinae**

Catocala fulminea (Scopoli, 1763)

Catocala nupta (Linnaeus, 1767)

Euclidia glyphica (Linnaeus, 1758)

Родина **Nolidae**

Підродина **Nolinae**

- Meganola albula* (Denis & Schiffermüller, 1775)
Nola aerugula (Hübner, 1793)
- Підродина **Chloephorinae**
Pseudoips prasinana (Linnaeus, 1758)
Earias clorana (Linnaeus, 1761)
- Родина **Noctuidae**
- Підродина **Plusiinae**
Abrostola tripartita (Hufnagel, 1766)
Abrostola triplasia (Linnaeus, 1758)
Macdunnoughia confusa (Stephens, 1850)
Diachrysia chrysitis (Linnaeus, 1758)
Diachrysia stenochrysis (Warren, 1913)
Autographa gamma (Linnaeus, 1758)
- Підродина **Eustrotiinae**
Deltote pygarga (Hufnagel, 1766)
Deltote bankiana (Fabricius, 1775)
- Підродина **Acontiinae**
Acontia trabealis (Scopoli, 1763)
- Підродина **Pantheinae**
Colocasia coryli (Linnaeus, 1758)
- Підродина **Acronictinae**
Moma alpium (Osbeck, 1778)
Acronicta psi (Linnaeus, 1758)
Acronicta rumicis (Linnaeus, 1758)
Acronicta megacephala (Denis & Schiffermüller, 1775)
Craniophora ligustri (Denis & Schiffermüller, 1775)
- Підродина **Metoponinae**
Tyta luctuosa (Denis & Schiffermüller, 1775)
- Підродина **Cuculliinae**
Cucullia fraudatrix Eversmann, 1837
Cucullia artemisiae (Hufnagel, 1766)
Cucullia umbratica (Linnaeus, 1758)
- Підродина **Oncocnemidinae**
Calophasia lunula (Hufnagel, 1766)
- Підродина **Amphipyrinae**
Amphipyra pyramidea (Linnaeus, 1758)
Amphipyra livida (Denis & Schiffermüller, 1775)
- Підродина **Heliothinae**
Pyrria umbra (Hufnagel, 1766)
Helicoverpa armigera (Hübner, 1808)
- Підродина **Condicinae**
Eucarta amethystina (Hübner, 1803)
Eucarta virgo (Treitschke, 1835)

Підродина **Bryophilinae**

Cryphia algae (Fabricius, 1775)

Підродина **Noctuinae**

Pseudeustrotia candidula (Denis & Schiffermüller, 1775)

Elaphria venustula (Hübner, 1790)

Caradrina morpheus (Hufnagel, 1766)

Caradrina clavipalpis (Scopoli, 1763)

Hoplodrina octogenaria (Goeze, 1781)

Hoplodrina blanda (Denis & Schiffermüller, 1775)

Hoplodrina ambigua (Denis & Schiffermüller, 1775)

Charanyca trigrammica (Hufnagel, 1766)

Rusina ferruginea (Esper, 1785)

Dypterygia scabriuscula (Linnaeus, 1758)

Trachea atriplicis (Linnaeus, 1758)

Thalpophila matura (Hufnagel, 1766)

Actinotia polyodon (Clerck, 1759)

Phlogophora meticulosa (Linnaeus, 1758)

Euplexia lucipara (Linnaeus, 1758)

Cosmia trapezina (Linnaeus, 1758)

Cosmia pyralina (Denis & Schiffermüller, 1775)

Atethmia centrigo (Haworth, 1809)

Xanthia togata (Esper, 1788)

Cirrhia icteritia (Hufnagel, 1766)

Sunira circellaris (Hufnagel, 1766)

Agrochola litura (Linnaeus, 1758)

Conistra vaccinii (Linnaeus, 1761)

Eupsilia transversa (Hufnagel, 1766)

Hydraecia micacea (Esper, 1789)

Amphipoea fucosa (Freyer, 1830)

Luperina testacea (Denis & Schiffermüller, 1775)

Rhizedra lutosa (Hübner, 1803)

Nonagria typhae (Thunberg, 1784)

Photedes fluxa (Hübner, 1809)

Globia sparganii (Esper, 1790)

Apamea remissa (Hübner, 1808)

Apamea anceps (Denis & Schiffermüller, 1775)

Apamea sordens (Hufnagel, 1766)

Apamea monoglypha (Hufnagel, 1766)

Apamea syriaca (Osthelder, 1933)

Mesapamea secalis (Linnaeus, 1758)

Mesoligia furuncula (Denis & Schiffermüller, 1775)

Oligia strigilis (Linnaeus, 1758)

Oligia latruncula (Denis & Schiffermüller, 1775)

Tholera decimalis (Poda, 1761)
Anarta trifolii (Hufnagel, 1766)
Polia bombycina (Hufnagel, 1766)
Polia nebulosa (Hufnagel, 1766)
Lacanobia w-latinum (Hufnagel, 1766)
Lacanobia contigua (Denis & Schiffermüller, 1775)
Lacanobia oleracea (Linnaeus, 1758)
Lacanobia splendens (Hübner, 1808)
Melanchra persicariae (Linnaeus, 1761)
Hada plebeja (Linnaeus, 1761)
Mamestra brassicae (Linnaeus, 1758)
Sideridis rivularis (Fabricius, 1775)
Luteohadena luteago (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hadena capsincola (Denis & Schiffermüller, 1775)
Hadena perplexa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mythimna pudorina (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mythimna conigera (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mythimna pallens (Linnaeus, 1758)
Mythimna impura (Hübner, 1808)
Mythimna vitellina (Hübner, 1808)
Mythimna albipuncta (Denis & Schiffermüller, 1775)
Mythimna ferrago (Fabricius, 1787)
Leucania obsoleta (Hübner, 1803)
Agrotis exclamationis (Linnaeus, 1758)
Agrotis segetum (Denis & Schiffermüller, 1775)
Agrotis ipsilon (Hufnagel, 1766)
Axylia putris (Linnaeus, 1761)
Ochropleura plecta (Linnaeus, 1761)
Diarsia rubi (Vieweg, 1790)
Noctua pronuba (Linnaeus, 1758)
Noctua fimbriata (Schreber, 1759)
Noctua interposita (Hübner, 1790)
Noctua interjecta Hübner, 1803
Noctua janthina Denis & Schiffermüller, 1775
Xestia baja (Denis & Schiffermüller, 1775)
Xestia xanthographa (Denis & Schiffermüller, 1775)
Xestia c-nigrum (Linnaeus, 1758)
Xestia ditrapezium (Denis & Schiffermüller, 1775)
Xestia triangulum (Hufnagel, 1766)

Ряд **HYMENOPTERA**
Підряд **Symphita**
Родина **Tenthredinidae**

Phyllocolpa leucaspis (Tischbein, 1846)
Pontania brevicornis (Förster, 1854)
Pontania proxima (Serville, 1823)
Pontania saliciscinereae (Retzius, 1783)
Pontania sp.

Підряд **Apocrita**

Родина **Andrenidae**

Panurgus calcaratus (Scopoli, 1763)

Родина **Apidae**

Apis mellifera Linnaeus, 1758
Bombus lapidarius (Linnaeus, 1758)
Bombus terrestris (Linnaeus, 1758)
Bombus sp.

Родина **Halictidae**

Halictus sp.
Lasioglossum sp.
Sphcodes albilabris Fabricius 1793
Sphcodes sp.

Родина **Crabronidae**

Ectemnius sp.

Родина **Sphecidae**

Sceliphron destillatorium (Illiger, 1807)

Родина **Vespidae**

Polistes dominula (Christ, 1791)
Polistes sp.
Vespa crabro Linnaeus, 1758
Vespula sp.

Родина **Formicidae**

Formica sp.
Lasius sp.

Родина **Ichneumonidae**

Enicospilus adustus (Haller, 1885)
Ophion sp.

Ряд **DIPTERA**

Підряд **Nematocera**

Родина **Bibionidae**

Biblio hortulanus (Linnaeus, 1758)
Biblio marci (Linnaeus, 1758)

Родина **Chironomidae**

Chironomus sp.

Родина **Culicidae**

Culex pipiens Linnaeus, 1758

Ochlerotatus sp.
Родина **Mycetophilidae**
Mycetophila sp.
Родина **Sciaridae**
Sciara sp.
Родина **Simuliidae**
Simulium sp.
Родина **Tipulidae**
Nephrotoma sp.
Tipula sp.
Підряд **Brachycera**
Родина **Calliphoridae**
Calliphora sp.
Lucilia sp.
Родина **Cecidomyiidae**
Cystiphora sonchi (Vallot, 1827)
Dasineura pyri (Bouche, 1847)
Dasineura sisymbrii (Schrank, 1803)
Dasineura ulmaria (Bremi, 1847)
Dasineura urticae (Perris, 1840)
Rabdophaga rosaria Loew, 1850
Rabdophaga salicis (Schrank, 1803)
Rabdophaga sp.
Родина **Muscidae**
Hydrotaea sp.
Musca sp.
Phaonia sp.
Родина **Platystomatidae**
Platystoma seminationis (Fabricius, 1775)
Родина **Rhagionidae**
Rhagio sp.
Родина **Sarcophagidae**
Sarcophaga sp.
Родина **Scathophagidae**
Scathophaga stercoraria (Linnaeus, 1758)
Родина **Stratiomyidae**
Stratiomys sp.
Родина **Syrphidae**
Episyrphus balteatus (DeGeer, 1776)
Eristalis tenax (Linnaeus, 1758)
Eristalis sp.
Helophilus sp.
Leucozona lucorum (Linnaeus, 1758)

Sphaerophoria sp.

Syrphus sp.

Volucella pellucens (Linnaeus, 1758)

Родина **Tabanidae**

Chrysops sp.

Haematopota sp.

Tabanus sp.

Родина **Tephritidae**

Anomoia purmunda (Harris, 1780)

Campiglossa misella (Loew, 1869)

Urophora cardui (Linnaeus, 1758)

Примітка. * позначено види, що підлягають охороні на міжнародному, національному або регіональному рівні.

ДОДАТОК 2

Видовий склад птахів і ссавців обстеженої території торфовища «Стоянів», з
указанням категорій у різних природоохоронних списках

Вид	ЧКУ	Берн	Бонн	EU	SPEC
Ряд Норцеподібні Podicipediformes					
1. Норець великий <i>Podiceps cristatus</i>	-	III	-	-	-
2. Норець малий <i>Podiceps ruficollis</i>	-	II	-	-	-
Ряд Лелекоподібні Ciconiiformes					
3. Бугай <i>Botaurus stellaris</i>	-	II	II	I	3
4. Бугайчик <i>Ixobrychus minutus</i>	-	II	II	I	3
5. Чапля сіра <i>Ardea cinerea</i>	-	III	-	-	-
6. Чапля велика біла <i>Egretta alba</i>	-	II	-	I	-
7. Лелека білий <i>Ciconia ciconia</i>	-	II	II	I	2
Ряд Гусеподібні Anseriformes					
8. Лебідь-шипун <i>Cygnus olor</i>	-	III	II	II/2	-
9. Гуска сіра <i>Anser anser</i>	-	III	II	II/1- III/2	-
10. Крижень <i>Anas platyrhynchos</i>	-	III	II	II/1- III/1	-
11. Чернь червоноголова (попелюх) <i>Aythya ferina</i>	-	III	II	II/1- III/2	4
Ряд Соколоподібні Falconiformes					
12. Лунь болотяний <i>Circus aeruginosus</i>	-	II	-	I	-
13. Яструб малий <i>Accipiter nisus</i>	-	II	II	-	-
14. Яструб великий <i>Accipiter gentilis</i>	-	II	II	-	-
15. Канюк звичайний <i>Buteo buteo</i>	-	II	II	-	-
16. Зимняк <i>Buteo lagopus</i>	-	II	II	-	-
17. Боривітер звичайний <i>Falco tinnunculus</i>	-	II	II	-	3
Ряд Куроподібні Galliformes					
18. Перепел <i>Coturnix coturnix</i>	-	III	II	II/2	3
19. Куріпка сіра <i>Perdix perdix</i>	-	III	-	II/1- III/1	3
Ряд Журавлеподібні Gruiformes					
20. Журавель сирій <i>Grus grus</i>	III	II	II	I	3

21. Деркач <i>Crex crex</i>	-	II	II	I	1
22. Пастушок <i>Rallus aquaticus</i>	-	III	-	II/2	-
23. Курочка водяна <i>Gallinula chloropus</i>	-	III	-	II/2	-
24. Лиска <i>Fulica atra</i>	-	III	-	II/1- III/2	-
Ряд Сивкоподібні Charadriiformes					
25. Чайка <i>Vanellus vanellus</i>	-	III	II	II/2	-
26. Травник (коловодник звичайний) <i>Tringa totanus</i>	-	III	II	II/2	2
27. Перевізник <i>Actytis hypoleucos</i>	-	III	II	-	-
28. Мартин звичайний <i>Larus ridibundus</i>	-	III	-	II/2	-
29. Крячок чорний <i>Chlidonias niger</i>	-	II	II	I	3
30. Крячок річковий <i>Sterna hirundo</i>	-	II	-	I	-
Ряд Голубоподібні Columbiformes					
31. Горлиця звичайна <i>Streptopelia turtur</i>	-	III	II	II/2	3
32. Горлиця кільчаста <i>Streptopelia decaocto</i>	-	III	-	II/2	-
33. Припутень <i>Columba palumbus</i>	-	-	-	II/1- III/1	4
Ряд Зозулеподібні Cuculiformes					
34. Зозуля <i>Cuculus canorus</i>	-	III	-	-	-
Ряд Совоподібні Strigiformes					
35. Сова болотяна <i>Asio flammeus</i>	III	II	-	I	3
36. Сич хатній <i>Athene noctua</i>	-	II	-	-	3
Ряд Серпокрильцеподібні Apodiformes					
37. Серпокрилець чорний <i>Arus arus</i>	-	III	-	-	-
Ряд Сиворакшеподібні Coraciiformes					
38. Рибалочка голубий <i>Alcedo attis</i>	-	II	-	I	3
39. Бджолоїдка звичайна <i>Merops apiaster</i>	-	II	II	-	3
Ряд Одудоподібні Upuriformes					
40. Одуд <i>Urua eops</i>	-	II	-	-	-
Ряд Дятлоподібні Piciformes					
41. Жовна сива <i>Picus canus</i>	-	II	-	I	3
42. Дятел великий <i>Dendrocopos major</i>	-	II	-	-	-

43. Дятел малий <i>Dendrocopos minor</i>	-	II	-	-	-
Ряд Горобцеподібні Passeriformes					
44. Ластівка сільська <i>Hirundo rustica</i>	-	II	-	-	3
45. Ластівка міська <i>Delichon urbica</i>	-	II	-	-	-
46. Ластівка берегова <i>Riparia riparia</i>	-	II	-	-	3
47. Жайворонок польовий <i>Alauda arvensis</i>	-	III	-	II/2	3
48. Плиска біла <i>Motacilla alba</i>	-	II	-	-	-
49. Плиска жовта <i>Motacilla flava</i>	-	II	-	-	-
50. Щеврик лісовий <i>Anthus trivialis</i>	-	II	-	-	-
51. Щеврик лучний <i>Anthus pratensis</i>	-	II	-	-	4
52. Сорокопуд терновий (жулан) <i>Lanius collurio</i>	-	II	-	I	4
53. Сорокопуд сірий <i>Lanius exubitor</i>	III	II	-	-	3
54. Іволга <i>Oriolus oriolus</i>	-	II	-	-	-
55. Шпак <i>Sturnus vulgaris</i> Linnaeus, 1758	-	-	-	II/2	-
56. Крук <i>Corvus corax</i>	-	III	-	-	-
57. Сорока <i>Pica pica</i>	-	-	-	II/2	-
58. Грак <i>Corvus frugilegus</i>	-	-	-	II/2	-
59. Ворона сіра <i>Corvus cornix</i>	-	-	-	-	-
60. Сойка <i>Garrulus glandarius</i>	-	-	-	II/2	-
61. Волове очко <i>Troglodytes troglodytes</i>	-	II	-	-	-
62. Кобилочка-цвіркун <i>Locustella naevia</i>	-	II	II	-	4
63. Очеретянка велика <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	-	II	II	-	-
64. Очеретянка лучна <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	-	II	II	-	4
65. Очеретянка чагарникова <i>A. palustris</i>	-	II	II	-	4
66. Очеретянка ставкова <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	-	II	II	-	4
67. Берестянка <i>Hippolais icterina</i>	-	II	II	-	4

68.Кропив'янка чорноголова <i>S. atricapilla</i>	-	II	II	-	4
69.Кропив'янка садова <i>Sylvia borin</i>	-	II	II	-	4
70.Кропив'янка сіра <i>Sylvia communis</i>	-	II	II	-	4
71.Кропив'янка прудка <i>Sylvia curruca</i>	-	II	II	-	-
72.Вівчарик-ковалик <i>Phylloscopus collybita</i>	-	II	II	-	-
73.Мухоловка сіра <i>Muscicapa striata</i>	-	II	II	-	3
74.Вільшанка <i>Erithacus rubecula</i>	-	II	II	-	4
75.Соловейко східний <i>Luscinia luscinia</i>	-	II	II	-	4
76.Горихвістка чорна <i>Phoenicurus ochruros</i>	-	II	II	-	-
77.Кам'янка звичайна <i>Oenanthe oenanthe</i>	-	II	II	-	-
78.Чикотень <i>Turdus pilaris</i>	-	III	II	II/2	4*W
79.Дрізд чорний <i>Turdus merula</i>	-	III	II	II/2	4
80.Трав'янка лучна <i>Saxicola rubetra</i>	-	II	II	-	4
81.Трав'янка чорноголова <i>Saxicola torquata</i>	-	II	II	-	3
82.Синиця довгохвоста <i>Aegithalos caudatus</i>	-	III	-	-	-
83.Синиця велика <i>Parus major</i>	-	II	-	-	-
84.Синиця блакитна <i>Parus caeruleus</i>	-	II	-	-	4
85.Гаїчка болотяна <i>Parus palustris</i>	-	II	-	-	-
86.Ремез <i>Remiz pendulinus</i>	-	III	-	-	-
87.Повзик звичайний <i>Sitta europaea</i>	-	II	-	-	-
88.Горобець хатній <i>Passer domesticus</i>	-	-	-	-	-
89.Горобець польовий <i>Passer montanus</i>	-	III	-	-	-
90.Зяблик <i>Fringilla coelebs</i>	-	III	-	-	4
91.Зеленяк <i>Chloris chloris</i>	-	II	-	-	4
92.Щиглик <i>Carduelis carduelis</i>	-	II	-	-	-

93. Коноплянка <i>Cannabina cannabina</i>	-	II	-	-	4
94. Костогриз <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	-	II	-	-	-
95. Щедрик <i>Serinus serinus</i>	-	II	-	-	4
96. Вівсянка звичайна <i>Emberiza citrinella</i>	-	II	-	-	4
97. Вівсянка очеретяна <i>Emberiza schoeniclus</i>	-	II	-	-	-
98. Просянка <i>Miliaria calandra</i>	-	III	-	-	4
Разом:	3	91	43	34	46

Клас Ссавці Mammalia				
Вид	ЧКУ	Берн	Бонн	EU
Ряд Комахоїдні Insectivora				
Їжак білочеревий <i>Erinaceus roumanicus</i>	-	-	-	-
Кріт європейський <i>Talpa europaea</i>	-	-	-	-
Білозубка мала <i>Crocidura suaveolens</i>	-	III	-	-
Бурозубка звичайна <i>Sorex araneus</i>	-	III	-	-
Бурозубка мала <i>Sorex minutus</i>	-	III	-	-
Ряд Рукокрилі Chiroptera				
Нічниця водяна <i>Myotis daubentonii</i>	II	II	II	IV
Вухань звичайний <i>Plecotus auritus</i>	II	II	II	IV
Вечірниця дозріна <i>Nyctalus noctula</i>	II	II	II	IV
Нетопир-карлик <i>Pipistrellus pygmaeus</i>	II	II	II	IV
Нетопир лісовий <i>Pipistrellus nathusii</i>	II	II	II	IV
Нетопир білосмугий <i>Pipistrellus kuhlii</i>	II	II	II	IV
Кажан пізній <i>Eptesicus serotinus</i>	II	II	II	IV
Лилик двоколірний <i>Vespertilio murinus</i>	II	II	II	IV
Ряд Хижі звірі Carnivora				

Собака єнотоподібний <i>Nyctereutes procyonoides</i>	-	-	-	-
Лисиця звичайна <i>Vulpes vulpes</i>	-	-	-	-
Горностай <i>Mustela erminea</i>	II	III	-	-
Норка американська <i>Mustela vison</i>	-	-	-	-
Борсук <i>Meles meles</i>	-	III	-	-
Видра річкова <i>Lutra lutra</i>	II	II	-	II/IV
Ряд Зайцеподібні Lagomorpha				
Заєць сірий <i>Lepus europaeus</i>	-	III	-	-
Ряд Гризуни Rodentia				
Білка звичайна <i>Sciurus vulgaris</i>	-	III	-	-
Бобер європейський <i>Castor fiber</i>	-	III	-	II/IV
Вовчок сірий <i>Myoxus glis</i>	-	III	-	-
Вовчок горішковий <i>Muscardinus avellanarius</i>	-	III	-	IV
Вовчок лісовий <i>Dryomys nitedula</i>	-	III	-	IV
Ондатра <i>Ondatra zibethicus</i>	-	-	-	-
Полівка руда лісова <i>Myodes glareolus</i>	-	-	-	-
Полівка водяна <i>Arvicola amphibious</i>				
Полівка звичайна <i>Microtus arvalis</i>	-	-	-	-
Миша маленька <i>Micromys minutus</i>	-	-	-	-
Миша польова <i>Apodemus agrarius</i>	-	-	-	-
Миша лісова <i>Sylvaemus sylvaticus</i>	-	-	-	-
Миша жовтогорла <i>Sylvaemus flavicollis</i>	-	-	-	-
Миша звичайна <i>Mus musculus</i>	-	-	-	-
Пацюк сірий <i>Rattus norvegicus</i>	-	-	-	-
Ряд Парнокопитні Artiodactyla				
Свиня дика <i>Sus scrofa</i>	-	-	-	-
Козуля європейська <i>Capreolus capreolus</i>	-	III	-	-

Лось звичайний <i>Alces alces</i>	II	III	-	-
Разом: 37	11	20	8	12

Умовні позначення:

ЧКУ, 2021 – Червоний список України (2021); I – зникаючий, II – вразливий, III – рідкісний, IV – неоцінені, V – недостатньо відомий.

Берн – Бернська конвенція, в табл. – номер Додатку;

Бонн – Боннська конвенція, в табл. – номер Додатку;

EU – Директива ЄС щодо збереження диких птахів (Пташина директива), в табл. – номер Додатку.

Види рослин і тварин, що включені до Червоної книги
України, які є нововиявленими у 2023 році.
(фото О.Кагала та Н.Сичак)

Cladium mariscus (L.) Pohl

Квітучий *Epiractis palustris* (L.) Crantz

Orchis militaris L.

Cucujus cinnaberinus (Scopoli, 1763)

Регіонально рідкісні види

Pyrola rotundifolia L.

Aquilegia vulgaris L.